UCHWAŁA NR VII/48/2024
RADY GMINY BODZECHÓW

z dnia 23 października 2024 r.

w sprawie uchwalenia "Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030"

Na podstawie art. 18 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 6 i 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), w związku z art. 3 pkt 3 oraz art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Strategię Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030", stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bodzechów

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Wiesław Cisek

Uzasadnienie

Uchwalenie Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030, zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 6 i 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) należy do właściwości Rady Gminy Bodzechów.

Strategia Rozwoju jest podstawowym i najważniejszym dokumentem planowania rozwoju strategicznego gminy.

Uchwałą nr XXXI/86/2020 Rady Gminy Bodzechów z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030", w tym tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Rada Gminy Bodzechów określiła szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu nowej Strategii z perspektywą do roku 2030.

Procedura dotycząca opracowania Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030 uwzględniała wszystkie akty prawne mające wpływ na jej przebieg, w tym ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Dokument strategii został opracowany zgodnie z przepisami art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Projekt strategii został poddany dwukrotnym konsultacjom w szczególności z sąsiednimi gminami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Projekt strategii został również przedłożony Zarządowi województwa świętokrzyskiego oraz została przeprowadzona jego prognoza oddziaływania na środowisko.

Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu lokalnego, diagnozującym podstawowe uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy, opisującym podejście zintegrowane, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminy w perspektywie najbliższych lat, w tym przy szerokiej partycypacji interesariuszy i partnerów.

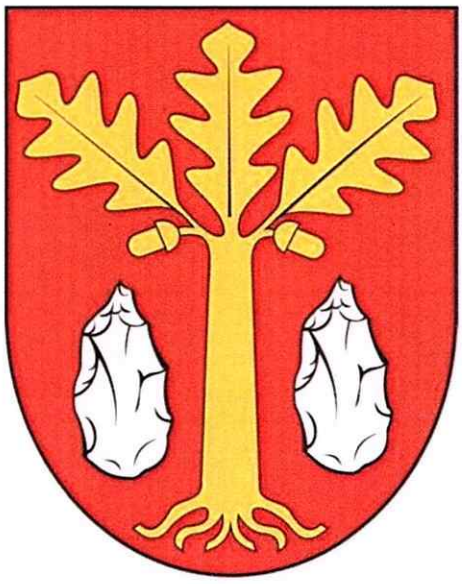
Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030 pełni kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządu gminnego – we współpracy z innymi samorządami, administracją państwową oraz partnerami społecznymi i prywatnymi – w procesie zarządzania gminą. Pełni nadrzędną rolę nad różnymi terytorialnie, sektorowo i technicznie planami oraz dokumentami gminnymi.

Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030 pozwoli na uzasadnienie w staraniach o pozyskiwanie środków zewnętrznych na najważniejsze inwestycje i działania rozwojowe, w tym w ramach funduszy krajowych oraz środków europejskich.

Dokument ten pełni trzy podstawowe role: kierunkowania i zabezpieczenia ciągłości polityki rozwoju, podstawy do wnioskowania o dofinansowanie projektów, a także aktywizująco -integrującą. Biorąc powyższe argumenty pod uwagę, podjęcie przedmiotowej uchwały jest celowe i uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Wiesław Cisek

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BODZECHÓW NA LATA 2021 – 2030



BODZECHÓW 2024

Zamawiający:
Gmina Bodzechów



Wykonawca:
Terra Legis Katarzyna Helińska
ul. Kopańskiego 10/10
71 – 050 Szczecin

terralegis
opracowania środowiskowe

Kierownik projektu: mgr Katarzyna Helińska

Współautorzy:

Mgr inż. Karolina Witkowska

Data opracowania

26.04.2024 r.

Spis treści

WPROWADZENIE 4

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY BODZECHÓW 6

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej 6

2. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych 7

3. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej 10

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY BODZECHÓW 14

1. Misja i wizja 14

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia 15

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bodzechów oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie 33

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy Bodzechów z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań 46

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych ... 52

6. Ramy finansowe i źródła finansowania 56

Załączniki 57

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Bodzechów 57

Część 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej Gminy Bodzechów 57

Część 2: Diagnoza sytuacji gospodarczej Gminy Bodzechów 70

Część 3: Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Bodzechów 81

Spis tabel 97

Spis rycin 98

WPROWADZENIE

Ostatnie dziesięć lat było niezwykle dynamiczne jeśli chodzi o rozwój gminy Bodzechów. Dzięki wysokiemu poziomowi pozyskiwania środków zewnętrznych udało się na terenie gminy wykonać szereg inwestycji, które miały na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Jedną z najważniejszych była, a w zasadzie wciąż jest, budowa sieci kanalizacji sanitarnej. Poprzednia strategia rozwoju gminy Bodzechów opracowana na lata 2010-2020 wskazywała wyraźne braki w tym aspekcie. Przed dekadą poziom skanalizowania gminy był niezwykle niski. Obecnie możemy się pochwalić tym, że sytuacja wygląda znacznie lepiej. Inwestycja ta ma niebagatelne znaczenie ze względu na ochronę środowiska, jak również na komfort życia mieszkańców korzystających z nowej inwestycji. Dobra diagnoza stanu opracowana przed dekadą pozwoliła wskazać nam kierunki, którymi powinna podążać gmina. Z satysfakcją możemy odnotować fakt, że nam się to w dużej mierze udało. Nie oznacza to jednak, że nie mamy nad czym pracować, wszak kto stoi w miejscu ten się nie rozwija. Czekają nas kolejne wyzwania i plany do realizacji. Jesteśmy gotowi by sięgać po środki zewnętrzne, czy to krajowe, czy to z budżetu Unii Europejskiej.

Ważnymi przesłankami aktualizacji strategii jest konieczność dostosowania modelu programowania do nowej formuły planowania działań wspieranych z funduszy UE, konieczność zintegrowania polityk sektorowych na poziomie regionalnym oraz uwzględnienia problemów międzyregionalnych. Wywołuje to potrzebę analizy spójności dokumentu strategii z wszystkimi istotnymi uwarunkowaniami oraz podjęcia ewentualnych działań korygujących. Nie bez znaczenia jest również zintegrowanie zapisów strategii z tym co widnieje w strategii województwa świętokrzyskiego.

Gmina Bodzechów ze względu na swoje położenie jest dość zróżnicowana. W niektórych obszarach stanowi gminę typowo rolniczą, w innych zaś ma charakter podmiejski, a nawet przemysłowy. Oznacza to, że niniejszy dokument musi zawierać elementy, które pogodzą wszystkie te obszary.

Rolnictwo, jako dotychczas podstawowy dział gospodarki na obszarach wiejskich nie jest w stanie zapewnić godnego poziomu dochodów ludności ze względu na małą skalę produkcji, przestarzałe struktury organizacyjno-produkcyjne oraz wysokie przeludnienie agrarne. Potrzeba restrukturyzacji społeczno-gospodarczej jak również trudności mieszkaniowe stwarzają bezwzględną konieczność znalezienia dla ludności wsi zajęć pozarolniczych, ale głównie na obszarach wiejskich.

Naszym głównym celem jest podniesienie jakości życia wszystkich mieszkańców. Jakość i komfort naszego życia, zależy od wielu czynników: od poziomu edukacji, poprzez ochronę środowiska, po opiekę nad osobami, które najbardziej tego potrzebują. Niezwykle ważne znaczenie ma współpraca z mieszkańcami i skuteczny dialog. Wsłuchanie się w potrzeby, powinno zawsze być na pierwszym

miejscu, gdyż to mieszkańcy tworzą naszą wspólnotę i oczekują zapewnienia najlepszego poziomu usług publicznych.

Staramy się spełnić te oczekiwania. Efektem tej pracy jest ilość oraz wymiar wykonanych inwestycji. Niebagatelne znaczenie ma także wysokość pozyskanych funduszy zewnętrznych. Jednak najważniejszym miernikiem jest zadowolenie mieszkańców.

Tworząc strategię rozwoju gminy postawiono sobie następujące cele:

- podnoszenie poziomu życia mieszkańców,
- znalezienie rozwiązań umożliwiających wzrost gospodarczy gminy,
- przeciwdziałanie wzrostowi bezrobocia oraz niwelowanie już istniejącego,
- tworzenie warunków do powstania alternatywnych, pozarolniczych źródeł dochodów dla mieszkańców wsi,
- tworzenie warunków służących zachęcaniu inwestorów zewnętrznych do inwestowania na terenie gminy,
- promocja gminy.

Opracowana Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów ma na celu dokonanie diagnozy stanu i możliwości jakie sobą przedstawia gmina. Na tej podstawie można zaproponować odpowiednie dla niej kierunki rozwoju oraz wskazać praktyczne sposoby aktywizacji społeczno-gospodarczej.

Sukces w realizacji postawionych celów rozwoju gminy zależeć będzie od aktywności i umiejętności współdziałania lokalnej społeczności. Integracja mieszkańców gminy wokół wspólnych celów jest warunkiem ożywienia gospodarczego terenów wiejskich. Nawet najlepszy plan rozwoju gminy nie zostanie zrealizowany jeśli w decyzjach dotyczących spraw lokalnych nie będą aktywnie uczestniczyć mieszkańcy. Oznacza to, że aby osiągnąć cele postawione w niniejszej strategii niezbędny będzie wysiłek i zaangażowanie zarówno po stronie władz samorządowych, jak i społeczności gminy Bodzechów. Minione dziesięć lat pokazało jednak, że można osiągać postawione sobie cele i mocno wierzymy, że podobnie będzie i w kolejnych latach.

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY BODZECHÓW

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej

Z przedstawionej diagnozy wynika, że:

- Gmina położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie ostrowieckim i od północy i północnego zachodu graniczy z dużym ośrodkiem miejskim Ostrowcem Świętokrzyskim, które wywiera decydujący wpływ na rozwój gminy i poziom życia jej mieszkańców.
- Gmina ma dobre połączenie komunikacyjne z takimi ośrodkami jak Skarżysko, Sandomierz, Ożarów, Kielce, Lublin, Warszawa.
- Ze względu na jakość gleb gmina ma charakter rolniczy. Rolnictwo to jest bardzo zróżnicowane, w południowo-wschodniej części gminy występują gleby dobre i bardzo dobre, natomiast w części północno-wschodniej występują gleby kompleksu żytnio-ziemniaczanego.
- Gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, w szczególności zaopatrzenie w wodę, gaz ziemny, telefony, energię elektryczną, drogi i kanalizacji. Gorzej wygląda sytuacja w niektórych miejscowościach z chodnikami i ścieżkami rowerowymi.
- Na terenie gminy nie ma niebezpieczeństwa skażenia środowiska. Gmina posiada liczne zabytki i pomniki przyrody oraz obiekty turystyczne.

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, że gmina ma zróżnicowany charakter. Z jednej strony podmiejski, z drugiej zaś rolniczy. Rozwój miasta będzie miał znaczący wpływ na rozwój gminy.

Dlatego główne funkcje, jakie powinna spełniać gmina to:

- **Funkcja administracyjna** - zakłada się, że do 2030 roku gmina będzie istnieć jako jednostka administracyjna i będzie świadczyć usługi administracyjne dla jej mieszkańców.
- **Funkcja usługowa** - ze względu na bliskość dużego ośrodka miejskiego, na terenie gminy powinny być lokalizowane podmioty gospodarcze typu usługowego, świadczące usługi na rzecz mieszkańców gminy jak i na rzecz miasta, np. usługi transportowe, usługi w zakresie mechaniki pojazdowej, w zakresie remontów i budownictwa mieszkaniowego, hurtownie, magazyny.
- **Funkcja mieszkalna** - teren gminy będzie stanowił miejsce zamieszkania dla wielu jej mieszkańców.

- **Funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa** - ze względu na bliskość miasta oraz występowania wielu obiektów turystycznych funkcja ta będzie spełniać coraz większą rolę.
- **Funkcja rolnicza** - ze względu na posiadanie znacznych ilości gleb dobrych, na tych terenach rozwijane winno być intensywne rolnictwo, a na obszarach o słabszych glebach rolnictwo ekologiczne, na obszarach o przewadze trwałych użytków zielonych m.in. produkcja mleka, chów zwierząt.

2. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

Na potrzeby sporządzenia strategii rozwoju gminy Bodzechów w okresie sierpień – wrzesień 2020 r. przeprowadzono wśród mieszkańców gminy ankietę dot. obecnych warunków życia na terenie gminy, jak i oczekiwań wobec gminy w najbliższych latach. Ankieta dostępna była do wypełnienia na stronie internetowej gminy, jak również wydrukowana w placówkach bibliotecznych i świetlicach na terenie gminy Bodzechów.

Pierwszą część ankiety stanowiły pytania dotyczące obecnej sytuacji na terenie gminy Bodzechów w ocenie mieszkańców.

Zdecydowana większość odpowiedzi w zakresie komunikacji i dostępu do mediów wskazuje na ocenę bardzo dobrą i raczej dobrą. 79,9% ankietowanych oceniło pozytywnie jakość dróg i ulic. 61% wystawiło pozytywną ocenę dostępności chodników, z czego 59% ankietowanych dobrze oceniło ich jakość. 56% ankietowanych dobrze oceniło dostępność do komunikacji zbiorowej. Bardzo wysoko oceniono dostępność do sieci wodociągowej, którą pozytywnie oceniło aż 94,3% ankietowanych. Ankietowani docenili również czynione w ostatnich latach inwestycje w infrastrukturę kanalizacyjną, którą pozytywnie oceniło 85% ankietowanych. 71,1% osób dobrze oceniło dostęp do gazociągów. Na takim samym poziomie oceniono dostęp do nowoczesnych technologii (komputer, Internet). Na drugim biegunie znalazł się dostęp do ścieżek rowerowych, których brak odczuwa 63,4% ankietowanych.

Drugie pytanie dotyczyło edukacji, struktury organizacyjnej placówek oświaty i kultury. Tu wysoko oceniono jakość kształcenia w szkołach na terenie gminy Bodzechów – 86,1%, liczebność klas w szkołach – 86,6%, dostępność przedszkoli – 80,9 oraz dostęp do zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży 54,1%. Na zbliżonym poziomie ocen pozytywnych i negatywnych znalazły się dostęp do oferty edukacyjnej dla dorosłych (kursy, szkolenia) oraz ofertę kulturalną na terenie gminy.

Trzecie pytanie dotyczyło tematyki sportu i zdrowia. Tutaj również większość mieszkańców pozytywnie ocenia obecną sytuację. 58,7% ankietowanych dobrze lub bardzo dobrze oceniło

dostępność lekarza rodzinnego i jakość świadczonych usług opieki zdrowotnej. 78,4 % wysoko oceniło dostępność obiektów rekreacyjnych (placów zabaw, boisk) oraz stan i ich wyposażenie. 82,3% czuje się bezpiecznie w przestrzeni publicznej gminy Bodzechów. Gorzej w tym zestawieniu wypada dostępność do lekarzy specjalistów 74,2 % negatywnych ocen, jednak należy podkreślić, że ich dostępność jest typowa raczej dla dużych ośrodków miejskich.

Czwarte pytanie związane było z ochroną środowiska i wyglądem gminy Bodzechów. Aż 92,8% ankietowanych uznało stan środowiska przyrodniczego za bardzo dobry, bądź dobry. Bardzo wysoko oceniono również czystość i porządek na terenie gminy Bodzechów – 83% oraz estetykę miejscowości i poszczególnych nieruchomości – 79,4%. Wysokie oceny zebrały również stan oświetlenia ulicznego – 74,7% oraz stan i jakość terenów rekreacyjnych - 74,2%. Mieszkańcy wysoko ocenili też niskie narażenie na hałas – 70,6%. Niżej, ale wciąż pozytywnie oceniono narażenie na zanieczyszczenie powietrza – 63,9% oraz atrakcyjność turystyczną gminy – 62,4%.

Druga sekcja pytań dotyczyła oceny jakości życia i diagnozy aktywności mieszkańców.

Wśród głównych problemów ankietowani najczęściej wskazywali alkoholizm, bezrobocie i uzależnienia. Nisko oceniono problemy związane z przemocą, ubóstwem i ofertą sportową. Przeważająca większość ankietowanych – 54,7 % ocenia aktywność mieszkańców poprzez udział w konkursach, imprezach sportowych i kulturalnych na dużą, bądź bardzo dużą. Jednocześnie ponad 55% przyznaje, że sama aktywnie korzysta z w/w oferty.

Sposobem spędzania czasu wolnego wśród ankietowanych najczęściej są odwiedziny znajomych i rodziny (52,6%) oraz uprawianie sportu i spacerowanie (51,5%).

Pomimo wysokiej oceny, jak wynika z analizy pierwszej części ankiety, dostępności i wyposażenia miejsc rekreacyjnych na terenie gminy Bodzechów 57,7% ankietowanych przyznało, że rzadko z niej korzysta.

Ankietowani wskazali osoby niepełnosprawne jako te, które są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne – 40,7%. 75,3% osób odpowiedziało, że za 5 lat ich sytuacja społeczno-materialna będzie na porównywalnym poziomie jak obecnie.

Trzecią częścią ankiety było określenie mocnych i słabych stron gminy.

Mieszkańcy, którzy wypełnili ankietę jako najsilniejszą stronę gminy wskazali infrastrukturę komunalną – wodociągi 70,1% oraz kanalizację 69,1%. Ponadto docenili walory przyrodnicze – 60,8% oraz historyczne i zabytkowe 51,5%.

Na drugim biegunie znalazły się: rynek pracy (65,4 % ocen słabych) i oferta turystyczna (45,4% ocen słabych).

Określenie potrzeb mieszkańców.

Niezwykle ważnym elementem ankiety, z punktu widzenia tworzenia Aktualizacji Strategii rozwoju gminy na lata 2021-27, była ocena najważniejszych potrzeb, czyli w co należy inwestować na terenie gminy Bodzechów. Spośród zaproponowanych przez urząd odpowiedzi najwięcej, bo niespełna 64% głosów otrzymały inwestycje w odnawialne źródła energii. Ankietowani zwrócili również uwagę na dofinansowanie opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych (59,8%), dalszą rozbudowę dróg, ulic i parkingów (50%), inwestycje w edukację i oświatę (46,9%) oraz aktywizację osób najbiedniejszych (38,7%). Powyżej 30% głosów otrzymały również – promocja i inwestycje w kulturę (37,1%), promocja i rozwój turystyki (36,6%), rozwój terenów sportowych i rekreacyjnych (35,6%) oraz organizacja imprez sportowych i inwestycje w sport (34%). Nieco mniej ankietowani mieszkańcy zwracali uwagę na rozbudowę i modernizację sieci gazowej (27,8%), poprawę dostępności przedszkoli i żłobków (25,8%), rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej (21,1%), rozbudowę i modernizację sieci energetycznej (16%) oraz rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej (10,8%).

W tej części ankiety mieszkańcy mieli możliwość wpisania własnych pomysłów. Cieszy fakt, że blisko 25% skorzystało z tej możliwości. Pomysły były różnorodne. Najczęściej przewijały się prośby o wykonanie chodników (głównie miejscowości Chmielów, Świrna, Jędrzejowice, Mychów, Mychów Kolonia, Magonie), ścieżek rowerowych (zarówno między poszczególnymi miejscowościami, jak i np. wałami wzdłuż rzeki Kamiennej).

Nie zabrakło próśb z zakresu ochrony środowiska dotyczących likwidacji dzikich wysypisk śmieci, wzmożeniem kontroli nad paleniem plastiku w piecach w okresie zimowym oraz osób nie posiadających kanalizacji i pozbywających się ścieków w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami.

Część z ankietowanych zwróciła uwagę na zwiększenie dostępności do zajęć dodatkowych w szkołach (szachy, logika, zajęcia logopedyczne, sportowe, językowe czy też koncerty filharmonii w szkołach). Zajęcia takie, w zależności od ich charakteru, mogłyby odbywać się w szkołach, świetlicach, bibliotekach i obiektach sportowych na terenie gminy.

Niektórzy ankietowani wskazywali potrzebę rozwoju turystyki na obszarze gminy (Krzemionki, postać Witolda Gombrowicza). Przy założeniu rozwoju ścieżek rowerowych również można spodziewać się rozwoju turystyki rowerowej.

Pod względem infrastrukturalnym zgłaszano potrzeby poprawy zasięgu sieci GSM, dostępu do Internetu, sieci światłowodowej, wymiany oświetlenia, poprawy jakości dróg i chodników oraz gazyfikację terenów, gdzie w obecnej chwili nie ma dostępu do gazu ziemnego.

Ankietowani zgłaszali również potrzebę doposażenia placów zabaw, wymiany starych urządzeń, utworzenie skateparku, poprawy komunikacji zbiorowej, zwiększenie oferty kulturalnej, prowadzenie kursów dla dorosłych z różnych dziedzin, pomoc prawną dla mieszkańców, z zakresu pomocy osobom starszym – większą dostępność domowych form opieki, utworzenia DPS.

W zakresie bezpieczeństwa mieszkańcy zwracali uwagę na zabezpieczenia przeciwpowodziowe m.in. na problemy z melioracją rzeki Modły i niedrożnością jej koryta, co może powodować podtopienia domostw podczas intensywnych opadów deszczu. Podobne problemy zgłaszali mieszkańcy Bodzechowa (drożność rowów). Również budowa wcześniej wspomnianych chodników ma na celu poprawę bezpieczeństwa pieszych.

Należy zaznaczyć, że nie wszystkie z powyższych zadań należą stricte do zadań własnych gminy, jednak warto mieć na uwadze problemy dostrzegane przez mieszkańców, tak aby w miarę możliwości stwarzać warunki pod ich rozwiązywanie.

Większość ankietowanych znajdowała się w przedziale wiekowym 36-50 lat (52,6%) oraz 25-35 lat (23,7%). Chętniej ankietę wypełniały kobiety (71,6%). Większość ankietowanych mieszka (63,4%), zaś 36,6 % zarówno mieszka, jak i pracuje na terenie gminy.

3. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

SWOT to akronim angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Metoda opiera się na wiedzy i doświadczeniu osób tworzących analizę.

Przeprowadzenie analizy SWOT ułatwia prawidłową ocenę aktualnej sytuacji gminy. Analiza SWOT jest jedną z najbardziej znanych metod wykorzystywanych w obszarze zarządzania strategicznego służących do analizy wewnętrznej sytuacji w tym przypadku gminy oraz jej otoczenia zewnętrznego celem optymalnego dobrania strategii zarządzania.

Tabela 1. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Położenie gminy w sąsiedztwie dużego ośrodka miejskiego i przemysłowego jakim jest Ostrowiec Św. 2. Dobre połączenie komunikacyjne gminy z innymi ośrodkami 3. Występowanie wielu zabytków historycznych i rezerwatów przyrody 4. Stały wzrost zatrudnienia w sektorze prywatnym 5. Dostateczna ilość placówek oświatowych 6. Wysoka jakość usług publicznych realizowanych na rzecz mieszkańców 7. Dobry stan podstawowej opieki zdrowotnej 8. Aktywna działalność Ochotniczych Straży Pożarnych i Kół Gospodyń Wiejskich 9. Systematycznie wzrastające wydatki inwestycyjne 10. Wszystkie sołectwa są uzbrojone w sieć wodociągową, pokrywającą w pełni potrzeby mieszkańców w wodę 11. Gmina posiada coraz lepiej rozwiniętą sieć kanalizacji 12. Wysoki stopień telefonizacji 13. Większość użytków rolnych jest w posiadaniu indywidualnych właścicieli 14. Występowanie na znacznej powierzchni gleb kompleksu pszenno – buraczanego 15. Dobre wyposażenie gospodarstw w maszyny rolnicze 16. Efektywna polityka senioralna 17. Atrakcyjne tereny w perspektywie pozyskiwania nowych mieszkańców 18. Pełne pokrycie potrzeb w wodę, energię elektryczną, gaz 19. Przewaga sektora prywatnego nad publicznym 20. Szybki rozwój sfery usług	1. Występowanie słabych gleb w północno–wschodniej części gminy 2. Wysoki udział w strukturze wiekowej ludności w wieku poprodukcyjnym 3. Stały spadek liczby mieszkańców gminy Bodzechów 4. Ujemny przyrost naturalny ludności 5. Niski wskaźnik zawieranych małżeństw 6. Dość wysoki wskaźnik bezrobocia 7. Jakość lokalnego rynku pracy 8. Mała powierzchnia gospodarstw rolnych 9. Duże zróżnicowanie gleb 10. Pofałdowanie terenu sprzyja erozji wodnej 11. Starzenie się właścicieli gospodarstw 12. Niski poziom wykształcenia użytkowników gospodarstw 13. Brak budynków dostosowanych specjalistycznej produkcji 14. Zmniejszający się stan pogłowia zwierząt 15. Wzrastająca ilość ugorów 16. Nierównomierne rozmieszczenie podmiotów gospodarczych na terenie gminy 17. Niedostateczna ilość podmiotów gospodarczych zajmujących się organizacją wypoczynku sobotnio – niedzielnego i agroturystyką oraz sferą produkcyjną 18. Słabe zagospodarowanie terenów atrakcyjnych turystycznie 19. Brak ośrodka informacji turystycznej 20. Niedostateczna baza turystyczna i agroturystyczna 21. Zakwalifikowanie gminy do strefy świętokrzyskiej w której występują przekroczenia stężeń niebezpiecznych związków (stężenia B(a)P, pyłów PM10 oraz ozonu)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
21. Wpisanie na listę Narodowego Dziedzictwa UNESCO znajdującego się na terenie gminy Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Pasiastego 22. Występowanie na terenie gminy rezerwatów „Krzemionki" i „Lisiny Bodzechowskie" 23. Występowanie na terenie gminy wielu zabytków 24. Występowanie na terenie gminy wielu ciekawych obiektów turystycznych 25. Potencjał w zakresie szlaków turystycznych 26. Przynależność do Lokalnej Grupy Działania „Krzemienny Krąg" 27. Aktywna postawa gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej 28. Opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej 29. Selektywna zbiórka odpadów 30. Bogactwo form ochrony przyrody 31. Stosunkowo wysoka lesistość gminy 32. Dobry stan zdrowotny lasów 33. Istniejące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych 34. Dobry stan chemiczny i ilościowy wód podziemnych 35. Brak ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych przez wody powierzchniowe	22. Deficyty w sieci dróg rowerowych 23. Brak mieszkań komunalnych przeznaczonych na wynajem 24. Stosowanie niskosprawnych źródeł ciepła (wysokie wykorzystanie węgla w bilansie energetycznym gminy) 25. Niski udział wykorzystania OZE 26. Nieprawidłowe pozbywanie się odpadów przez niektórych mieszkańców 27. Zły stan wód powierzchniowych 28. Brak oczyszczalni ścieków na terenie gminy 29. 5 zarejestrowanych osuwisk i zidentyfikowane tereny predysponowane do osuwania się mas ziemnych
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
1. Korzystanie z programów pomocowych krajowych oraz Unii Europejskiej 2. Systematyczne polepszanie usług oświatowych 3. Prywatyzacja gminnych zasobów mieszkalnych 4. Tworzenie dużych gospodarstw, specjalizacja produkcji 5. Istnienie Rejonowego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Ostrowcu Św. 6. Bliskość OSM w Ostrowcu Św.	1. Brak skutecznej polityki regionalnej aktywizującej rejony o dużych zasobach przemysłu ciężkiego 2. Patologiczne skutki długofalowego bezrobocia 3. Zagrożenia patologiami społecznymi (uzależnienia) 4. Stały ubytek liczby mieszkańców gminy Bodzechów w całym okresie prognozowania 5. Przewidywany niski współczynnik urodzeń pogłębiający proces starzenia się ludności gminy i powodujący deformację jej struktury wieku

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
7. Korzystanie z środków europejskich przeznaczonych dla rolników 8. Rozwój rolnictwa ekologicznego, agroturystyki 9. Uczestnictwo w programie LEADER, który ma na celu aktywizację mieszkańców terenów wiejskich 10. Dostateczne zasoby siły roboczej 11. Zwiększenie ruchu turystycznego związane z wpisaniem na listę Narodowego Dziedzictwa UNESCO znajdującego się na terenie gminy Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Pasiastego 12. Promocja walorów turystycznych gminy 13. Moda na zdrowy styl życia 14. Wzrost zainteresowania mieszkańców zagadnieniami związanymi ze zmianami klimatycznymi, niską emisją i OZE 15. Rozwój sieci gazowej na terenie gminy 16. Zwiększenie poziomów selektywnie zebranych odpadów 17. Możliwość uzyskania zewnętrznych środków finansowanych na realizację zadań związanych z ochroną zasobów przyrodniczych 18. Regulacje ogólnokrajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska 19. Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony jakości wód i racjonalnego korzystania z zasobów wodnych 20. Bieżąca modernizacja sieci wodociągowo – kanalizacyjnej 21. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	6. Zjawiska ograniczające aktywność zawodową (m.in. niski poziom wynagrodzeń, niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy) 7. Mało skuteczne formy walki z bezrobociem 8. Częste zmiany w przepisach podatkowych 9. Zmniejszające się dotacje i subwencje na zadania zlecone 10. Opór rolników przed komasacją gruntów 11. Kłopoty ze zbytem plonów 12. Spadek opłacalności produkcji 13. Dominacja postaw zachowawczych wśród rolników i mieszkańców wsi 14. Możliwość eliminacji z rynku małych podmiotów gospodarczych 15. Niedocenianie walorów turystycznych, krajobrazowych i kulturowych regionu 16. Wysokie koszty inwestycyjne i eksploatacyjne technologii niskoemisyjnych 17. Wzrost emisji gazów związany ze wzrostem natężenia ruchu komunikacyjnego 18. Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa w zakresie zmian klimatu i skutków niskiej emisji 19. Niewystarczający poziom selektywnie zebranych odpadów 20. Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa 21. Spływy z gleb, na których stosowane są środki ochrony roślin obciążające wody powierzchniowe i podziemne 22. Zagrożenie powodziowe 23. Nieprawidłowa gospodarka ściekami na terenie gminy 24. Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY BODZECHÓW

1. Misja i wizja

Wizja rozwoju stanowi opis pożądanego stanu rzeczywistości społeczno – gospodarczej obszaru Gminy Bodzechów w perspektywie 2030 roku. To deklaracja określająca stan organizacji, do którego partnerzy społeczno – gospodarczy będą dążyć w przeciągu najbliższych lat. Wskazuje ona kierunek wspólnie podejmowanych działań.

Biorąc pod uwagę powyższe sformułowano następującą wizję rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030:

Gmina Bodzechów w 2030 w pełni wykorzystuje swoją atrakcyjną lokalizację, infrastrukturę techniczną, dobrą dostępność komunikacyjną, walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz zasoby dziedzictwa kulturowego, które pozycjonują ją jako przyjazne miejsce do życia i spędzania wolnego czasu.

Wzrost jakości i dostępność usług publicznych oraz rozwój infrastruktury komunalnej wzmacnia kapitał społeczny gminy podnosząc standard życia mieszkańców i zachęca do osiedlania się na terenie gminy Bodzechów.

Gmina Bodzechów rozwija tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe i dba o rozwój lokalnej przedsiębiorczości.

Gmina Bodzechów – nowoczesna, ekologiczna, otwarta na potrzeby mieszkańców.

Misja wskazuje i wyznacza naczelny cel polityki rozwoju Gminy Bodzechów. To deklaracja określająca istotę istnienia organizacji. W przypadku jednostek samorządu terytorialnego misja powinna korespondować z głównym zadaniem określnym dla gminy przez ustawę o samorządzie gminnym jakim jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej.

Uwzględniając powyższe określono następującą misję Gminy Bodzechów:

Poprawa warunków życia mieszkańców oraz jakości usług publicznych w oparciu o partnerską współpracę jednostki samorządu terytorialnego, mieszkańców, organizacji społecznych i lokalnych przedsiębiorców na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju Gminy Bodzechów.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na potrzeby realizacji opracowano 4 cele strategiczne i odpowiadające im cele operacyjne. Celom operacyjnym przypisano szczegółowe programy i działania, w ramach których identyfikowane będą zadania realizacyjne. Dla zachowania przejrzystości układu celów „Strategii" oddzielono układ logiczny celów strategicznych i operacyjnych od konkretnych zadań realizacyjnych – kierunków działań. Poniżej przedstawiono ramowy schemat celów strategicznych w odniesieniu do wypracowanej wizji i misji rozwoju Gminy Bodzechów:

Cel strategiczny 1 – Przestrzeń (CS1)

Przestrzeń przyjazna dla społeczności lokalnej, środowiska naturalnego i rozwoju gospodarczego.

Cel strategiczny 2 – Strefa społeczna (CS2)

Silne, dobrze wykształcone, świadome i aktywne społeczeństwo obywatelskie.

Cel strategiczny 3 – Środowisko (CS3)

Zrównoważone środowisko naturalne zapewniające wysoki poziom życia obecnym i przyszłym pokoleniom

Cel strategiczny 4 – Infrastruktura i gospodarka (CS4)

Korzystne rozwiązania infrastrukturalne, instytucjonalne i gospodarcze Gminy Bodzechów

W ramach celów strategicznych wyznaczono cele operacyjne, które zostały zaprezentowane w tabeli:

Tabela 2. Cele strategiczne i operacyjne Gminy Bodzechów

CELE STRATEGICZNE			
Cel strategiczny 1 – Przestrzeń (CS1) Przestrzeń przyjazna dla społeczności lokalnej, środowiska naturalnego i rozwoju gospodarczego.	Cel strategiczny 2 – Strefa społeczna (CS2) Silne, dobrze wykształcone, świadome i aktywne społeczeństwo obywatelskie.	Cel strategiczny 3 – Środowisko (CS3) Zrównoważone środowisko naturalne zapewniające wysoki poziom życia obecnym i przyszłym pokoleniom	Cel strategiczny 4 – Infrastruktura i gospodarka (CS4) Korzystne rozwiązania infrastrukturalne, instytucjonalne i gospodarcze Gminy Bodzechów
CELE OPERACYJNE			
CO1.1: Integracja	CO2.1 Aktywna	CO3.1: Środowisko	CO4.1.

społeczna, gospodarcza i środowiskowa w ramach przestrzennej struktury gminy	postawa społeczna mieszkańców gminy	naturalne zabezpieczone dla potrzeb przyszłych pokoleń	Infrastruktura techniczna dopasowana do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców
CO1.2: Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna w gminie	CO2.2: Trwałe ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i poprawa stanu zdrowia mieszkańców	CO3.2: Realizacja zobowiązań w ramach Fit for 55.	CO4.2: Informatyzacja gminy
CO1.3: Priorytet w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na kwestie związane z ochroną środowiska naturalnego i kwestie zrównoważonego rozwoju	CO2.3: Dzieci i młodzież aktywna ruchowo i społecznie	CO3.3: Promocja idei wykorzystania OZE wśród mieszkańców	CO4.3: Dobre zarządzanie gminą
	CO2.4: Wysoka jakość oświaty w gminie	CO3.4: Efektywne wykorzystanie OZE w obiektach publicznych	CO4.4: Usprawnienie i poprawa stanu technicznego infrastruktury
	CO2.5: Rozwój kapitału ludzkiego mieszkańców	CO3.5: Poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców	CO4.5: Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy
	CO2.6: Wykorzystanie i wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych	CO3.6: Działania w celu poprawy stanu wód i przeciwdziałaniu zmianom klimatu	CO4.6: Dobrze wyposażona i odpowiadająca oczekiwaniom mieszkańców baza systemu oświaty i wychowania oraz pomocy społecznej i opieki zdrowia
	CO2.7: Gminny rynek pracy dostosowany do potrzeb lokalnej i regionalnej gospodarki		CO4.7: Uregulowana i odpowiadająca potrzeb mieszkańców sytuacja mieszkaniowa

			CO4.8: Bezpieczna gmina
			CO4.9: Zintegrowana w układzie metropolitalnym promocja gminy w bezpośrednim i dalszym otoczeniu (region, kraj)

Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Sprawna i skuteczna realizacja niniejszej Strategii będzie wymagała zaangażowania wielu interesariuszy Gminy – w tym mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych. Tym niemniej najważniejsze wyzwania realizacyjne dotyczące konkretnych przedsięwzięć należeć będą do samorządu Gminy.

W tabeli poniżej zaprezentowano intencyjną listę najważniejszych projektów (nie tylko gminnych) planowanych do realizacji w perspektywie wdrażania niniejszej Strategii wraz z przypisaniem ich do konkretnych celów strategicznych i operacyjnych. Ich skuteczna realizacja jest uzależniona od wielu czynników, często niezależnych od działań władz gminy (np. dostępność środków pomocowych, zmiany prawodawstwa), tym niemniej umieszczenie ich na liście zadań w tak ważnym dokumencie jest sygnalizacją ich znaczenia z perspektywy dalszego rozwoju gminy i poprawy warunków zamieszkania.

Tabela 3. Intencyjna lista najważniejszych projektów

CEL STRATEGICZNY 1 - Przestrzeń (CS1): Przestrzeń przyjazna dla społeczności lokalnej, środowiska naturalnego i rozwoju gospodarczego	
CEL OPERACYJNY 1.1. Integracja społeczna, gospodarcza i środowiskowa w ramach przestrzennej struktury gminy	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Aktywizacja społeczności lokalnych wokół działań skierowanych na osiągnięcie wspólnych celów – budowa więzi społeczności lokalnej	Gmina Bodzechów
Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, grup mieszkańców i różnych docelowych grup społecznych	Gmina Bodzechów
Wsparcie działalności nowo utworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych	Gmina Bodzechów
Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych	Gmina Bodzechów

Tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego	Gmina Bodzechów
Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego: poprawa bezpieczeństwa w zakresie zagrożenia przestępstwami, w tym instalacja systemów monitoringu wizyjnego, realizacja działań zmierzających do wzrostu poczucia odpowiedzialności obywatelskiej i samoorganizacji społeczeństwa	Gmina Bodzechów
Koncentracja zabudowy, racjonalna gospodarka przestrzenna	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 1.2. Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna w gminie	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Nacisk w planowaniu przestrzennym na zieleń oraz na kształtowanie ładu przestrzennego	Gmina Bodzechów
PV na budynkach gminnych	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 1.3. Priorytet w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na kwestie związane z ochroną środowiska naturalnego i kwestie zrównoważonego rozwoju	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Pasy zieleni między drogami, terenami przemysłowymi	Gmina Bodzechów
Uwzględnienie w planach przestrzennych małej retencji wody	Gmina Bodzechów
Przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego	Gmina Bodzechów
Koncentracja zabudowy, racjonalna gospodarka przestrzenna	Gmina Bodzechów
CEL STRATEGICZNY 2 - Sfera społeczna (CS2): **Silne, dobrze wykształcone, świadome i aktywne społeczeństwo obywatelskie**	
CEL OPERACYJNY 2.1. Aktywna postawa społeczna mieszkańców gminy	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Aplikacje dla mieszkańców i przedsiębiorców (mój urząd itp.)	Gmina Bodzechów
Akcje informujące podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie obowiązujących przepisów prawa (w tym prawa miejscowego) i wynikających z tego obowiązków	Gmina Bodzechów
Promocja ekologiczna / kształtowanie postaw proekologicznych	Gmina Bodzechów
Aktywizacja społeczności lokalnych wokół działań skierowanych na osiągnięcie wspólnych celów – budowa więzi społeczności lokalnej	Gmina Bodzechów
Tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego	Gmina Bodzechów
Kultywowanie tradycji ludowych	Gmina Bodzechów

Podnoszenie rangi cyklicznych imprez kulturalnych na terenie gminy	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.2. Trwałe ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i poprawa stanu zdrowia mieszkańców	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Poprawa wyposażenia placówek publicznej służby zdrowia	Gmina Bodzechów
Budowa mieszkań socjalnych	Gmina Bodzechów
Powstanie centrum opiekuńczo-mieszkalnego dla dorosłych osób niepełnosprawnych i starszych	Gmina Bodzechów
Wszechstronne i aktywne działanie GOPS, w tym przy udziale środków UE.	Gmina Bodzechów
Opieka nad seniorami	Gmina Bodzechów
Pomoc przy przezwyciężaniu trudności życiowych najbiedniejszym mieszkańcom gminy	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.3. Dzieci i młodzież aktywna ruchowo i społecznie	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Aktywizacja i integracja dzieci i młodzieży szkolnej wokół zajęć pozalekcyjnych, zabaw i imprez	Gmina Bodzechów
Ośrodek – dla osób niepełnoletnich, niepełnosprawnych mieszkańców gminy z możliwością pobytu dziennego lub ciągłego i rehabilitacją	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.4: Wysoka jakość oświaty w gminie	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Budowa, przebudowa świetlic i bibliotek	Gmina Bodzechów
Rozbudowa infrastruktury szkolnej / przedszkolnej	Gmina Bodzechów
Realizacja projektów ukierunkowanych na zwiększenie kompetencji nauczycieli upowszechnianie innowacyjnych programów i metod oraz najlepszych praktyk (dydaktycznych i organizacyjnych)	Gmina Bodzechów
Ciągła komputeryzacja i informatyzacja szkół gminnych,	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.5. Rozwój kapitału społecznego mieszkańców	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Przebudowa strony internetowej z możliwością aktywnych wzorów pism/wniosków lub złożenia za pośrednictwem Epuap	Gmina Bodzechów
Informatyzacja budynków kultury i oświaty	Gmina Bodzechów

Doposażenie placówek kultury	Gmina Bodzechów
Wspieranie działań organizacji pozarządowych o charakterze kulturalnym	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.6. Wykorzystanie i wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, grup mieszkańców i różnych docelowych grup społecznych	Gmina Bodzechów
Wsparcie działalności nowo utworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych	Gmina Bodzechów
Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych	Gmina Bodzechów
Współpraca z organizacjami pozarządowymi	Gmina Bodzechów
Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Krzemienny Krąg"	Gmina Bodzechów
Zwiększanie współpracy pomiędzy JST a organizacjami pozarządowymi wraz ze zwiększaniem środków przeznaczanych na realizację zadań przez organizacje samorządowe	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.7. Gminny rynek pracy dostosowany do potrzeb lokalnej i regionalnej gospodarki	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Wspieranie wolontariatu jako etapu przejściowego prowadzącego do podjęcia zatrudnienia oraz umożliwiającego zdobycie doświadczeń zawodowych	Gmina Bodzechów
Ułatwianie wejścia na gminny rynek pracy osobom z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostającym w zatrudnieniu, poprzez objęcie ich różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej	Gmina Bodzechów
Wsparcie tworzenia i działalności podmiotów aktywizujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (w tym spółdzielni społecznej)	Gmina Bodzechów
CEL STRATEGICZNY 3 - Środowisko (CS3): **Zrównoważone środowisko naturalne zapewniające wysoki poziom życia obecnym i przyszłym pokoleniom**	
CEL OPERACYJNY 3.1. Środowisko naturalne zabezpieczone dla potrzeb przyszłych pokoleń	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Budowa budek dla jeży, ptaków itd.	Gmina Bodzechów
Rewitalizacja zieleni w gminie	Gmina Bodzechów

Wymiana parku samochodowego Gminy na pojazdy i urządzenia elektryczne lub zasilane gazem CNG	Gmina Bodzechów
Rozbudowa systemów monitorowania powietrza	Gmina Bodzechów
Ochrona istniejących pomników przyrody oraz podejmowanie rosnących na terenie gminy wartościowych gatunków ochroną	Gmina Bodzechów
Ochrona siedlisk ptaków prawnie chronionych	Gmina Bodzechów
Dokończenie procesu termomodernizacji wszystkich obiektów publicznych w gminie	Gmina Bodzechów
Realizacja programu gospodarki odpadami	Gmina Bodzechów
„Zieleń" jako obowiązkowy element każdej inwestycji gminnej	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 3.2. Realizacja zobowiązań w ramach Fit for 55	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Wsparcie inicjatyw tworzących spółdzielnie energetyczne	Gmina Bodzechów
Prowadzenie doradztwa w zakresie audytów energetycznych budynków, powiązanych z termomodernizacją	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 3.3. Promocja idei wykorzystania OZE wśród mieszkańców	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Szerokie programy dopłat (dotacji) do zabudowy instalacji fotowoltaicznych powiązanych z instalacją pomp ciepła zastępujących ogrzewanie oparte o paliwa stałe i gazowe.	Gmina Bodzechów
Promocja idei wykorzystania OZE wśród mieszkańców, zmiana świadomości ekologicznej mieszkańców	Gmina Bodzechów
Promocja i rozwój energetyki obywatelskiej w ramach realizacji zapisów dyrektywy RED II	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 3.4. Efektywne wykorzystanie OZE w obiektach publicznych	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Wyposażenie infrastruktury gminnej w OZE	Gmina Bodzechów
Stosowanie innowacyjnych rozwiązań smart, opartych na technologiach OZE	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 3.5. Poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Promocja i rozwój energetyki opartej na OZE	Gmina Bodzechów

Prowadzenie akcji informacyjnych podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie obowiązujących przepisów prawa (w tym prawa miejscowego) i wynikających z tego obowiązków	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 3.6. Działania w celu poprawy stanu wód i przeciwdziałaniu zmianom klimatu	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Działania akumulujące wodę (mała retencja, deszczówka, ochrona oczek śródpolnych itp)	Gmina Bodzechów
Rewitalizacja Bodzechowa wraz z zaprojektowaniem zieleni, małej architektury i infrastruktury.	Gmina Bodzechów
Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej	Gmina Bodzechów
CEL STRATEGICZNY 4 - Infrastruktura i gospodarka (CS4): **Korzystne rozwiązania infrastrukturalnie, instytucjonalnie i gospodarcze Gminy**	
CEL OPERACYJNY 4.1. Infrastruktura techniczna dopasowana do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Systematyczne dostosowywanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	Gmina Bodzechów
Wieloletni program inwestycyjny w infrastrukturę wodnokanalizacyjną	Gmina Bodzechów
Tworzenie bazy rekreacyjnej	Gmina Bodzechów
Tworzenie infrastruktury wzbogacającej ofertę turystyki aktywnej i specjalistycznej, a w szczególności infrastruktury gwarantującej wzrost zatrudnienia i dochodów społeczności lokalnej (przeznaczone nie dla dużych obiektów hotelowo gastronomicznych, lecz dla małych punktów usługowo gastronomicznych oferujących np. produkty regionalnego, ekologiczne itp.)	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.2. Informatyzacja gminy	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Wirtualny przewodnik po gminie	Gmina Bodzechów
Aplikacje dla mieszkańców i przedsiębiorców	Gmina Bodzechów
Integracja z węzłem krajowym w celu wykorzystania profilu zaufanego (e-urząd)	Gmina Bodzechów
System rezerwacji i inne e-usługi	Gmina Bodzechów
Portal wirtualny Urząd (e-Urząd)	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.3. Dobre zarządzanie gminą	

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Preferencyjne podejście do eko - projektowania	Gmina Bodzechów
Wdrażanie elementów zarządzania marketingowego	Gmina Bodzechów
Stworzenie warunków do powołania i działalności organizacji zrzeszającej przedsiębiorców z terenu gminy w celu wspólnych działań lobbingowych, szkoleń, wymiany doświadczeń kojarzenia ofert gospodarczych, reprezentowania środowiska na zewnątrz	Gmina Bodzechów
Usprawnienie procesu stanowienia prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych	Gmina Bodzechów
Wdrażanie usprawnień zarządczych w urzędzie miejskim, w tym w zakresie zarządzania jakością, jak również w wybranych aspektach funkcjonowania organizacji, np. komunikacja wewnętrzna, zarządzanie ryzykiem	Gmina Bodzechów
Podnoszenie kwalifikacji kadr urzędu gminy i jednostek podległych	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.4. Usprawnienie i poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Nowe rozwiązania komunikacyjne poprawiające płynność przejazdu	Gmina Bodzechów
System wypożyczania rowerów i hulajnóg	Gmina Bodzechów
Inwestycje w infrastrukturę drogową – budowa, rozbudowa i modernizacja dróg i chodników, ścieżek rowerowych	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.5. Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Rozwój ekologicznej produkcji rolnej	Gmina Bodzechów
Poprawa podstawowych usług komunalnych obejmujących elementy infrastruktury technicznej, warunkujących rozwój społeczno-gospodarczy,	Gmina Bodzechów
Zwiększanie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych	Gmina Bodzechów
Zakup gruntów celem uzbrojenia terenów i przygotowania ofert dla potencjalnych inwestorów	Gmina Bodzechów
Rewitalizacja Bodzechowa wraz z zaprojektowaniem zieleni, małej architektury i infrastruktury	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.6. Dobrze wyposażona i odpowiadająca oczekiwaniom mieszkańców baza systemu oświaty i wychowania oraz pomocy społecznej i opieki zdrowia	

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Budowa infrastruktury przedszkolnej i szkolnej	Gmina Bodzechów
Ciągła komputeryzacja i informatyzacja szkół gminnych	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.7. Uregulowana i odpowiadająca potrzeb mieszkańców sytuacja mieszkaniowa	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Tworzenie zasobu lokali komunalnych (budowa, zakup mieszkań wynajem),	Gmina Bodzechów
Wsparcie merytoryczne i informacyjne działań termomodernizacyjnych realizowanych w prywatnych budynkach mieszkalnych	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.8. Bezpieczna gmina	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Rozbudowa monitoringu	Gmina Bodzechów
Poprawa bezpieczeństwa i organizacji ruchu drogowego – tworzenie tzw. „bezpiecznych przejść dla pieszych", modernizacja istniejącego oznakowania pionowego i poziomego, modernizacja nawierzchni dróg, rowów, przepustów,	Gmina Bodzechów
Zapewnienie sprawności pojazdów i urządzeń technicznych strażnic OSP oraz profesjonalnych zespołów strażackich je obsługujących	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.9. Zintegrowana w układzie metropolitalnym promocja gminy w bezpośrednim i dalszym otoczeniu (region, kraj)	
Kierunek działań	**Podmiot odpowiedzialny za realizację**
Promocja walorów gminy w mediach społecznościowych, prasie specjalistycznej, w sieciach klastrowych itp.,	Gmina Bodzechów
Organizacja i rozszerzanie zakresu imprez i wydarzeń kulturalnych związanych z dziedzictwem, historią i tradycjami	Gmina Bodzechów
Poprawa bazy turystycznej i agroturystycznej	Gmina Bodzechów
Wykorzystanie wpisania Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Pasiastego na listę światowego dziedzictwa UNESCO w promocji turystyki na terenie gminy	Gmina Bodzechów

Sprawna i skuteczna realizacja niniejszej Strategii będzie wymagała zaangażowania wielu interesariuszy Gminy Bodzechów – w tym mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych. Tym niemniej najważniejsze wyzwania realizacyjne dotyczące konkretnych przedsięwzięć należeć będą

do samorządu Gminy Bodzechów.

Środkami w realizacji Strategii są roczne budżety gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowy i Wieloletni Plan Inwestycyjny, które też stanowią priorytetowe zadania gminy.

Najważniejsze projekty planowane do realizacji w perspektywie wdrażania niniejszej Strategii i ich skuteczna realizacja jest uzależniona od wielu czynników, często niezależnych od działań władz gminy (np. dostępność środków pomocowych, zmiany prawodawstwa), tym niemniej umieszczenie ich na liście zadań w tak ważnym dokumencie jest sygnalizacją ich znaczenia z perspektywy dalszego rozwoju gminy i poprawy warunków zamieszkania.

Strategia zakłada realizację wszystkich zaplanowanych działań i celów. Oczekujemy, że rezultatem planowanych działań będzie:

Tabela 4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki osiągnięcia działań

Cel strategiczny 1 - Przestrzeń (CS1): Przestrzeń przyjazna dla społeczności lokalnej, środowiska naturalnego i rozwoju gospodarczego	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań
– Aktywizacja społeczności lokalnych wokół działań skierowanych na osiągnięcie wspólnych celów – budowa więzi społeczności lokalnej, – Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, grup mieszkańców i różnych docelowych grup społecznych, – Wsparcie działalności nowo utworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych, – Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych, – Tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego, – Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego: poprawa bezpieczeństwa w zakresie zagrożenia przestępstwami, w tym instalacja systemów monitoringu wizyjnego,	Strategia zakłada realizację wszystkich zaplanowanych działań i celów. W CS2 oczekiwanymi rezultatami będą: – wzrost ilości osób zaangażowanych w działalność społeczną, – skuteczne doradztwo i wspieranie porozumień dla organizacji pozarządowych, – utworzenie pasów zieleni, – montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach gminnych, – tworzenie małej retencji wodnej, – zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców gminy – utworzenie planu zagospodarowania przestrzennego	– ilość osób działających w organizacjach społecznych, – ilość udzielonych porad dla NGO, – ilość utworzonych pasów zieleni, – ilość zamontowanych paneli fotowoltaicznych, – ilość stworzonych zbiorników małej retencji wodnej, – liczba zamontowanego monitoringu zewnętrznego, – plan zagospodarowania przestrzennego

realizacja działań zmierzających do wzrostu poczucia odpowiedzialności obywatelskiej i samoorganizacji społeczeństwa, – Koncentracja zabudowy, racjonalna gospodarka przestrzenna, – Nacisk w planowaniu przestrzennym na zieleń oraz na kształtowanie ładu przestrzennego, – PV na budynkach gminnych, – Pasy zieleni między drogami, terenami przemysłowymi, – Uwzględnienie w planach przestrzennych małej retencji wody, – Przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego, – Koncentracja zabudowy, racjonalna gospodarka przestrzenna		
Cel strategiczny 2 - Sfera społeczna (CS2): Silne, dobrze wykształcone, świadome i aktywne społeczeństwo obywatelskie	**Oczekiwane rezultaty planowanych działań**	**Wskaźniki osiągnięcia działań**
– Aplikacje dla mieszkańców i przedsiębiorców (mój urząd itp.), – Akcje informujące podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie obowiązujących przepisów prawa (w tym prawa miejscowego) i wynikających z tego obowiązków, – Promocja ekologiczna / kształtowanie postaw proekologicznych, – Aktywizacja społeczności lokalnych wokół działań skierowanych na osiągnięcie wspólnych celów – budowa więzi społeczności lokalnej, – Tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego, – Kultywowanie tradycji	Strategia zakłada realizację wszystkich zaplanowanych działań i celów. W CS2 oczekiwanymi rezultatami będą: – wzrost ilości osób zaangażowanych w działalność społeczną, – skuteczne doradztwo i wspieranie porozumień dla organizacji pozarządowych, – organizacja zajęć pozalekcyjnych, – modernizacja i rozbudowa infrastruktury szkolnej i przedszkolnej, – szkolenia nauczycieli,	– ilość osób działających w organizacjach społecznych, – ilość udzielonych porad dla NGO, – ilość zorganizowanych zajęć, – ilość zmodernizowanych obiektów oświatowych, – ilość odbytych szkoleń i przeszkolonych nauczycieli, – ilość wybudowanych lub zmodernizowanych świetlic i bibliotek,

ludowych, – Podnoszenie rangi cyklicznych imprez kulturalnych na terenie gminy, – Poprawa wyposażenia placówek publicznej służby zdrowia, – Budowa mieszkań socjalnych, – Powstanie centrum opiekuńczo-mieszkalnego dla dorosłych osób niepełnosprawnych i starszych, – Wszechstronne i aktywne działanie GOPS, w tym przy udziale środków UE., – Opieka nad seniorami, – Pomoc przy przezwyciężaniu trudności życiowych najbiedniejszym mieszkańcom gminy, – Aktywizacja i integracja dzieci i młodzieży szkolnej wokół zajęć pozalekcyjnych, zabaw i imprez, – Ośrodek – dla osób niepełnoletnich, niepełnosprawnych mieszkańców gminy z możliwością pobytu dziennego lub ciągłego i rehabilitacją, – Budowa, przebudowa świetlic i bibliotek, – Rozbudowa infrastruktury szkolnej / przedszkolnej, – Realizacja projektów ukierunkowanych na zwiększenie kompetencji nauczycieli upowszechnianie innowacyjnych programów i metod oraz najlepszych praktyk (dydaktycznych i organizacyjnych), – Ciągła komputeryzacja i informatyzacja szkół gminnych, – Przebudowa strony internetowej z możliwością aktywnych wzorów pism/wniosków lub złożenia za pośrednictwem Epuap, – Informatyzacja budynków	– wybudowanie, zmodernizowanie i rozbudowanie świetlic i bibliotek, – akcje promujące ekologię, – udostępnienie mieszkańcom aplikacji mobilnych, – wybudowanie mieszkań socjalnych, – doposażenie placówek służby zdrowia, – stworzenie centrum opiekuńczo-mieszkalnego, – organizacja imprez o charakterze kulturalnym, kultywującym lokalne tradycje, – dobrze wyposażone placówki kulturalne, – zwiększenie ilości zadań przekazywanych do realizacji przez NGO, – poprawa statusu życia najbiedniejszych mieszkańców gminy, – Program wspomagający seniorów	– ilość działań proekologicznych, – liczba udostępnionych aplikacji, – ilość oddanych mieszkań socjalnych, – ilość przekazanego sprzętu, – liczba powstałych centrów opiekuńczo-mieszkalnych, – ilość zorganizowanych imprez kulturalnych, – ilość doposażonych placówek kulturalnych, – ilość podpisanych umów na realizację zadań przez NGO, – ilość udzielonej pomocy najbiedniejszym mieszkańcom gminy, – ilość programów skierowanych do seniorów.

kultury i oświaty, – Doposażenie placówek kultury, – Wspieranie działań organizacji pozarządowych o charakterze kulturalnym, – Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, grup mieszkańców i różnych docelowych grup społecznych, – Wsparcie działalności nowo utworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych, – Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych, – Współpraca z organizacjami pozarządowymi, – Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Krzemienny Krąg", – Zwiększanie współpracy pomiędzy JST a organizacjami pozarządowymi wraz ze zwiększaniem środków przeznaczanych na realizację zadań przez organizacje samorządowe, – Wspieranie wolontariatu jako etapu przejściowego prowadzącego do podjęcia zatrudnienia oraz umożliwiającego zdobycie doświadczeń zawodowych, – Ułatwianie wejścia na gminny rynek pracy osobom z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostającym w zatrudnieniu, poprzez objęcie ich różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej, – Wsparcie tworzenia i działalności podmiotów aktywizujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (w tym spółdzielni		

społecznej)		
Cel strategiczny 3 - Środowisko (CS3): Zrównoważone środowisko naturalne zapewniające wysoki poziom życia obecnym i przyszłym pokoleniom	**Oczekiwane rezultaty planowanych działań**	**Wskaźniki osiągnięcia działań**
– Budowa budek dla jeży, ptaków itd., – Rewitalizacja zieleni w gminie, – Wymiana parku samochodowego Gminy na pojazdy i urządzenia elektryczne lub zasilane gazem CNG, – Rozbudowa systemów monitorowania powietrza, – Ochrona istniejących pomników przyrody oraz podejmowanie rosnących na terenie gminy wartościowych gatunków ochroną, – Ochrona siedlisk ptaków prawnie chronionych, – Dokończenie procesu termomodernizacji wszystkich obiektów publicznych w gminie, – Realizacja programu gospodarki odpadami, – „Zieleń" jako obowiązkowy element każdej inwestycji gminnej, – Wsparcie inicjatyw tworzących spółdzielnie energetyczne, – Prowadzenie doradztwa w zakresie audytów energetycznych budynków, powiązanych z termomodernizacją, – Szerokie programy dopłat (dotacji) do zabudowy instalacji fotowoltaicznych powiązanych z instalacją pomp ciepła zastępujących ogrzewanie oparte o paliwa stałe i gazowe, – Promocja idei wykorzystania OZE wśród mieszkańców, zmiana świadomości ekologicznej mieszkańców, – Promocja i rozwój energetyki obywatelskiej w ramach	Strategia zakłada realizację wszystkich zaplanowanych działań i celów. W CS3 oczekiwanymi rezultatami będą: – „Zielona" gmina Bodzechów, – utworzenie zbiorników małej retencji, – ochrona zwierząt, – zwiększenie infrastruktury opartej na OZE, – ekologiczny transport, – doradztwo w zakresie audytów energetycznych i termomodernizacji, – budowa systemów monitorowania powietrza, – dłuższa sieć wod-kan, – ochrona pomników przyrody, siedlisk ptaków, – podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców – wysoki poziom recyklingu	– większa liczba zadrzewienia gminy, – ilość nowych zbiorników małej retencji, – ilość wybudowanych miejsc ochronnych dla zwierząt, – liczba nowej infrastruktury wykorzystującej OZE, – liczba zakupionych samochodów elektrycznych lub na gaz CNG, – ilość udzielonych porad, – ilość wybudowanych systemów monitorowania powietrza, – ilość km sieci wod-kan, – ilość ochronionych pomników przyrody, siedlisk ptaków, – liczba przeprowadzonych kampanii promujących ideę OZE, – ilość przekazywanych odpadów segregowanych

realizacji zapisów dyrektywy RED II, – Wyposażenie infrastruktury gminnej w OZE, – Stosowanie innowacyjnych rozwiązań smart, opartych na technologiach OZE, – Promocja i rozwój energetyki opartej na OZE, – Prowadzenie akcji informacyjnych podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie obowiązujących przepisów prawa (w tym prawa miejscowego) i wynikających z tego obowiązków, – Działania akumulujące wodę (mała retencja, deszczówka, ochrona oczek śródpolnych itp), – Rewitalizacja Bodzechowa wraz z zaprojektowaniem zieleni, małej architektury i infrastruktury, – Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej.		
Cel strategiczny 4 – Infrastruktura i gospodarka (CS4): Korzystne rozwiązania infrastrukturalnie, instytucjonalnie i gospodarcze Gminy	**Oczekiwane rezultaty planowanych działań**	**Wskaźniki osiągnięcia działań**
– Systematyczne dostosowywanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, – Wieloletni program inwestycyjny w infrastrukturę wodnokanalizacyjną, – Tworzenie bazy rekreacyjnej, – Tworzenie infrastruktury wzbogacającej ofertę turystyki aktywnej i specjalistycznej, a w szczególności infrastruktury gwarantującej wzrost zatrudnienia i dochodów społeczności lokalnej (przeznaczone nie dla dużych obiektów hotelowo gastronomicznych, lecz dla	Strategia zakłada realizację wszystkich zaplanowanych działań i celów. W CS4 oczekiwanymi rezultatami będą: – wytwarzanie ekologicznej żywności, – polepszenie infrastruktury oświatowej, – montaż monitoringu gminnego, – zwiększenie dostępności obiektów publicznych dla osób niepełnosprawnych, – rozbudowa sieci	– ilość gospodarstw wytwarzających ekologiczną żywność, – ilość wykonanych modernizacji infrastruktury oświatowej, – ilość zamontowanych kamer monitoringu, – ilość zmodernizowanych i dostosowanych dla osób niepełnosprawnych obiektów, – dł. km nowych chodników, – ilość stacji

małych punktów usługowo gastronomicznych oferujących np. produkty regionalnego, ekologiczne itp.), – Wirtualny przewodnik po gminie, – Aplikacje dla mieszkańców i przedsiębiorców, – Integracja z węzłem krajowym w celu wykorzystania profilu zaufanego (e-urząd), – System rezerwacji i inne e-usługi, – Portal wirtualny Urząd (e-Urząd), – Preferencyjne podejście do eko – projektowania, – Wdrażanie elementów zarządzania marketingowego, – Stworzenie warunków do powołania i działalności organizacji zrzeszającej przedsiębiorców z terenu gminy w celu wspólnych działań lobbingowych, szkoleń, wymiany doświadczeń kojarzenia ofert gospodarczych, reprezentowania środowiska na zewnątrz, – Usprawnienie procesu stanowienia prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych, – Wdrażanie usprawnień zarządczych w urzędzie miejskim, w tym w zakresie zarządzania jakością, jak również w wybranych aspektach funkcjonowania organizacji, np. komunikacja wewnętrzna, zarządzanie ryzykiem, – Podnoszenie kwalifikacji kadr urzędu gminy i jednostek podległych, – Nowe rozwiązania komunikacyjne poprawiające płynność przejazdu, – System wypożyczania rowerów	chodników i ścieżek rowerowych, – powstanie wypożyczalni rowerów i hulajnóg, – poprawa jakości e-usług, – projektowanie terenów zieleni i małej architektury i infrastruktury, – wypromowanie gminy, – wdrożenie marketingu terytorialnego, – powołanie organizacji zrzeszającej przedsiębiorców, – rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej, – zwiększenie oferty kulturalnej, – poprawa jakości kontroli zarządczej, – wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego, – poprawa jakości sprzętu OSP, – zwiększenie ilości lokali komunalnych, – wypromowanie termomodernizacji, – stworzenie portalu e-Urząd dla mieszkańców gminy, – rozbudowa sieci wod. – kan., – rozbudowa sieci drogowej, – zwiększenie terenów inwestycyjnych w gminie, – przygotowanie oferty inwestycyjnej, – poprawa infrastruktury	wypożyczania rowerów i hulajnóg, – ilość udostępnionych e-usług, – ilość oddanych obiektów małej infrastruktury i architektury, – ilość akcji promocyjnych, – wykorzystanie posiadanych zasobów, – ilość powstałych organizacji przedsiębiorców, – ilość nowopowstałych obiektów do obsługi turystów, – ilość organizowanych imprez kulturalnych, – ilość audytów, – ilość bezpiecznych przejść dla pieszych, zmodernizowanych km dróg i chodników, – ilość zakupionego sprzętu dla OSP, – liczba nowych lokali komunalnych, – ilość akcji promujących termomodernizację, – liczba powstałych portali, – ilość zmodernizowanych km sieci wod-kan., – ilość km rozbudowanej sieci drogowej, – ilość działek przeznaczonych pod inwestycje, – ilość przygotowanych ofert inwestycyjnych, – ilość nowych obiektów

i hulajnóg, – Inwestycje w infrastrukturę drogową – budowa, rozbudowa i modernizacja dróg i chodników, ścieżek rowerowych, – Rozwój ekologicznej produkcji rolnej, – Poprawa podstawowych usług komunalnych obejmujących elementy infrastruktury technicznej, warunkujących rozwój społeczno-gospodarczy, – Zwiększanie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych, – Zakup gruntów celem uzbrojenia terenów i przygotowania ofert dla potencjalnych inwestorów, – Rewitalizacja Bodzechowa wraz z zaprojektowaniem zieleni, małej architektury i infrastruktury, – Budowa infrastruktury przedszkolnej i szkolnej, – Ciągła komputeryzacja i informatyzacja szkół gminnych, – Tworzenie zasobu lokali komunalnych (budowa, zakup mieszkań wynajem), – Wsparcie merytoryczne i informacyjne działań termomodernizacyjnych realizowanych w prywatnych budynkach mieszkalnych, – Rozbudowa monitoringu, – Poprawa bezpieczeństwa i organizacji ruchu drogowego – tworzenie tzw. „bezpiecznych przejść dla pieszych", modernizacja istniejącego oznakowania pionowego i poziomego, modernizacja nawierzchni dróg, rowów, przepustów, – Zapewnienie sprawności pojazdów i urządzeń	turystycznej i agroturystyczne, – promocja turystyczna gminy, – budowa i modernizacja placów zabaw, skateparków i innych obiektów rekreacyjnych.	turystycznych, – ilość akcji promocyjnych, – ilość nowych i zmodernizowanych obiektów rekreacyjnych.

technicznych strażnic OSP oraz profesjonalnych zespołów strażackich je obsługujących, – Promocja walorów gminy w mediach społecznościowych, prasie specjalistycznej, w sieciach klastrowych itp., – Organizacja i rozszerzanie zakresu imprez i wydarzeń kulturalnych związanych z dziedzictwem, historią i tradycjami, – Poprawa bazy turystycznej i agroturystycznej, – Wykorzystanie wpisania Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Pasiastego na listę światowego dziedzictwa UNESCO w promocji turystyki na terenie gminy,		

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bodzechów oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

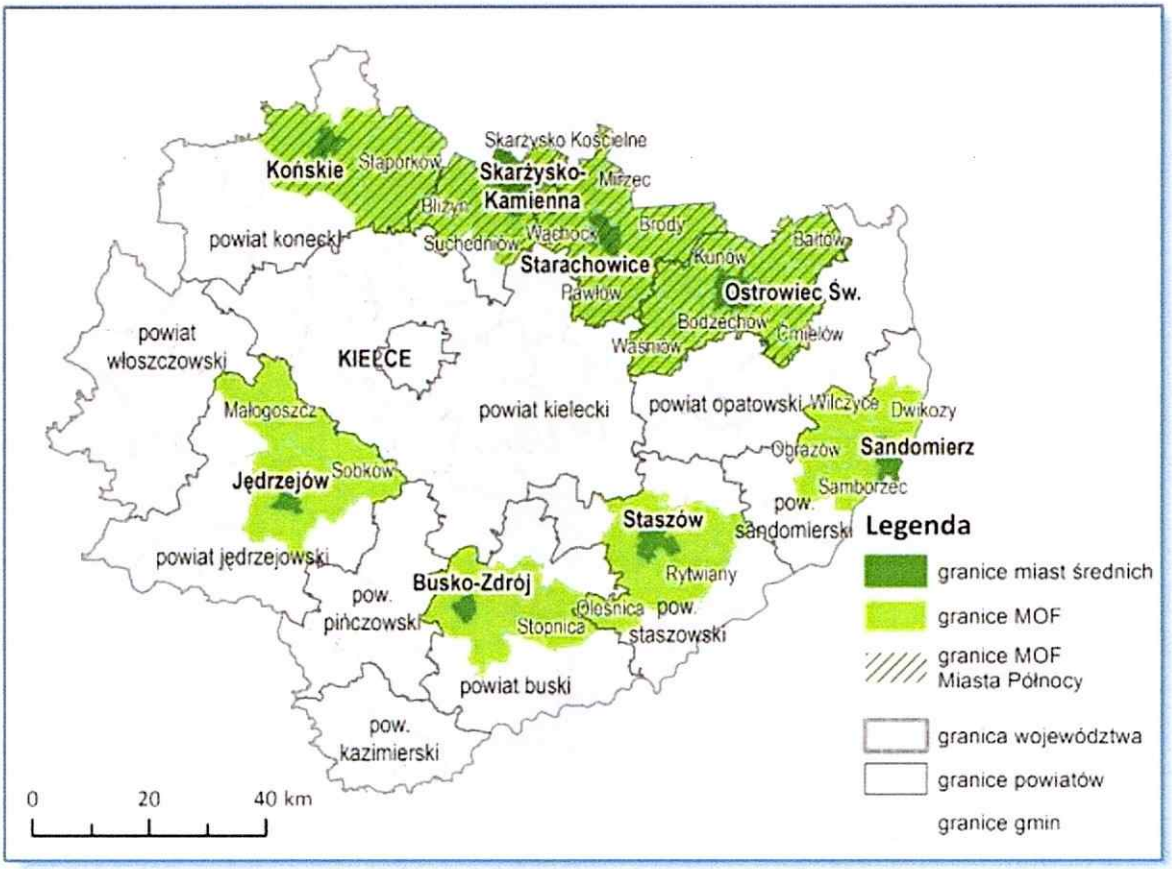
Gmina Bodzechów jest jedną z sześciu gmin powiatu ostrowieckiego, obejmując swym zasięgiem środkową część powiatu. Od wschodu graniczy z gminami: Ćmielów oraz Bałtów natomiast od zachodu z gminami: Waśniów oraz Kunów. Jej obszar okala gminę Ostrowiec Świętokrzyski od strony południowej, wschodniej oraz północnej.

Powierzchnia gminy wynosi 122,8 km^2 i zamieszkuje ją w 27 sołectwach ponad 12 tysięcy mieszkańców, a największe powierzchniowo sołectwa to Sudół i Bodzechów.

Miasto Ostrowiec Świętokrzyski, z którym graniczy gmina, wywierało i wywiera bardzo duży wpływ na jej rozwój. Zapewnia wielu mieszkańcom miejsca pracy i nauki oraz jest głównym miejscem zaopatrzenia ludności a także zbytu płodów rolnych. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania można powiedzieć, że gmina ma charakter podmiejski. Ze względu na jakość gleb gmina ma charakter rolniczy. W jej południowo-wschodniej części występują gleby dobre i bardzo dobre kompleksu pszenno-buraczanego. Jest to obszar o rzeźbie pagórkowatej z licznymi wąwozami erozyjnymi. W części północno-wschodniej występują gleby słabsze o kompleksie żytnio-ziemniaczanym. Ze względu na jakość gleb oraz bliskość cukrowni Częstocice w uprawie dominują buraki cukrowe.

Gmina Bodzechów należy do MOF Miast Północy, będącego Miejskim obszarem funkcjonalnym miast średnich. Oprócz Gminy wiejskiej Bodzechów w skład MOF Miast Północy wchodzą również:

- miasta rdzeniowe: Końskie, Ostrowiec Świętokrzyski, Skarżysko-Kamienna, Starachowice,
- gminy miejsko-wiejskie: Ćmielów, Kunów, Stąporków, Suchedniów, Wąchock, Końskie (obszar wiejski),
- gminy wiejskie: Bałtów, Bliżyn, Brody, Mirzec, Pawłów, Skarżysko Kościelne, Waśniów.



Rycina 1. OSI MOF Miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze
Źródło: Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego 2030+

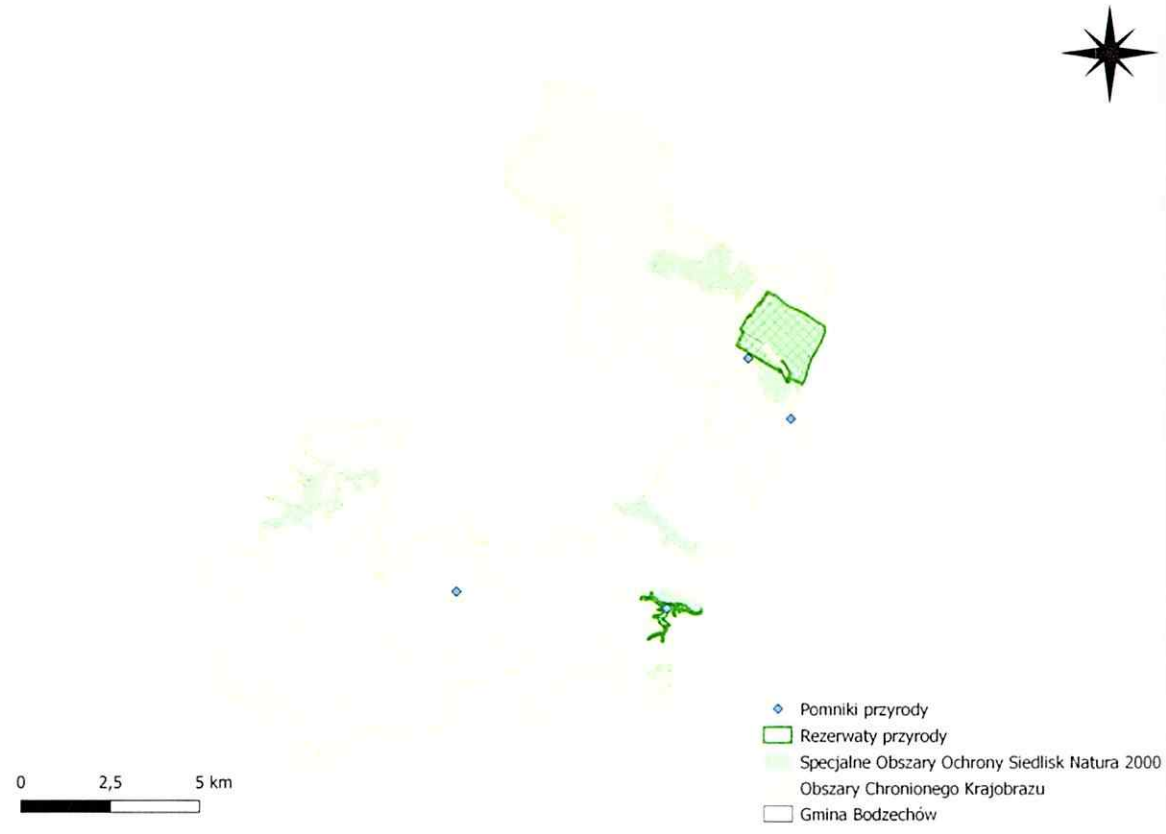
Na terenie gminy nie znajduje się żaden park krajobrazowy, park narodowy, zespół przyrodniczo-krajobrazowy ani stanowisko dokumentacyjne. Obszary prawnie chronione w gminie stanowią:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej: zajmuje powierzchnię 726,34 km², obejmuje część Puszczy Iłżeckiej oraz dorzecza rzeki Kamiennej, obszar utworzony został rozporządzeniem Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995 r.
- 2 Rezerwaty przyrody: Lisiny Bodzechowskie oraz Krzemionki Opatowskie,
- 4 pomniki przyrody: „Sfinks", „Witold", „Dionizy Czachowski" oraz jeden bez nadanej nazwy (głaz narzutowy).

Oprócz ww. form ochrony przyrody, na terenie gminy znajdują się również 3 obszary Natura 2000, czyli obszary objęte ochroną przyrody na terytorium Unii Europejskiej:

- Obszar Natura 2000 Wzgórza Kunowskie PLH260039 (SOOS) – całkowita powierzchnia obszaru wynosi 1 868,67 ha. Omawiany teren został utworzony przez KE: 08.02.2011 r., natomiast w Polsce: 09.06.2022 r.
- Obszar Natura 2000 Krzemionki PLH260024 (SOOS) – całkowita powierzchnia obszaru wynosi 691,12 ha. Omawiany teren został utworzony przez KE: 08.02.2011 r., natomiast w Polsce: 26.02.2022 r.
- Obszar Natura 2000 Dolina Kamiennej PLH260019 (SOOS) – całkowita powierzchnia obszaru wynosi 2 586,45 ha. Omawiany teren został utworzony przez KE: 08.02.2011 r., jest to Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty.

Przez wschodnią część gminy przebiega również korytarz ekologiczny Sieradowicki PK i Dolina Kamiennej GKPdC-3.



Rycina 2. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Bodzechów
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Zgodnie z art. 166 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r., poz. 1478 z późn. zm., Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów obejmuje m.in. postanowienia dokumentów planistycznych, które zostały uwzględnione w przytoczonej ustawie, takie jak:

- Plany zarządzania ryzykiem powodziowym,

- Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- Plany przeciwdziałania skutkom suszy.

Obszar Gminy Bodzechów położony jest na obszarze dorzecza Wisły (region wodny Środkowej Wisły), będącego pod nadzorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie. Głównym ciekiem przepływającym przez gminę jest Kamienna, będąca lewobrzeżnym dopływem Wisły. Źródło rzeki zlokalizowane jest na bagnach w pobliżu miejscowości Antoniów (powiat szydłowiecki, województwo mazowieckie), natomiast ujście w pobliżu miejscowości Kępa Piotrowińska (powiat lipski, województwo mazowieckie).

Na terenie Gminy Bodzechów wyróżniono natomiast 3 Jednolite Części Wód Powierzchniowych oraz 2 Jednolite Części Wód Podziemnych. Wszystkie Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na terenie Gminy Bodzechów charakteryzują się słabym stanem ekologicznym, złym stanem chemicznym oraz ogólnym złym stanem wód. Opisane działania podstawowe oraz uzupełniające wód powierzchniowych objęły m.in.: aktualizację Programu Ochrony Środowiska, renauturyzację JCWP, modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej.

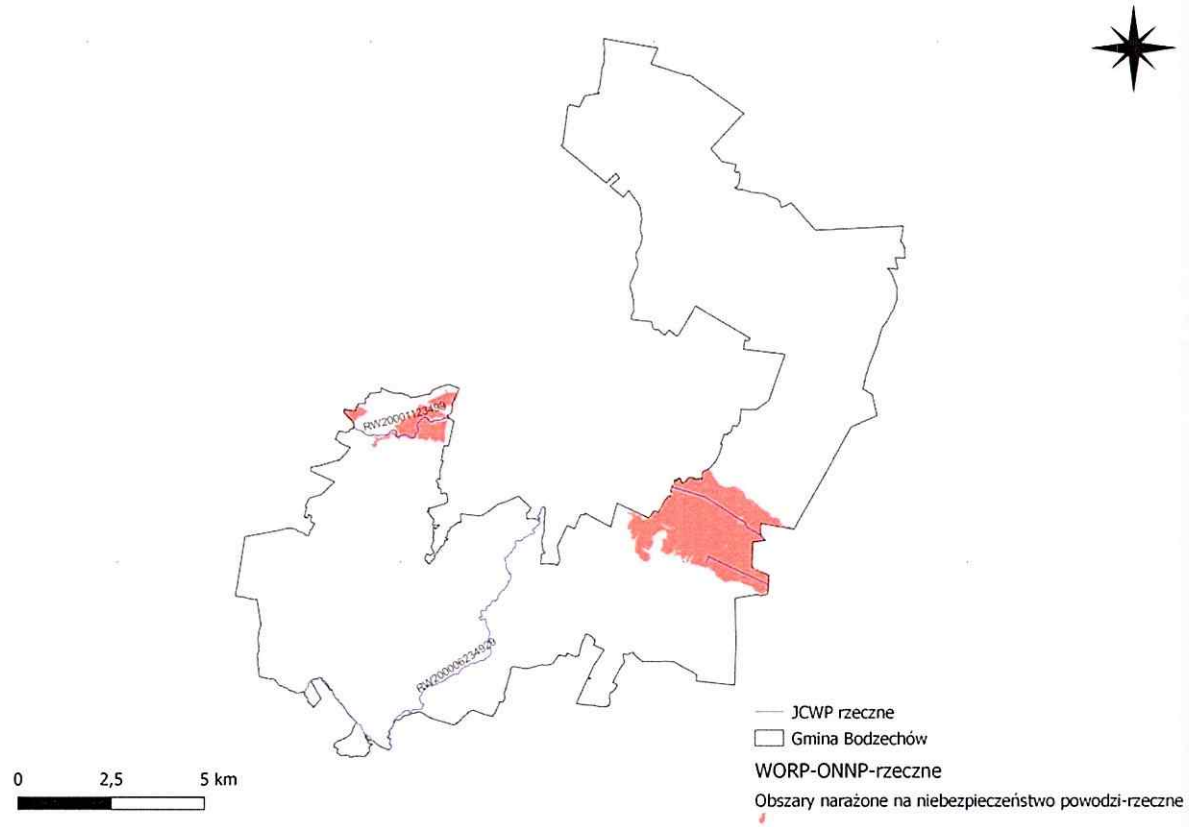
Natomiast Jednolite Części Wód Podziemnych zidentyfikowane na omawianym obszarze to wody o dobrym stanie chemicznym oraz ilościowym. Wśród działań podstawowych i uzupełniających wskazano na konieczność ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych oraz wsparcie działań organów w tym zakresie.

Zgodnie z danymi prezentowanymi w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym (PZPR), na obszarze gminy Bodzechów nie wskazano miejsc ani obszarów problemowych w zakresie zagrożenia powodzią rzeczną.

Natomiast na podstawie Map zagrożenia powodziowego (MZP) stwierdzono, iż na omawianym terenie istnieje niskie ryzyko pojawienia się powodzi rzecznej (10% - raz na 10 lat, 1% - raz na 100 lat oraz 0,2% - raz na 500 lat). Zagrożeniem tym objęte są tereny zajmowane przez dolinę rzeki Kamienna od Świśliny do ujścia.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego (WORP) wskazuje na ryzyko pojawienia się powodzi rzecznej na terenie Gminy Bodzechów w pobliżu następujących JCWP:

- RW20001123499 (Kamienna od Świśliny do ujścia),
- RW200006234949 (Przepaść).



Rycina 3. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi rzecznych na terenie gminy Bodzechów
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK

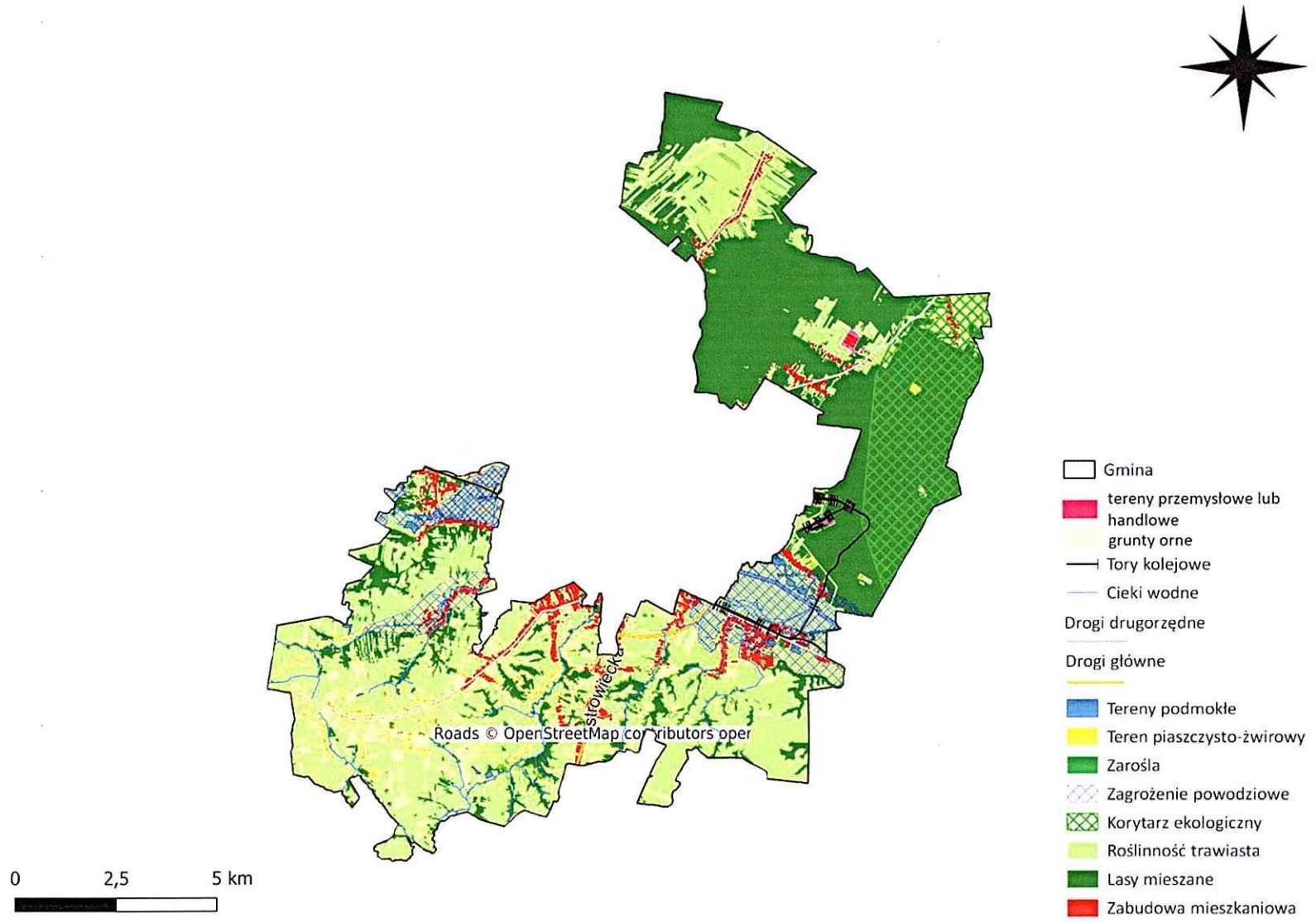
Plan przeciwdziałania skutkom suszy wskazuje na następujące problemy w gminie Bodzechów:

- umiarkowane zagrożenie suszą atmosferyczną na całym obszarze,
- ekstremalne i silne zagrożenie suszą rolniczą na większości terenów gminy,
- umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną na całym obszarze,
- słabe i umiarkowane zagrożenie suszą hydrogeologiczną na większości terenów gminy.

W związku z umiarkowanym oraz słabym zagrożeniem suszą hydrologiczną i hydrogeologiczną, nie przewidziano do realizacji w ramach Planu żadnych zadań inwestycyjnych, które miałyby zostać zrealizowane na terenie gminy. Natomiast zagrożenie suszą rolniczą powinno być minimalizowane poprzez działania takie jak:

- retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych, realizowane poprzez zintegrowane zarządzanie wodami opadowymi z wykorzystaniem technik zagospodarowania opadu w miejscu jego wystąpienia (rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury, odpowiednie zapisy w MPZP),

- edukacja i kreowanie świadomości rolników w zakresie zwiększania retencji na gruntach ornych, zwiększanie materii organicznej w glebie, upowszechnianie upraw wrażliwych na susze, propagacja ubezpieczeń rolnych,
- zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych poprzez wdrażanie metod technicznych, jak i organizacyjnych (zabiegi agrotechniczne, tworzenie zadrzewień śródpolnych i mokradeł, wykorzystanie opracowań opisujących Dobre Praktyki Rolnicze),
- budowa oraz przebudowa urządzeń melioracji wodnych dla zwiększenia retencji glebowej, która pozwoli spowolnić odpływ wód (urządzenia nawadniająco-odwadniające),
- wykorzystanie wód z systemów drenarskich (uprawy tunelowe, szklarniowe) do nawożenia i nawadniania upraw polowych.



Rycina 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bodzechów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT, Corine Land Cover 2018 oraz CRFOP

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2030 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami w poszczególnych miejscowościach.

Obecnie obowiązującym na omawianym obszarze jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bodzechów, ustanowione Uchwałą Nr 44/2000 Rady Gminy w Bodzechowie z dnia 27 grudnia 2000 r.

Zgodnie z zapisami Studium, w Gminie Bodzechów wyznaczone zostały 3 strefy funkcjonalne:

1. **Strefa osadnictwa nierolniczego:**

- Obszar zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług,
- Obszar aktywizacji gospodarczej dla lokalizacji obiektów produkcyjnych i usług uciążliwych: Bodzechów-Goździelin w pasie pomiędzy drogą a linią kolejową, z wykorzystaniem terenów po obu stronach drogi i linii kolejowej, Szewna,
- Obszary zabudowy mieszkaniowej z koncentracją usług publicznych (oświata, ochrona zdrowia, kultura, rekreacja i sport): Bodzechów, Szewna, Chmielów, Sudół, Miłków.

2. **Strefa turystyczno-rekreacyjna:**

- Obszar zabudowy rekreacyjnej indywidualnej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych: Sudół, Magonie, Dębowa Wola, Sarnówek,
- Obszar zbiorowych usług turystycznych i wypoczynku: Gromadzice z najbliższym otoczeniem, rejon Krzemionek, Jeleniej Góry i Sudołu, Chmielów,
- Obszar usług agroturystycznych i wypoczynku: obszar pomiędzy drogą nr 9 a drogą nr 751, Gromadzice, Miłków-Marianówka, Jędrzejowice, Szwarszowice,
- Obszar rekreacji i sportu bez obiektów kubaturowych: w dolinie rzeki kamiennej w Chmielowie.

3. **Strefa trwałego użytkowania rolniczego:**

- Obszar produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego, zespół miejscowości: Szwarszowice, Kosowice, Mirkowice, Broniszowice,
- Obszar bardzo dobrych i dobrych kompleksów łąkowych w dolinie rzeki Kamiennej,
- Obszar upraw polowych.

Szczególne zalecenia dla strefy osadnictwa nierolniczego:

a) Koncentracja zabudowy dla wytworzenia poprzecznych układów w stosunku do drogi krajowej i dróg wojewódzkich – należy ograniczać rozwój zabudowy wzdłuż dróg tranzytowych, a skupiać się na koncentracji zabudowy głównie mieszkaniowej z zapewnieniem obsługi komunikacyjnej z dróg niższej kategorii,

b) Wyznaczanie miejsc dla lokalizacji usług publicznych i centrów handlowo-usługowych,

c) Intensyfikacja zagospodarowania istniejących obiektów przemysłowych i poprzemysłowych, baz, składów itp. przed zajmowaniem nowych terenów dla potrzeb produkcji i usług,

d) Wyposażenie terenów w pełni infrastrukturę techniczną (zaopatrzenie w wodę, odprowadzenie i oczyszczanie ścieków, zaopatrzenie w gaz).

Szczególne zalecenia dla strefy turystyczno-rekreacyjnej:

a) Ograniczenie lokowania obiektów produkcji i uciążliwych usług,

b) Koncentrowanie indywidualnego budownictwa letniskowego w zespołach,

c) Pełna ochrona terenów leśnych (lokowanie obiektów i urządzeń poza obszarem lasy, za wyjątkiem urządzeń rekreacji zbiorowej),

d) Regulacja granicy rolno-leśnej i osiedleńczo-leśnej,

e) Wyposażenie terenów w pełną infrastrukturę techniczną (zaopatrzenie w wodę, odprowadzenie i oczyszczanie ścieków, zaopatrzenie w gaz).

Szczególne zalecenia dla strefy trwałego użytkowania rolniczego:

a) Ograniczenie lokowania obiektów produkcji i uciążliwych usług, z wyjątkiem obiektów przetwórstwa rolno-spożywczego i usług dla rolnictwa,

b) Koncentrowanie zabudowy w istniejących skupiskach,

c) Wyposażenie w podstawową infrastrukturę techniczną (zaopatrzenie w wodę, odprowadzenie i oczyszczanie ścieków),

d) Szczególna ochrona sanitarna w przypadku lokowania obiektów przetwórstwa rolno-spożywczego.

Poza uwarunkowaniami o znaczeniu lokalnym i wynikających z nich kierunków zagospodarowania, kształtowanie polityki przestrzennej opiera się również na rekomendacjach zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego (PZPWŚ). Zgodnie z jego zapisami

Gmina Bodzechów została zaklasyfikowana do strefy podmiejskiej (z uwagi na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Ostrowiec Świętokrzyski) i poddana jest nasilonym procesom urbanizacyjnym. Polityka wojewódzka kierowana do mniejszych ośrodków lokalnych (takich jak Gmina Bodzechów) uwzględnia wzbogacanie oferty wysokiej jakości usług, zwłaszcza tych opierających się na lokalnej specyfice i tradycjach kulturowych oraz poprawę dostępności do rynków pracy.

Cel polityki wojewódzkiej: wzmacnianie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców.

Wiodące zasady gospodarowania przestrzenią:

- znacząca poprawa dostępności komunikacyjnej zarówno w skali regionalnej, jak i krajowej;
- racjonalne kształtowanie przestrzeni, w tym przeciwdziałanie suburbanizacji;
- promowanie przedsiębiorczości, innowacji i gospodarki opartej na wiedzy;
- promowanie współpracy miast;
- niwelowanie dysproporcji między obszarami miast i grupami społecznymi.

Kierunki wsparcia samorządu województwa:

- rewitalizacja terenów poprzemysłowych i odnowa przestrzeni publicznej;
- aktywne zarządzanie obszarem wspólnym między strefą miejską, a wiejską poprzez skoordynowanie działań władz miejskich, wiejskich i regionalnych;
- wspieranie inicjatyw mających na celu stworzenie sieci wymiany doświadczeń pomiędzy miastami w zakresie zarządzania rozwojem obszarów miejskich w skali krajowej i europejskiej;
- poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury komunikacyjnej zapewniającej dostęp do sieci TEN-T, lotnisk w kraju i Europie;
- rozwijanie oferty wysokiej jakości usług, szczególnie w zakresie edukacji na poziomie średnim i wyższym, ochrony zdrowia i kultury;
- rozwój funkcji miejskich w małych miastach obsługujących obszary wiejskie;
- inwestycje związek z ochroną środowiska;
- aktywne włączenie sektora prywatnego, lokalnej ludności i organizacji pozarządowych oraz władz szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego w planowanie, rozwój obszarów miejskich.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego wyodrębniono obszary funkcjonalne, wymagające wsparcia procesów rozwojowych, różnicując je pod względem typu

potencjału rozwojowego oraz charakteru i nasilenia problemów zagospodarowania przestrzennego. W ramach obszaru o niekorzystnych warunkach gospodarowania w rolnictwie predysponowanego do wielokierunkowej aktywizacji społeczno-gospodarczej wyodrębniono podobszar uwzględniający miasta tracące swoje dotychczasowe funkcje (w Strategii Rozwoju Województwa pod nazwą: „OSI"): Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski, Skarżysko-Kamienna oraz otaczające je gminy zurbanizowane. Gmina Bodzechów została więc w Planie przypisana do obszaru wymagającego wsparcia procesów rozwojowych. Aktywizacja tego obszaru powinna być ściśle powiązana z aktywizacją ośrodków miejskich. Do głównych zadań polityki przestrzennej na tym podobszarze należeć będzie restrukturyzacja mająca na celu przełamywanie regresu społecznego i gospodarczego, w tym zmniejszenie bezrobocia. Miasta tego podobszaru powinny uzyskać szanse zwiększenia oddziaływania na otoczenie funkcjonalne czemu służyć powinno: kompleksowe rozwiązanie problemów infrastrukturalnych, zwłaszcza komunikacyjnych, koncentracja działań rewitalizacyjnych i wzmocnienie bazy ekonomicznej w ośrodkach miejskich, a także kapitału ludzkiego, tworzenie korzystnych warunków terenowych do pozyskania inwestycji zewnętrznych oraz wsparcie lokalnych inicjatyw, szczególnie na bazie rozwiązań innowacyjnych. Należy dążyć do utworzenia na tych terenach centrum nowoczesnego przemysłu odlewniczo-metalowego o zasięgu ponadlokalnym. Większe ośrodki, zwłaszcza obsługujące obszary peryferyjne z innych województw, winny być doposażone w specjalistyczne usługi publiczne o standardzie regionalnym (typu filialnego), co ułatwiłoby dostęp do tego rodzaju usług z tych terenów.

Priorytety w zagospodarowaniu przestrzennym omawianego podobszaru to:

- kompleksowa rewitalizacja: społeczno-gospodarcza i przestrzenna;
- aktywizacja tradycyjnych gałęzi przemysłu w oparciu o restrukturyzację bądź modernizację istniejących zasobów, np. przemysł odlewniczo-metalowy; mleczarski (Końskie) itp.;
- rozwój stref przemysłowych, inkubatorów przedsiębiorczości oraz instytucji otoczenia biznesu;
- poprawa dostępności zewnętrznej i wewnętrznej drogą rozwoju infrastruktury komunikacyjnej (telekomunikacyjnej), transportowej (drogowej i kolejowej);
- tworzenie warunków dla rozwoju usług publicznych wyższego rzędu i edukacji, podnoszenie jakości oferty kulturalnej;
- wykorzystanie lokalnych potencjałów w tym dziedzictwa dawnej kultury przemysłowej, atrakcji geologicznych oraz zasobów leśnych i wodnych do rozwoju funkcji turystycznych;
- kompleksowe przygotowanie terenów, w tym uzupełnienie o niezbędną infrastrukturę, pod rozwój przedsiębiorczości bazującej na istniejących zasobach;
- wysoka dbałość o ład przestrzenny.

Wymogi środowiskowe dla całego obszaru wymagającego wsparcia procesów rozwojowych:

- podporządkowanie polityki przestrzennej na obszarach chronionych wymogom prawnym określonym w ustawie o ochronie przyrody, planach ochrony i aktach prawnych ustanawiających te obszary;
- zapewnienie zgodności charakteru i intensywności zagospodarowania terenu z cechami środowiska oraz jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie;
- ochrona użytków zielonych oraz towarzyszących im enklaw gleb przydatnych do produkcji rolniczej, w tym w postaci tzw. „zielonych pierścieni" wokół miast;
- stworzenie dogodnych warunków do rozwoju produkcji ekologicznej poprzez poprawę stanu środowiska naturalnego i kontynuowanie programów rolno-środowiskowych;
- utrzymanie właściwych stosunków wodnych w glebach poprzez zwiększenie retencji wód, zwiększenie powierzchni terenów zadrzewionych i zakrzewionych o funkcji wodochronnej oraz właściwe funkcjonowanie systemów melioracyjnych;
- wzbogacanie struktury wiekowej i gatunkowej kompleksów leśnych oraz właściwe kształtowanie strefy ekotonowej;
- wspieranie działań na rzecz zalesiania gleb o najniższej przydatności rolniczej i o największych spadkach;
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej;
- uwzględnianie w: studiach gminnych, planach miejscowych, decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzjach o warunkach zabudowy, obszarów szczególnie zagrożonych powodzią (studiów ochrony przeciwpowodziowej wykonanych przez Dyrektora RZGW — do chwili sporządzenia map zagrożenia powodziowego opracowanych przez Prezesa KZGW);
- ograniczenie emisji przemysłowych zanieczyszczeń i niskiej emisji do powietrza oraz zmniejszenie skali narażenia ludności na ponadnormatywny hałas;
- ograniczenie niekorzystnych skutków powierzchniowej eksploatacji złóż surowców mineralnych poprzez ich właściwą rekultywację i odpowiednie zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych.

Poniżej przedstawiono inwestycje celu publicznego oraz inne zadania o znaczeniu ponadlokalnym zrealizowane, bądź planowane do realizacji na obszarze Gminy Bodzechów (zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego):

1. Uporządkowanie gospodarki wodno -ściekowej w Aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski.

2. Realizacja „Programu Małej Retencji dla woj. świętokrzyskiego"[1].
3. Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów przemysłowych: „Krzemionki Opatowskie", gm. Bodzechów – inwestycja została już zrealizowana.

Kształtowanie polityki przestrzennej Gminy Bodzechów powinno odbywać się w oparciu o zasady zagospodarowania ujęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, jak i poniższe wytyczne:

1. Gmina jest dogodnym miejscem do lokowania się małych i średnich przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych (bliski rynek zbytu w dużym mieście przemysłowym, możliwości kooperacji z przedsiębiorstwami w Ostrowcu),
2. Gmina jest bardzo interesującym miejscem dla lokalizacji zespołów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (stwarza znacznie lepsze warunki niż w zagęszczonym Ostrowcu),
3. Gmina jest bardzo dobrym miejscem dla rekreacji i turystyki (dla lokowania indywidualnych domów letnich, urządzeń dla wypoczynku mieszkańców indywidualnych domów letnich, urządzeń dla wypoczynku mieszkańców Ostrowca, a również obiektów i urządzeń turystyki masowej dla turystów z zewnątrz, przede wszystkim z trzech metropolii: Warszawy, Lublina, Kielc),
4. Gmina ma predyspozycje do prowadzenia intensywnej, towarowej gospodarki rolnej i przetwórstwa produktów rolnych – jako działalności uzupełniającej w stosunku do działalności pozarolniczej.

Wśród inwestycji strategicznych planowanych do realizacji na terenie Gminy Bodzechów w ciągu najbliższych kilku lat znalazły się:

- dalsza rozbudowa sieci infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- dalsze budowy i przebudowy dróg,
- budowy ciągów pieszo-rowerowych,
- rewitalizacja określonych miejscowości na terenie gminy,
- poprawa przestrzeni publicznych,
- rozprzebudowa źródeł zasilania i zaopatrywania w energię elektryczną i cieplną budynków użyteczności publicznej na odnawialne źródła energii.

Dla Gminy Bodzechów wyznaczono trzy kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego:

- Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej,

[1] Uchylony Uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nr XL/592/18 z dnia 29 stycznia 2018 roku

- Restrukturyzację i modernizację rolnictwa,
- Rozwój turystyki (w tym agroturystyki) i rekreacji (jako podstawowych, a w przypadku agroturystyki jako dodatkowych źródeł dochodu ludności gminy).

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy Bodzechów z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Proces opracowania dokumentów strategicznych wymaga tego, żeby były one w pełni zgodne i nie wykazywały sprzecznych zapisów z dokumentami strategicznymi na poziomie wyższym tzn. regionalnym czy krajowym.

W ramach prac nad przedmiotową Strategią, dokonano analizy jej zgodności z założeniami dokumentów strategicznych, istniejących na poziomie regionalnym i krajowym.

W odniesieniu do poziomu powiatu, analizę oparto o dokument: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do roku 2020 wraz z projektem tworzonej równolegle Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do roku 2030.

W odniesieniu do poziomu województwa, analizę oparto o „Strategię Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ ".

W odniesieniu do poziomu krajowego, wykazano natomiast związek przede wszystkim z „Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030", która stanowi podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa.

Dokument uwzględnia postanowienia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

Tabela 5. Zbieżność Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, ze Strategią Rozwoju Gminy Bodzechów

Strategia		Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego				
Strategia:	Cel główny:	Celem generalnym programu jest „Poprawa warunków sprzyjających budowie konkurencyjnej i generującej nowe miejsca pracy regionalnej gospodarki"				
	Cele strategiczne:	podniesienie poziomu konkurencyjności regionalnej gospodarki poprzez zwiększenie zdolności inwestycyjnej podmiotów	stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz powiązań między sektorem B+R, a gospodarką	poprawa stanu środowiska naturalnego województwa	zwiększenie atrakcyjności ośrodków miejskich i centrów gmin	zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych i zasobów dziedzictwa kulturowego

		gospodarczych				
Powiązania celów Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów	Przestrzeń przyjazna dla społeczności lokalnej, środowiska naturalnego i rozwoju gospodarczego			CO1.3.	CO1.1.	
	Silne, dobrze wykształcone, świadome i aktywne społeczeństwo obywatelskie	CO2.5. CO2.7.	CO2.1.		CO2.1. CO2.5. CO2.6.	CO2.1. CO.2.3.
	Zrównoważone środowisko naturalne zapewniające wysoki poziom życia obecnym i przyszłym pokoleniom	CO3.1. CO3.2. CO3.3. CO3.4. CO3.5. CO3.6.		CO3.1. CO3.2. CO3.3. CO3.4. CO3.5. CO3.6.		
	Korzystne rozwiązania infrastrukturalnie, instytucjonalnie i gospodarcze, powiązane z otoczeniem metropolitarnym oraz w ramach obszaru Gminy Bodzechów	CO4.2. CO4.3.	CO4.2. CO4.3.	CO4.1. CO4.2. CO4.3. CO4.4. CO4.7. CO4.8. CO4.9.	CO4.1. CO4.2. CO4.6. CO4.8. CO4.9.	CO4.1. CO4.2. CO4.6.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Cel główny polityki regionalnej do roku 2030, jakim jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe.

W ramach celu 1 - Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym zakłada się wsparcie o charakterze wyrównawczym, ukierunkowane na przezwyciężenie barier i problemów kilku typów obszarów o mniej korzystnych uwarunkowaniach rozwojowych.

W celu 2 - Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych będą rozwijane i wykorzystywane instrumenty wsparcia ukierunkowane na tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności, innowacyjności i inwestycji w wybranych sektorach.

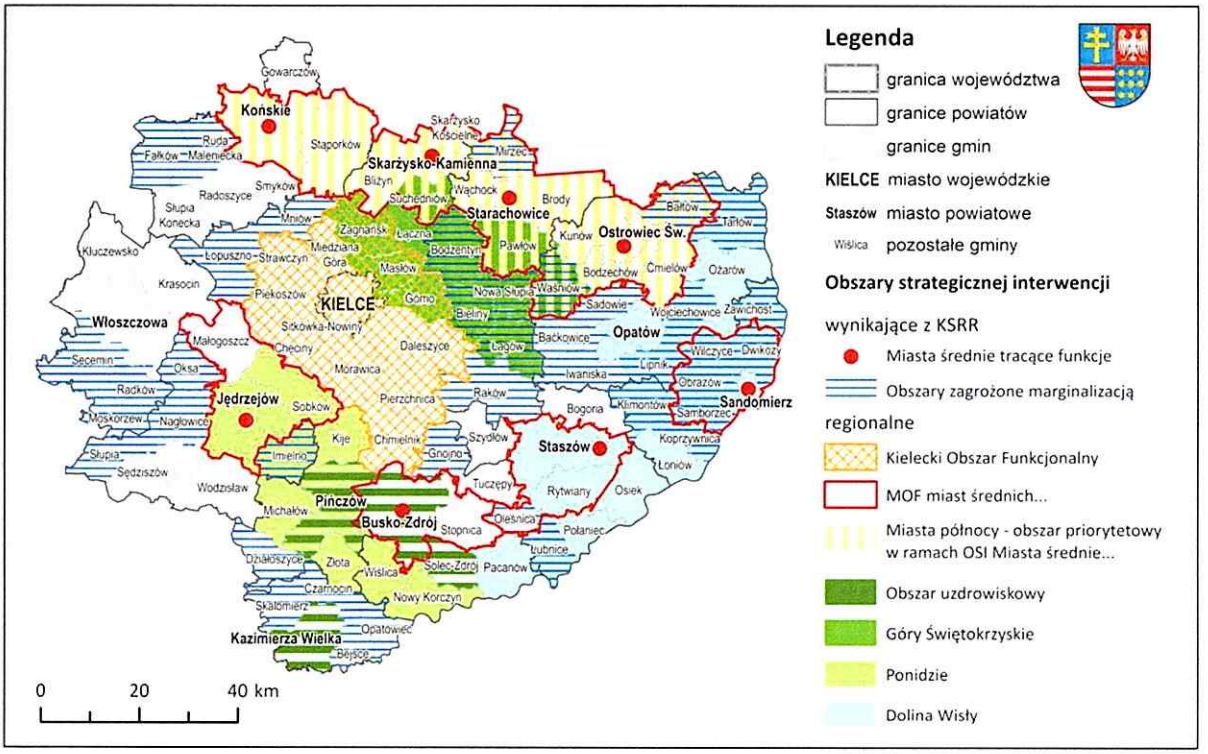
W przypadku wzmacniania sprawności administracji wszystkich szczebli, w szczególności szczebla lokalnego (cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie), nastąpi wzmocnienie inicjatyw i środków na rzecz rozwijania zdolności administracji do planowania i prowadzenia działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Tabela 6. Powiązania celów Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		Powiązania celów Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym		X
1.1.	Wzmocnienie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo- wschodnia polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	CO1.1. CO2.1. CO2.2. CO2.5.CO2.6.CO3.1. CO3.2. CO3.3. CO3.4. CO3.6. CO4.1. CO4.2. CO4.3. CO4.4. CO4.5.CO4.9.
1.2.	Zwiększenie wykorzystania potencjału miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	-
1.3.	Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego śląska	-
1.4.	Przeciwdziałanie kryzysom w obszarach zdegradowanych	-
1.5.	Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszenie atrakcyjność inwestycyjną obszarów	CO1.1. CO3.1. CO3.2. CO3.3. CO3.4. CO3.6. CO4.1. CO4.2. CO4.3. CO4.4. CO4.5.
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych		X
2.1.	Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	CO1.1. CO2.1. CO2.2. CO2.5. CO2.6. CO4.3. CO4.9.
2.2	Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	CO1.2. CO2.6. CO2.7. CO4.1. CO4.2. CO4.3. CO4.4.
2.3.	Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych specjalizacjach	CO3.2. CO4.2.
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażanie polityk ukierunkowanych terytorialnie		X
3.1.	Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem	CO4.2. CO4.3.
3.2.	Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do	CO2.6. CO4.3. CO4.9.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		Powiązania celów Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów
	rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	CO4.10.
3.3.	Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych	CO4.2. CO4.10.
3.4.	Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej	CO4.3.

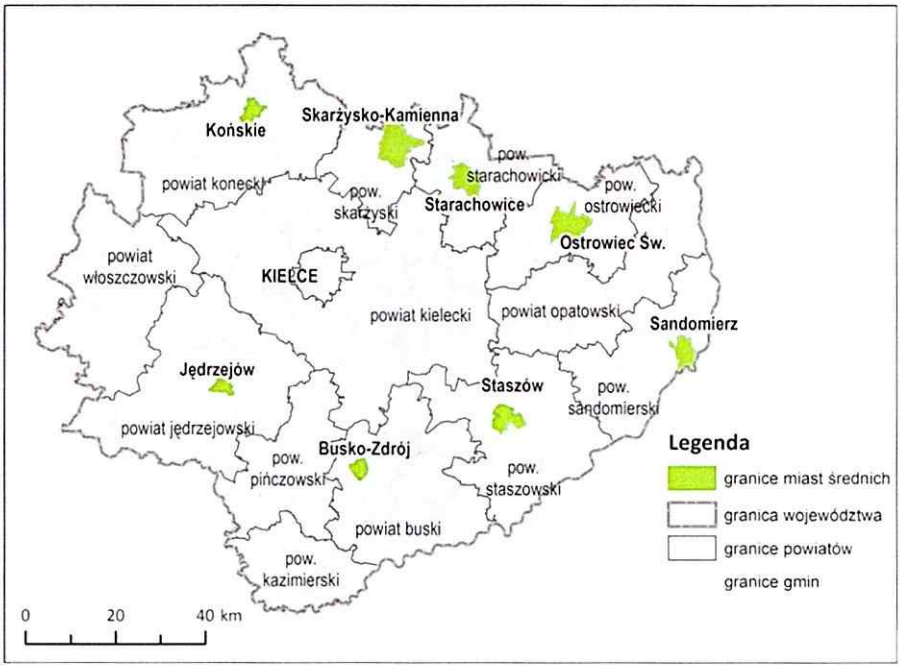
Obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne. Innymi słowy, są to obszary, które ze względu na występowanie określonych czynników o zróżnicowanym charakterze mogą powodować sytuację kryzysową bądź też odwrotnie, posiadać ponadprzeciętny potencjał rozwojowy.



Rycina 5. Obszary Strategicznej Interwencji Województwa Świętokrzyskiego
Źródło: Strategia Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Delimitacja obszarów strategicznej interwencji (OSI) w województwie świętokrzyskim wynikła z połączenia dwóch ujęć, tj. krajowego, wynikającego z polityki regionalnej szczebla centralnego, wyrażonego w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030), oraz regionalnego,

wynikającego z dokumentów oraz konsultacji dotyczących województwa świętokrzyskiego. KSRR 2030 na obszarze województwa świętokrzyskiego wyznacza dwa rodzaje OSI (oba mające charakter obszarów problemowych): obszary zagrożone trwałą marginalizacją (w województwie świętokrzyskim dotyczy to 40 gmin); miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze (Ostrowiec Św., Starachowice, Jędrzejów i Staszów oraz Końskie, Skarżysko-Kamienna, Sandomierz i Busko-Zdrój). Należy zaznaczyć, że interwencja, wsparcie dla tak wyznaczonych OSI planowane jest na poziomie zarówno regionalnym, jak i krajowym. Wsparcie regionalne będzie komplementarne do zakresu wsparcia ze szczebla centralnego. Przeprowadzając delimitację OSI, uwzględniono wcześniejsze zapisy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego (PZPWŚ). Zgodnie z KSRR 2030, wsparcie w przypadku miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze może być adresowane także do obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie (miejskich obszarów funkcjonalnych, MOF). Wskazano zatem priorytetowy obszar polityki regionalnej, jakim są cztery miasta średnie (spośród wymienionych w KSRR 2030) położone w północnej części województwa (Ostrowiec Św., Starachowice, Skarżysko-Kamienna i Końskie). Władze lokalne tych miast oraz gmin sąsiednich podpisały porozumienie w sprawie utworzenia wspólnego MOF Miasta Północy.



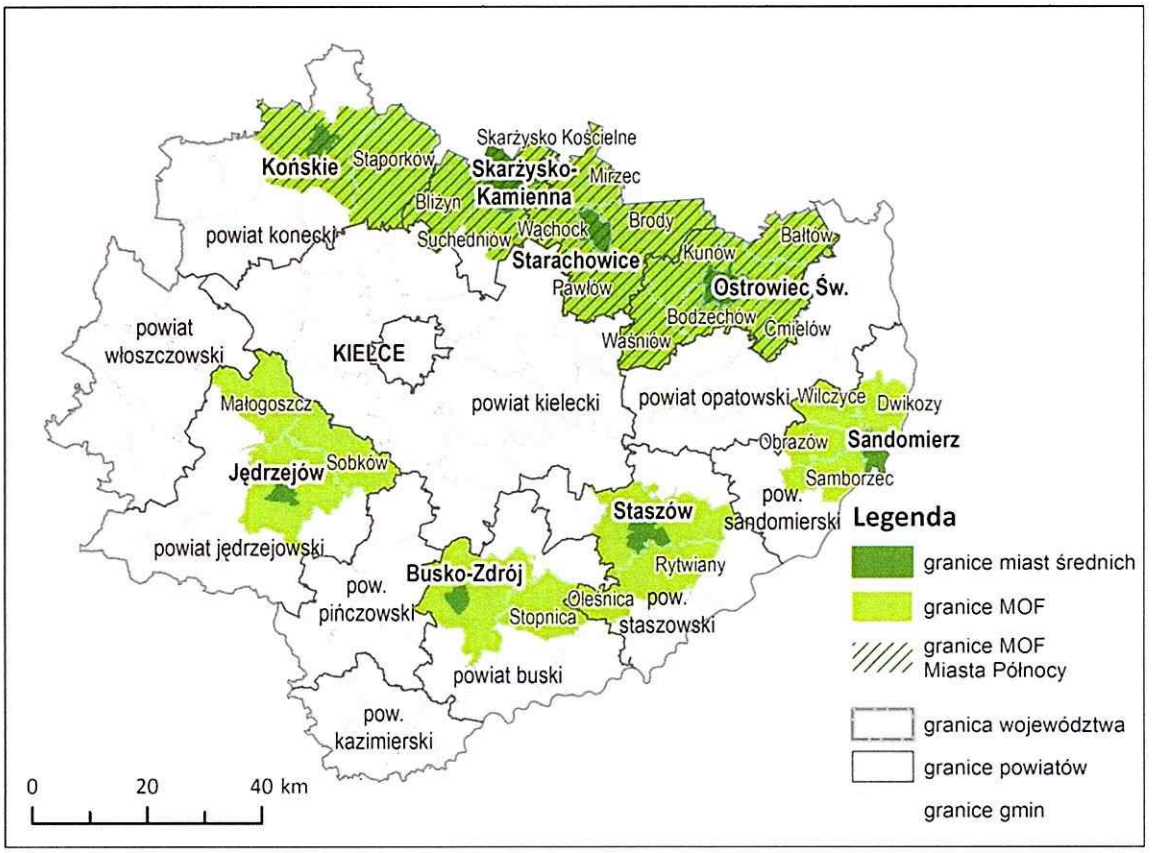
Rycina 6. OSI Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze
Źródło: Strategia Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Gminy Bodzechów dotyczy zatem jeden regionalny obszar strategicznej interwencji, tj. MOF miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, a doprecyzowując, w jego ramach wyznaczony MOF Miasta Północy.

Zasięg terytorialny OSI Miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze

- miasta kryzysowe: Staszów (ośrodek lokalny);
- miasta obniżającego się potencjału: Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice (ośrodki subregionalne);
- miasta stagnujące: Jędrzejów (ośrodek lokalny);
- miasta zagrożone marginalizacją: Skarżysko-Kamienna, Sandomierz (ośrodki subregionalne), Busko-Zdrój, Końskie (ośrodki lokalne).

OSI Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze został wyznaczony w KSRR 2030 jako jeden z obszarów interwencji w ramach programu ponadregionalnego skierowanego do najsłabszych gospodarczo obszarów. Warto wyjaśnić, że dla wskazanych w KSRR 2030 miast średnich na terenie województwa świętokrzyskiego dokonano delimitacji ich miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF).



Rycina 7. OSI MOF Miast Średnich
Źródło: Strategia Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Oczekiwane skutki interwencji w OSI obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją związane z celami strategicznymi SRWŚ 2030+ to:

- rozwój funkcji turystycznej w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe,
- rozwój inteligentnej specjalizacji regionu tj. nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa i rolnictwa ekologicznego, w tym

poprawa jakości produktów rolnych poprzez wspieranie innowacyjności i usług sieciowych w zakresie wykorzystania produktów rolniczych,

- rozwój OSI jako obszaru srebrnej gospodarki (system wytwarzania, dystrybucji i konsumpcji dóbr i usług ukierunkowany na wykorzystanie potencjału nabywczego osób starszych i starzejących się oraz zaspokajający ich potrzeby konsumpcyjne, bytowe oraz zdrowotne) oraz smart villages (społeczność mieszkająca na wsi, która wykorzystuje nowoczesne technologie w celu poprawy jakości i poziomu życia oraz zrównoważonego rozwoju),
- rozwój systemów oczyszczania ścieków i odpadów komunalnych,
- utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i zachowanie bioróżnorodności, w tym siedlisk półnaturalnych,
- dostosowanie rolnictwa i gospodarki komunalnej do zmian klimatycznych,
- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych,
- wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia,
- dywersyfikacja źródeł dochodu mieszkańców, w tym rolników,
- rozwój podstawowych usług publicznych: społecznych, zdrowotnych oraz w zakresie edukacji, kultury, turystyki sportu i rekreacji,
- rozwój edukacji kulturalnej i turystycznej opartej na bazie dziedzictwa kulturowego,
- podnoszenie standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, w tym rozwój sieci telekomunikacyjnych,
- rozwój systemów transportu publicznego zapobiegających wykluczeniu transportowemu,
- tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych,
- budowa i rozwój partnerstw lokalnych

Cele wskazane w niniejszej strategii wskazują zakres planowanych działań uwzględniając realizację powyżej wskazanych oczekiwanych rezultatów.

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg realizacji Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

Instytucją zarządzającą wdrażaniem Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2030 będzie powołany przez Wójta zarządzeniem Gminy Zespół ds. wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów składający się z kierowników referatów oraz kierowników jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych kierunków działań.

Do jego zadań będzie należeć w szczególności.

- realizacja zadań i celów,
- ewaluacja i monitorowanie procesu realizacji zadań określonych w strategii,
- analizowanie i rozważanie nowych propozycji zadań,
- koordynacja procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Gminy Bodzechów
- poszukiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania dla projektów.

Kluczową rolę w zakresie systemu wdrażania odgrywać będzie Wójt Gminy, w związku z kompetencjami organu wykonawczego jako koordynatora działań podejmowanych przez różne środowiska i podmioty. Rolą Wójta Gminy będzie również integrowanie zasobów pozostających w dyspozycji gminy.

Jest to szczególnie ważne w kontekście wdrażania strategii poprzez budowę i rozwijanie sieci współpracy terytorialnej, międzyorganizacyjnej i międzysektorowej, dla której kluczową rolą jest budowanie partnerstw. Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów zawiera bowiem działania, za realizację których odpowiada nie tylko Urząd Gminy ale również inne jednostki organizacyjne gminy, czy organizacje pozarządowe. Kierunki działań zapisane w strategii wynikają ze zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców i problemów, a nie jedynie z kompetencji wynikających z ustawy o samorządzie gminnym.

Konieczne jest wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między zainteresowanymi. Wszyscy partnerzy zaangażowani, realizujący projekty i zadania są zmuszeni do aktywnej współpracy z gminą jako główną instytucją wdrażającą założenia strategii.

W związku z powyższym Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030 wdrażana będzie przy wykorzystaniu instrumentów, wśród których można wymienić m.in.:

- lokalne strategie sektorowe, plany, modele postępowania, procedury, projekty, uszczegóławiające priorytety oraz strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów rozwojowych,
- regulaminy poszczególnych jednostek organizacyjnych samorządu oraz działania zespołu zarządzającego strategią,

- uchwały budżetowe, pozostałe dokumenty finansowe wyznaczające kierunki koncentracji środków finansowych, budżetu zadaniowego, projektów współfinansowanych ze środków europejskich, konkursów dla organizacji pozarządowych, budżetu obywatelskiego itp.,
- uchwały Rady Gminy, zarządzenia wójta, akty prawa miejscowego, decyzje administracyjne,
- procedury zapewniające udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym,
- działania edukacyjne, kampanie społeczne i informacyjne, działania promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, strony internetowe, system informacji przestrzennej gminy, wykorzystanie mediów tradycyjnych oraz społecznościowych.

Projekty i zadania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2030, będą realizowane w różnych ramach czasowych. Mogą mieć charakter działań jednorazowych, poprzez działania realizowane przez kilka tygodni, miesięcy do zadań wieloletnich.

Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2030 będzie wdrażana przy wykorzystaniu zróżnicowanych instrumentów, obejmujących narzędzia programowe i finansowe, których zakres przedmiotowy, lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Są to m.in. programy uszczegóławiające priorytety oraz strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, w tym zlecanie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.

Skuteczne wdrażanie strategii jest uwarunkowane wiedzą na temat postępów osiąganych w zakresie realizowanych działań oraz zdolności do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami, a uzyskanymi efektami.

Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji będzie realizowana w okresach rocznych. Analiza powinna uwzględniać mierniki przypisane do każdego z celów operacyjnych zdefiniowanych w ramach Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2030. W miarę możliwości, sprawozdawczość powinna być oparta o informacje własne oraz informacje uzyskane od partnerów realizujących poszczególne projekty. Raport powinien obejmować m.in. skrótowe przedstawienie aktualnego stanu realizacji poszczególnych zadań i ewentualnych trudności realizacyjnych.

Sprawozdawczość zostanie skoordynowana z nałożonym na gminy, zgodnie z dyspozycją art. 28 a ustawy z 8 marca 1990 o samorządzie gminnym, w terminie do dnia 31 maja każdego roku Raportu

o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii.

Monitoring prowadzony będzie w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji Strategii. Pozwoli to wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji zadań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji. Ponadto w połowie okresu obowiązywania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2030 czyli w roku 2026, oraz po zakończeniu jej realizacji w roku 2030 – dokonana zostanie ewaluacja rozumiana jako ocena jej rezultatów. Prowadzona ewaluacja służyć będzie, w odróżnieniu od sprawozdawczości, usprawnieniu projektów oraz programów oraz będzie próbą odpowiedzi na pytanie, jak można udoskonalić realizowane przedsięwzięcia lub wprowadzić nowe rozwiązania. Ewaluacja będzie miała na celu podnoszenie jakości działań poprzez zwiększenie ich skuteczności, efektywności i trwałości. Ewaluacja realizowana będzie w formie spotkania strategicznego z udziałem władz samorządowych oraz najważniejszych interesariuszy strategii.

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Burmistrz zidentyfikuje konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji działań danego celu strategicznego.

Obecnie obowiązującymi dokumentami w Gminie Bodzechów są:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bodzechów na lata 2024-2028 z perspektywie do roku 2031,

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2027,
- Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bodzechów,
- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bodzechów,
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Bodzechów,
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Bodzechów w perspektywie do 2032 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bodzechów,
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Bodzechów latach 2023 — 2027.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Przewidywanymi potencjalnymi źródłami finansowania zadań zapisanych w niniejszej Strategii będą w szczególności:

1. Środki własne budżetu Gminy Bodzechów.
2. Środki pochodzące z dotacji celowych będących w dyspozycji odpowiednich Ministrów.
3. Środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego EFRR w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego.
4. Środki z Funduszu Spójności.
5. Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego.
6. Środki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
7. Budżety powiatowych i wojewódzkich funduszy celowych, w tym np. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).
8. Środki funduszy celowych, np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).
9. Partnerstwo publiczno-prywatne.
10. Krajowy Plan Odbudowy - Polski Ład.
11. Racjonalizacja wydatków inwestycyjnych oraz kosztów utrzymania infrastruktury połączona z optymalizacją podatków i opłat fiskalnych.
12. Inne środki finansowe, włączając środki osób fizycznych i osób prawnych.

Załączniki

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Bodzechów

Metodologia badań

Punktem wyjścia do opracowania Aktualizacji Strategii Rozwoju dla Gminy Bodzechów jest przygotowana Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy. Dokument uwzględnia główne wyzwania społeczno-gospodarcze Gminy Bodzechów, dla których powinny znaleźć się rozwiązania w wyniku wdrożenia Strategii. W tym celu wykonana została ocena stanu istniejącego Gminy w ujęciu systemowym oraz dynamicznym. To pierwsze oznacza rozpoznanie związków pomiędzy środowiskiem przyrodniczym, społecznym i gospodarczym Gminy oraz jego relacji z zewnętrznym otoczeniem, mającymi podstawowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania systemu jako całości. Natomiast ujęcie dynamiczne opisuje porównanie sytuacji jednostki w danym przedziale czasowym. Na potrzeby przygotowania Diagnozy analizowano najczęściej dane za lata 2015-2022 (o ile nie zaznaczono inaczej).

Diagnoza została przygotowana w oparciu o dane Urzędu Gminy Bodzechów, gminne plany, programy oraz dokumenty strategiczne, a także dane Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto przeanalizowane zostały dokumenty wyższego szczebla, w których uwzględniono obszar Gminy Bodzechów. Dane demograficzne pochodzące z GUS mogą różnić się od tych, którymi dysponuje Urząd Gminy Bodzechów, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze.

Do opracowania Diagnozy wykorzystano najbardziej aktualne dla Gminy dane, dostępne w momencie przygotowywania niniejszego dokumentu. Tak więc przedstawione informacje prezentują stan na rok 2022, chyba że zaznaczono inaczej.

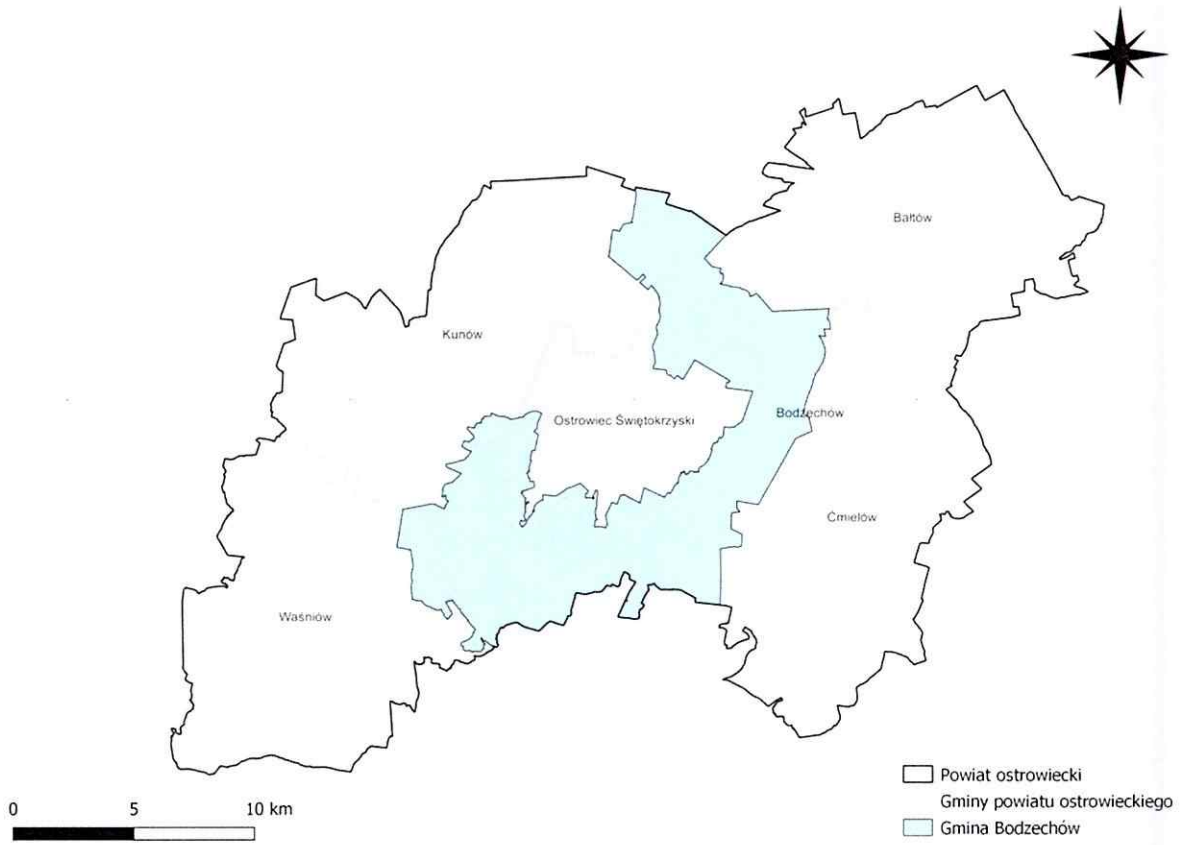
Część 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej Gminy Bodzechów

Informacje ogólne

Gmina Bodzechów powstała 1 stycznia 1973 roku, a siedzibą Urzędu Gminy jest Ostrowiec Świętokrzyski. Gmina położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego w powiecie ostrowieckim okalając miasto Ostrowiec Świętokrzyski z wyjątkiem północno-zachodniej części miasta sąsiadując:

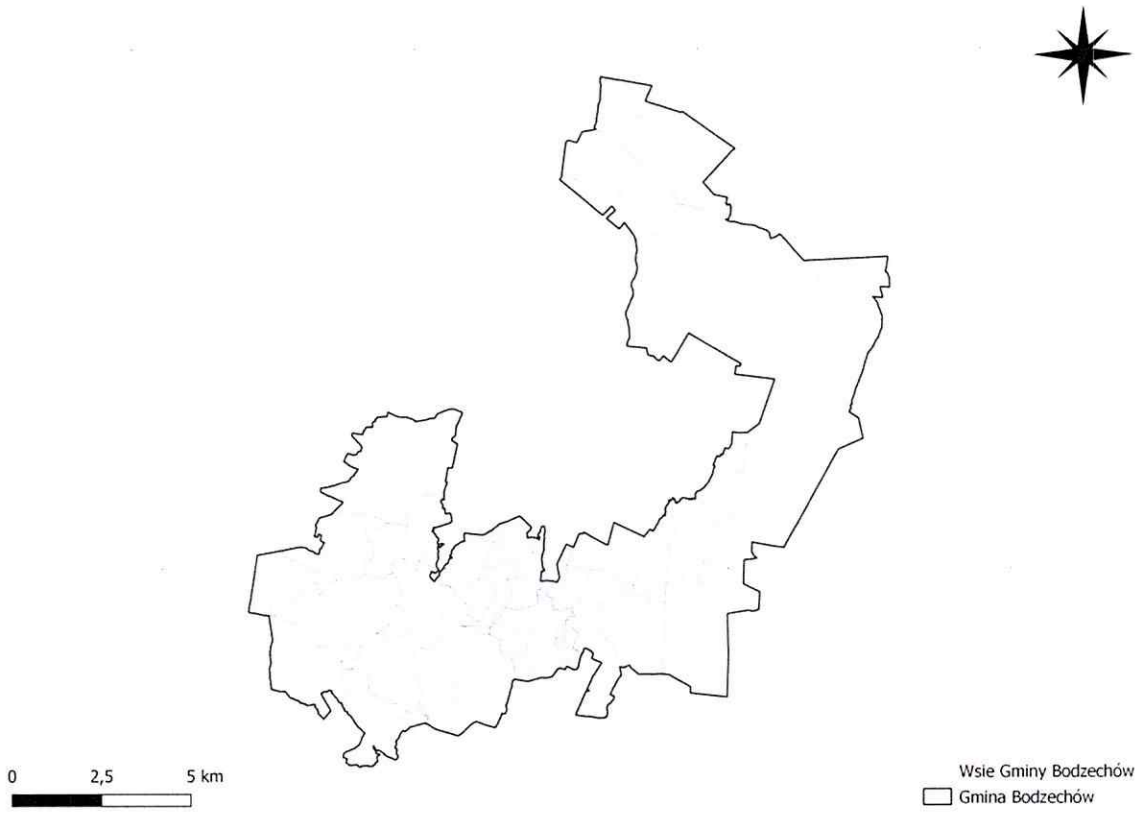
- od zachodu i północnego zachodu z gminą Kunów,
- od północy z gminą Sienno, która należy do województwa mazowieckiego,

- od południowego zachodu z gminą Waśniów,
- od południa częściowo z gminami: Waśniów, Sadowie i Ćmielów,
- od wschodu z gminą Ćmielów, od północnego wschodu z gminą Bałtów.



Rycina 8. Gminy powiatu ostrowieckiego
Źródło: opracowanie własne

Powierzchnia gminy wynosi 122,8 km², a w jej skład wchodzi 27 sołectw (Bodzechów, Broniszowice, Chmielów, Denkówek, Goździelin, Gromadzice, Jędrzejowice, Jędrzejów, Kosowice, Magonie, Miłków, Mirkowice, Mychów, Mychów Kolonia, Nowa Dębowa Wola, Podszkodzie, Przyborów, Romanów, Sarnówek Duży, Sarnówek Mały, Stara Dębowa Wola, Sudół, Szewna, Szwarszowice, Szyby, Świrna i Wólka Bodzechowska).



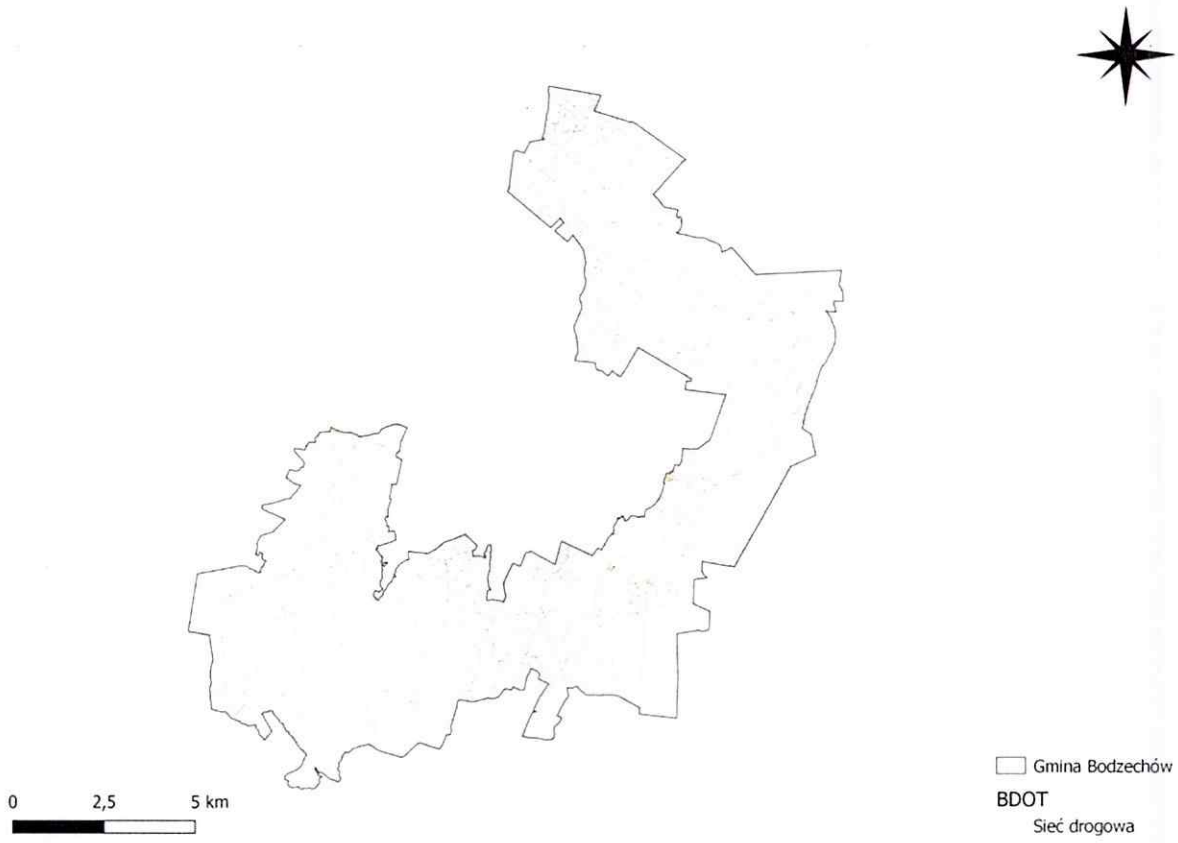
Rycina 9. Wsie obrębowe Gminy Bodzechów
Źródło: opracowanie własne

Transport i łączność

Gmina ma dobre połączenie komunikacyjne z innymi ośrodkami jak: Kielce, Starachowice, Radom, Sandomierz, Ożarów, Lublin, Rzeszów, Warszawa. Najważniejsze arterie komunikacyjne przebiegające przez teren gminy stanowią:

- droga krajowa Nr 9 Radom – Rzeszów,
- droga wojewódzka Nr 751 Suchedniów – Ostrowiec,
- droga wojewódzka Nr 755 Ostrowiec – Zawichost,
- droga wojewódzka Nr 754 Ostrowiec – Bałtów.

Przez teren gminy przebiega również: 17 dróg powiatowych o łącznej długości 61 km, a także 69 km dróg gminnych. Stan technicznych dróg lokalnych w 80% jest dobry. Zdecydowana większość dróg ma nawierzchnię asfaltową. Jedynie drogi dojazdowe do pól wymagają nakładów inwestycyjnych. Problem ten dostrzegany jest przez mieszkańców gminy, dlatego powinien on być potraktowany priorytetowo przez władze samorządowe.



Rycina 10. Sieć drogowa na terenie Gminy Bodzechów
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT

Mieszkańcy gminy korzystają z transportu publicznego zapewnianego głównie przez firmę Trans Katrina, MZK Sp. z o.o. w Ostrowcu Św. oraz PKS w Ostrowcu Św. S.A. Dodatkowo na terenie gminy funkcjonują tacy przewoźnicy jak: Maja Bus, MiniBus z Klimontowa, OLMAS z Ożarowa, BUS MELMAN, W&J Trans oraz PZT w Opatowie. Łącznie obsługują one ok. 40 linii komunikacyjnych. Komunikacja publiczna w dni robocze/nauki szkolnej dociera do 26 z 27 miejscowości (poza Sarnówkiem Małym).

Na terenie gminy Bodzechów zlokalizowanych jest 180 przystanków, z czego przy drogach krajowych: 12; przy drogach wojewódzkich: 36; przy drogach powiatowych: 112 i przy drogach gminnych 19. Regularnie poprawiana jest jakość wiat przystankowych i są one wymieniane w miarę potrzeb.

Gmina zgłosiła się do programu linii użyteczności publicznej na rok 2022, w związku z czym zostały uruchomione następujące linie:

- Szewna - Ostrowiec Św. - Szewna
- Ostrowiec Św. - Broniszowice - Ostrowiec Św. p. Mirkowice
- Ostrowiec Św. - Mychów - Ostrowiec Św. p. Jędrzejowice
- Chmielów - Ostrowiec Św. - Chmielów

- Sarnówek Duży - Ostrowiec Św. - Sarnówek Duży p. Stara Dębowa Wola, Nowa Dębowa Wola
- Ostrowiec Św. - Jędrzejów-Ostrowiec Św. p. Denkówek
- Bodzechów - Ostrowiec Św. - Bodzechów p. Przyborów , Wólka Bodzechowska
- Bodzechów - Ostrowiec Św. - Bodzechów p. Goździelin
- Miłków - Ostrowiec Św. - Miłków p. Jędrzejów
- Gromadzice - Ostrowiec Św. – Gromadzice p. Szewna
- Ostrowiec Św.- Bodzechów-Ostrowiec Św. p. Goździelin
- Mychów Kolonia - Ostrowiec Św. - Mychów Kolonia p. Jędrzejowice

Gmina przeznaczyła na realizację w/w połączeń ok 93 000 zł. Tyle samo środków przeznaczył Powiat Ostrowiecki. Reszta kwoty została pokryta z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych.

Zgodnie z Programem Karta Emeryta/Rencisty Gmina Bodzechów refunduje ulgi do biletu normalnego dla emerytów i rencistów zameldowanych na pobyt stały na terenie Gminy Bodzechów przy świadczeniu usług przewozowych w zakresie przewozu na liniach komunikacyjnych regularnych na terenie Gminy Bodzechów oraz na liniach komunikacyjnych regularnych łączących Gminę Bodzechów z innymi gminami. Karta jest honorowana na liniach komunikacyjnych przebiegających przez gminę Bodzechów realizowanych przez przewoźników, z którymi gmina podpisała stosowne umowy (TransKatrina, PKS w Ostrowcu Św. S.A.).

Dodatkowo uczniowie mają na terenie gminy 50% zniżki do biletów. Na te cele w 2022 roku przeznaczono łącznie kwotę blisko 300 tys. zł. Dodatkowo w grudniu minionego roku gmina Bodzechów zawarła porozumienie międzygminne z Gminą Ostrowiec Św. dot. komunikacji miejskiej obejmującej 3 trasy realizowane przez MZK w Ostrowcu Św. Na tych liniach również obowiązuje Karta Emeryta/Rencisty.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Gmina Bodzechów posiada Studium Uwarunkowań i Kierunków Rozwoju Gminy zatwierdzone przez Radę Gminy Bodzechów uchwałą nr 44/2000 z 27 grudnia 2000 roku.

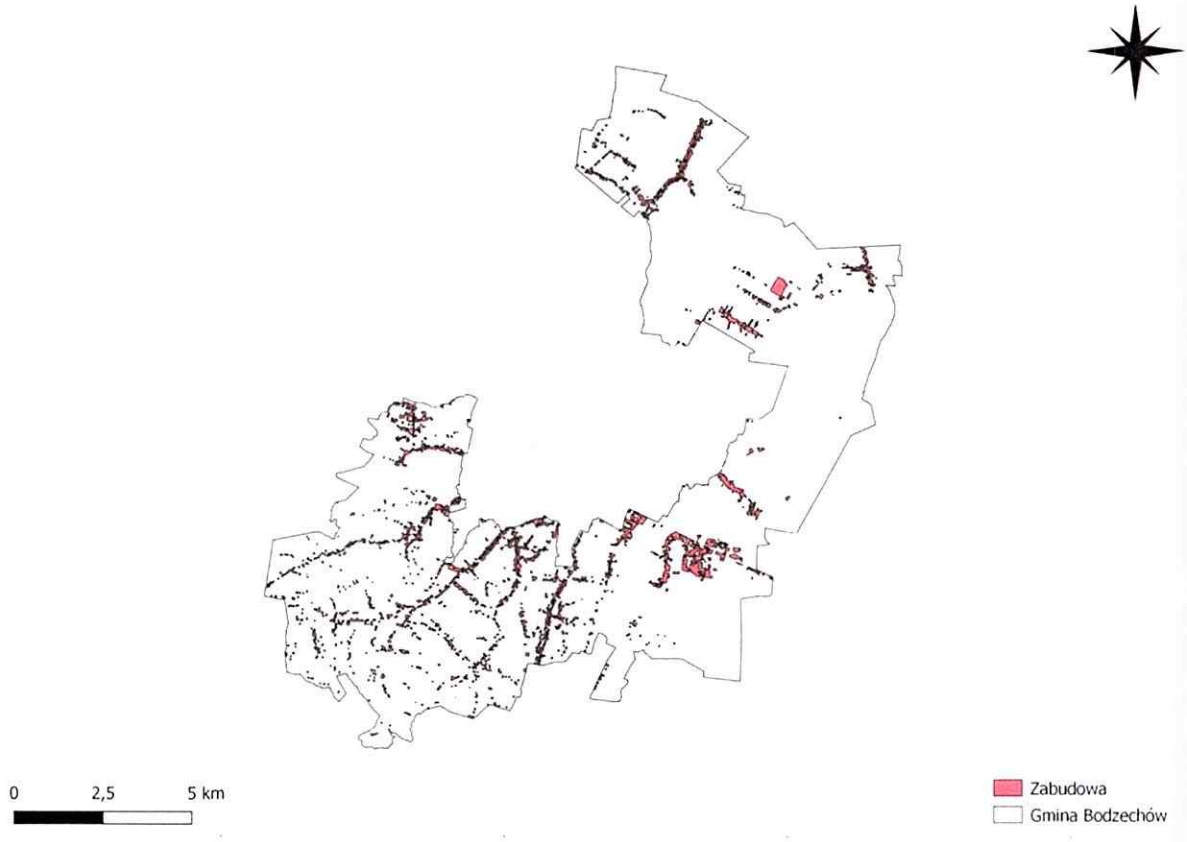
W dniu 14.10.2013 roku Gmina przystąpiła do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bodzechów uchwałą nr XLIII/56/2013, natomiast obecnie odstąpiła od zmiany studium w związku dużą zmianą przepisów – tj. stref zalewowych i nowych stanowisk konserwatorskich, które spowodowały konieczność opracowania Studium od nowa.

Gmina posiada jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dotyczący terenów kolei – w miejscowości Chmielów. Kształtowanie zabudowy i zagospodarowanie terenu odbywa się na terenie

gminy w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W roku 2022 wydano 126 decyzji o warunkach zabudowy (o 5 więcej niż w 2021r.) oraz 9 decyzji ustalających warunki lokalizacji inwestycji celu publicznego. 92 decyzje o warunkach zabudowy dotyczyły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, 18 zabudowy usługowej, zaś 16 innego rodzaju zabudowy.

W Gminie Bodzechów wyznaczonych zostało 13 obszarów zwartej i w pełni wykształconej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Na mapie poniżej przedstawiono zabudowę mieszkaniową na terenie Gminy. Jak można zauważyć dominuje budownictwo rozproszone, szczególnie w południowej i zachodniej części Gminy. Zabudowa mieszkaniowa koncentruje się przy głównych ciągach komunikacyjnych (prowadzących do Ostrowca), z uwagi na ukształtowanie terenu (jary i wąwozy). Główne ośrodki Gminy to: Bodzechów (razem z Goździelinem i Denkówkiem), Szewna, Chmielów, Miłków oraz Sudół (część północna). Pozostałe około 45% mieszkańców zamieszkuje rozproszone wsie, głównie w południowej części gminy.



Rycina 11. Zabudowa mieszkaniowa na terenie Gminy Bodzechów
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT

Przestrzenne rozmieszczenie dominujących funkcji gminy wywołuje wyraźne ukształtowanie liniowe układu zainwestowania mieszkalno-usługowego oraz rzemiosła produkcyjnego i usługowego. Układy

te rozwinęły się w miejscach, gdzie występują najkorzystniejsze warunki geologiczne i korzystne warunki klimatyczne dla posadowienia budynków. Pasma zabudowy ukształtowały się na wzgórzach o różnorodnym przebiegu - równoleżnikowym oraz południkowym, w dolinach lokalnych cieków wodnych oraz na terenach równinnych północnej części Gminy. Na stokach zabudowa występuje sporadycznie - w niewielkich enklawach.

Walory przyrodnicze i turystyczne

Na terenie gminy Bodzechów występują następujące formy ochrony przyrody:

- pomniki przyrody,
- obszar chronionego krajobrazu,
- rezerwaty przyrody,
- obszary NATURA 2000.



Rycina 12. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Bodzechów
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Cała gmina Bodzechów leży w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (OChKDK). Obszar ten położony jest w północnej części województwa na terenie gmin: Brody Iłżeckie, Kunów, Bałtów, Bodzechów oraz w częściach gmin: Waśniów, Wąchock, Mirzec, Suchedniów,

Skarżysko Kościelne. Zajmuje on powierzchnię 73 376 ha, graniczący od północy z województwem mazowieckim.

Na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej zgodnie z Uchwałą XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (Dz. Urz. Woj. Św. poz. 3309) ustalono następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych, naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków,
- zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji,
- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych,
- zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych,
- ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerwaty przyrody, zespoły przyrodniczo –krajobrazowe i użytki ekologiczne,
- zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Na terenie OChK zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego wprowadzone zostały następujące zakazy:

1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
2. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
3. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
4. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Ww. zakazy nie dotyczą:

- terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

Ochroną prawną objęte są również następujące pomniki przyrody:

- Skałka „Sfinks" - Nr ewid. 133 o wysokości kilku metrów w Szewnej,
- głaz narzutowy - Nr ewid. 132 w lesie k. Czarnej Gliny,
- Dąb szypułkowy „Dionizy" - o obwodzie pnia 495 cm- na działce 214/1202, obręb 0022 Sudół,
- Dąb szypułkowy „Witold" - o obwodzie pnia 440 cm- na działce 228/1201, obręb 0002 Bodzechów.

Na terenie gminy zlokalizowano trzy obszary NATURA 2000. Są to:

- obszar Natura 2000 Wzgórza Kunowskie (PLH260039) -o powierzchni 2114,2 ha,
- obszar Natura 2000 Krzemionki Opatowskie (PLH260024)o powierzchni 691,1ha,
- obszar Natura 2000 Dolina Kamiennej (PLH 260019)o powierzchni 2731,8 ha.

Na terenie gminy zlokalizowane są obszary objęte specjalną ochroną:

- Rezerwat Przyrody "Krzemionki Opatowskie", który zajmuje powierzchnię 378,8 ha, gdzie ochronie podlegają niektóre gatunki roślin oraz kopaliny krzemienia pasiastego. Znajdują się tu także wyrobiska górnicze oraz ślady obozowisk górników.
- Rezerwat "Lisiny Bodzechowskie" zajmuje powierzchnię 36,6 ha, celem ochrony są rzadkie gatunki roślin.

Ochrona przyrody jest jednym z elementów szeroko pojętej ochrony środowiska. Działanie właściwych służb w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu powinny zmierzać do osiągnięcia na terenie gminy sytuacji i stanu zapewniającego:

- zachowanie walorów przyrodniczych na obszarach, na których nie dokonano dużych zmian i przekształceń w środowisku przyrodniczym,
- zachowanie i utrzymanie w stanie możliwie nie zmienionym obiektów posiadających duże wartości przyrodnicze,
- przywracanie równowagi ekologicznej na terenach, gdzie ta równowaga została zachwiana,
- włączenie ochrony obszaru gminy w wojewódzki system ochrony przyrody i krajobrazu.

Historia Gminy Bodzechów

Historyczne zapiski o Bodzechowie pojawiają się w XIII i XIV wieku. Przez obszar gminy przebiegała droga z Krakowa do Lublina i Wilna. Wieś Bodzechów należała do dóbr Jacka Małachowskiego Kanclerza Wielkiego Koronnego, później do Kotowskiego, a od 1913 roku do Edwarda Jankowskiego. Już w XIX wieku istniało na tym terenie 5 fabryk, wielkie piece oraz wytwórnia alkoholu. Mieszkańcy tych ziem zajmowali się w przeszłości wyrobem narzędzi kamiennych z krzemienia wydobywanego w Krzemionkach Opatowskich, położonych w północnej części gminy, 8 km od Ostrowca Świętokrzyskiego.

Na terenie Gminy Bodzechów znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- Bodzechów - pozostałości dworu (nr rej. 459 z dnia 15.04.1967 r.)
- Bodzechów - park podworski (nr rej. z dnia 15.04.1967 r.)
- Bodzechów - budynek stajni dworskiej (nr rej. 459 z dnia 15.04.1967 r.)
- Bodzechów - budynek obory dworskiej (nr rej. 459 z dnia 15.04.1967 r.)
- Mychów - kościół par. p.w. św. Barbary (nr rej. 472 z dnia 18.03.1957 r.)
- Szewna - kościół par. p.w. św. Mikołaja bpa (nr rej. 363 z dnia 06.03.1967 r.)
- Szewna - budynki wikariatów (nr rej. 363 z dnia 06.03.1967 r.)
- Szewna - kaplica św. Anny (nr rej. 363 z dnia 06.03.1967 r.)
- Szewna - dom służby kościelnej (nr rej. 363 z dnia 06.03.1967 r.)
- Szwarszowice - wiatrak holenderski (nr rej. 563 z dnia 27.08.1970 r.)

Turystyka

Gmina Bodzechów należy do gmin posiadających wyjątkowe walory turystyczno-krajoznawcze, ale nawet te istniejące nie są w pełni wykorzystane.

Jest spora grupa osób preferująca odpoczynek na obszarach wiejskich, nie przeciążonych dotychczas ruchem turystycznym, zapewniających swobodny charakter wypoczynku i bezpośredni kontakt z przyrodą.

Gmina Bodzechów położona jest w obrębie sąsiadujących ze sobą obszarów Przedgórza Iłżeckiego i Wyżyny Sandomierskiej, oddzielonymi pradoliną rzeki Kamiennej. Północno-wschodnie obszary gminy należące do Przedgórza Iłżeckiego pokryte są w znacznym stopniu lasami wchodzącymi w skład Puszczy Iłżeckiej. We wschodniej części doliny, w miejscowości Bodzechów położony jest rezerwat przyrody "Lisiny Bodzechowskie", który tworzą drzewostany lasów mieszanych, oraz liczne tu wąwozy i jary. W skład drzewostanu wchodzą stuletnie sosny, stu pięćdziesięcioletnie dęby, lipy, jawory, osiki, graby i klony. W składzie rezerwatu znajduje się dawny park podworski, a w bezpośrednim jego sąsiedztwie podworskie zabudowania gospodarcze, należące dawniej do sławnych rodów Małachowskich i Kotkowskich, skoligaconych z Gombrowiczami, wśród których był znany na całym świecie Witold.

W miejscowości Chmielów, godne uwagi są liczne jary i wąwozy, tworzące bardzo urozmaicony układ terenu, gdzie między innymi woda wyrzeźbiła rzadko spotykaną bramę skalną. Znajdują się tam idealne miejsca na ścieżki dydaktyczne i krajobrazowe. Interesujące walory krajobrazowe znajdują się również w dolinach rzeki Modły i Szewnianki, przepływających przez gminę, posiadających bardzo zróżnicowaną rzeźbę skalną.

Warte obejrzenia są, będące pod ochroną jako obiekty przyrody nieożywionej tzw. ostańce skalne oraz odkrywki węgla brunatnego. Dolina rzeki Modły, wcinająca się głęboko w Wyżynę Sandomierską tworzy wraz z otaczającymi ją Wzgórzami Chmielowskimi i Szewieńskimi zróżnicowany i ciekawy układ krajobrazowy. W górnej części rzeki, w miejscowości Mychów znajduje się dobrze zachowane grodzisko z XIV wieku. Na lewobrzeżnych zboczach doliny przetrwały ślady dworu rodu Ostrogskich, którego powstanie ocenia się na XVII wiek, natomiast na wzgórzach w okolicach miejscowości Świrna znajduje się prastary kurhan. Wzdłuż rzek przepływających przez gminę, zachowały się liczne stanowiska archeologiczne związane z przeszłością i potwierdzające osadnictwo na tych terenach już w epoce brązu i żelaza.

Wśród enklaw leśnych, w rejonie Krzemionek położony jest zespół kopalni krzemienia z okresu neolitu, z których część chroniona jest w formie rezerwatu archeologicznego i przyrodniczego. Do

zwiedzania przez turystów udostępniane są - administrowane przez Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim - podziemne trasy turystyczne. Muzeum i Rezerwat Archeologiczny w Krzemionkach zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Malowniczo położone miejscowości gminy Bodzechów, nieskażone lasy, bogate w wiele gatunków zwierząt łownych oraz czyste powietrze stanowią doskonałe warunki dla wypoczynku oraz rozwoju agroturystyki.

W związku z walorami przyrodniczymi gminy, licznymi obiektami zabytkowymi gmina ma szanse rozwijać się w kierunku turystyki i rekreacji, agroturystyki i rolnictwa ekologicznego. Gmina Bodzechów leży m.in. na Świętokrzyskim Szlaku Literackim oraz Świętokrzyskim Szlaku Architektury Drewnianej.

Gmina Bodzechów wchodzi w skład Lokalnej Grupy Działania „Krzemienny Krąg". Celem LGD „Krzemienny Krąg" jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz rozbudowa infrastruktury turystycznej. LGD „Krzemienny Krąg" planuje wspólne wydawanie folderów reklamujących region w tym gminę Bodzechów. Krzemienny Szlak to sieć ścieżek rowerowych, która powstała z inicjatywy 10 gmin położonych w województwie świętokrzyskim oraz mazowieckim (w tym m.in. Gminy Bodzechów). Szlak powstał, by promować lokalne walory krajobrazowe, kulturalne i rekreacyjne przy wsparciu Funduszy Europejskich. Projekt obejmuje ponad 1000 kilometrów tras rowerowych przebiegających przez najciekawsze miejsca w regionie.

Przez teren gminy przebiega 10 wyznakowanych szlaków turystycznych, o znaczeniu wojewódzkim i ponadregionalnym. Poza tym zlokalizowane są również 2 nie wyznakowane szlaki: wodny na rzece Kamiennej oraz historyczny „Piłsudskiego". Gminę Bodzechów przecinają również takie szlaki jak: „im. Witolda Gombrowicza" oraz międzynarodowy „Bursztynowy Szlak Greenway", który w województwie świętokrzyskim nie jest oznakowany w terenie, a jego przebieg jest tylko orientacyjny.

Gmina stara się polepszyć swoją ofertę turystyczną. Ilość materiałów promujących gminę Bodzechów jest jednak wciąż niewystarczająca. W związku z tym w najbliższym okresie planowane jest wydanie folderów zachęcających do odwiedzenia gminy.

Agroturystyka

Sieć agroturystyki na terenie gminy Bodzechów jest niewystarczająca. Obecnie na terenie gminy funkcjonują zaledwie cztery gospodarstwa agroturystyczne:

- gospodarstwo agroturystyczne „Heba" Magonie 61,
- gospodarstwo agroturystyczne „U Jakubków" Goździelin 119,
- gospodarstwo agroturystyczne Sarnówek Duży 6,

– gospodarstwo agroturystyczne „Pod lasem" Stara Dębowa Wola 23.

W ostatnich latach pojawiło się kilka nowych obiektów, niestety dość szybko zakończyły działalność. Co pewien czas Lokalna Grupa Działania „Krzemienny Krąg", do której należy gmina Bodzechów prowadzi działania mające na celu aktywizację mieszkańców w kierunku działalności agroturystycznej. W budżecie LGD przewidziane są środki na dotacje tego typu placówek. Nie można wykluczyć, że wkrótce przybędzie na terenie gminy obiektów świadczących usługi agroturystyczne.

Gospodarka kopalinami

Gmina leży w obrębie makroregionu Wyżyny Kieleckiej, będącej trzeciorzędowym wypiętrzeniem tektonicznym. Geologicznie teren gminy obejmuje trzon paleozoiczny Gór Świętokrzyskich i ich mezozoiczne obrzeżenie. Występują tu utwory paleozoiczne (sylur, dewon, karbon, perm), mezozoiczne (trias, jura) i kenozoiczne (trzeciorzędowe i czwartorzędowe). Na terenie Gminy znajduje się 8 złóż kopalin, a ich charakterystyka została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 7. Złoża kopalin na terenie Gminy Bodzechów

Nazwa złoża	Położenie	Użytkownicy	Stan zagospodarowania	Rodzaj kopaliny	Powierzchnia złoża [ha]
Chmielów	Chmielów dz. 322/8	Kopalnia Piasku CHMIELÓW Wacław Kaczor	złoże skreślone z bilansu zasobów	Złoża piasków budowlanych	1,8
Lipnik	Ruda Kościelna	-	eksploatacja złoża zaniechana	Złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	5,76
Nowa Dębowa Wola	Nowa Dębowa Wola	P. Jan Ćwikliński; MINERAŁ-PIASKI I ŻWIRY	złoże skreślone z bilansu zasobów	-	-
Sarnówek	Sarnówek Mały, Dębowe Pole	-	złoże skreślone z bilansu zasobów	Złoża piasków budowlanych	27,60
Sudół	Sudół dz. nr 29, 31	-	złoże rozpoznane szczegółowo	Złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	3,96
Wólka Bodzechowska	Wólka Bodzechowska 356-61	Kopalnia Piasku "Rudka";	złoże skreślone z bilansu zasobów	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi	1,55

Nazwa złoża	Położenie	Użytkownicy	Stan zagospodarowania	Rodzaj kopaliny	Powierzchnia złoża [ha]
		Tomasz Derlatka			
Wólka Bodzechowska 1	Wólka Bodzechowska dz. 340/3, 341/3, 344/3, 345/3, 346/3, 347/3 i 348/3	Kopalnia Piasku "Rudka"; Tomasz Derlatka	złoże skreślone z bilansu zasobów	Złoża piasków budowlanych	1,88
Wólka Bodzechowska 2	Wólka Bodzechowska, część dz. nr 352/3, 353/3, 356/4, 354/3, 355/6	Kopalnia Piasku "Rudka"; Tomasz Derlatka	złoże skreślone z bilansu zasobów	Złoża piasków budowlanych	1,03

Źródło: MIDAS – złoża kopalin. Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy

Według projektu SOPO (III etap realizacji) w południowej części gminy znajdują się tereny predysponowane do osuwania się mas ziemnych oraz pięć zarejestrowanych osuwisk.

Część 2: Diagnoza sytuacji gospodarczej Gminy Bodzechów

Gospodarka lokalna i rynek pracy

W 2022 roku pracownicy Urzędu przyjęli 468 wniosków o dokonanie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Jest to wartość większa o 53 wnioski, niż w 2021 roku. W lokalnych mediach pracownicy urzędu przeprowadzili kampanię informacyjną dot. możliwości składania wniosków do CEIDG online, która przyniosła określony skutek, gdyż ilość samodzielnie składanych wniosków regularnie wzrasta. Tak jak w poprzednich latach, w celu ułatwienia przedsiębiorcom dostępu do serwisu biznes.gov.pl, w urzędzie działał punkt potwierdzania Profilu Zaufanego. W 2022 roku skorzystało z niego 172 osoby. Ponieważ od kilku lat nie ma rejonizacji, co do miejsca składania wniosków i przedsiębiorcy mogą składać wnioski w dowolnym urzędzie obserwujemy, iż z usług naszego urzędu często korzystają mieszkańcy okolicznych gmin. Blisko 53% (wzrost aż o 9% rok do roku) wniosków złożonych w 2022 roku pochodzi od przedsiębiorców spoza terenu gminy Bodzechów – najwięcej z Ostrowca Świętokrzyskiego (175), Ćmielowa (25) i Kunowa (18). 102 wnioski dotyczyły rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej (o 17 więcej niż w 2021 r.), zaś 46 jej zakończenia (o 18 mniej niż przed rokiem). Ogólnie na terenie gminy Bodzechów aktualnie znajduje się 621 osób, które posiadają zarejestrowaną działalność gospodarczą z głównym miejscem prowadzenia działalności na terenie gminy. Łącznie wszystkich zarejestrowanych przedsiębiorców (bez względu na główne miejsce prowadzenia działalności) wskazujących gminę Bodzechów jako miejsce

swojego zamieszkania mamy 875 (z czego 174 ma działalność czasowo zawieszoną). Działalność częściej prowadzą mężczyźni (68,6%) niż kobiety (31,4%).

Najwięcej przedsiębiorców jest w przedziale wiekowym 40- 49 lat (26,2%), 30 – 39 lat (22,6%), 50 – 59 lat (20,2%) oraz 60-69 lat (16,7%). Powyżej 70 roku życia działalność prowadzi 9,6% przedsiębiorców, zaś poniżej 30 roku życia zaledwie 4,6 %.

Najwięcej wpisów widnieje w następujących sekcjach działalności gospodarczej: Handel (160), Budownictwo (118), Przetwórstwo przemysłowe (66) oraz Transport (56).

Do największych zakładów produkcyjnych należą:

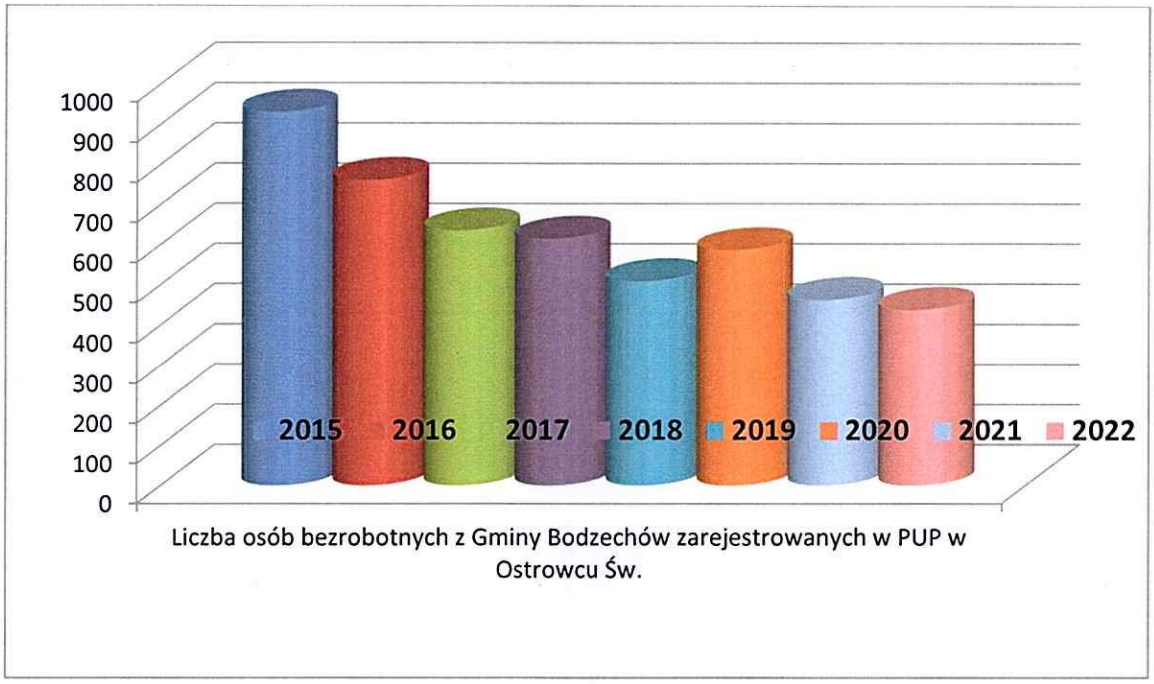
- PPH „OLDKRAM" Zakład Pracy Chronionej - powstało na bazie zlikwidowanej „Papierni" w Bodzechowie. Jest to największy zakład na terenie gminy.
- PPHU „BROLAM" Sp. z o.o. z Bodzechowie.
- IZOTERM - firma zajmująca się produkcją styropianu w Goździelinie.
- ASPERA Sp. z o.o. – firma zajmująca się tworzeniem reklamy wizualnej.
- KIDEM Sp. J. – firma przetwórstwa mięsnego.
- APIKOZ – firma zajmująca się produkcją uli.
- ZŁOMHUT SP Z O.O. - Przedsiębiorstwo Przerobu i Obrotu Złomem.
- PPHU AMID - producent elastycznych kontenerów BIG-BAG.

W 2022 roku w porównaniu do 2015 roku liczba bezrobotnych w gminie zmniejszyła się o 491 osób. Z informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim wynika, iż na przełomie ostatnich lat bezrobocie na terenie gminy Bodzechów spada. Obrazuje to poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Bodzechów

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób bezrobotnych z Gminy Bodzechów zarejestrowanych w PUP w Ostrowcu Św.	930	761	635	615	509	587	463	439

Źródło: Opracowano na podstawie danych PUP Ostrowiec Świętokrzyski



Wykres 1. Bezrobocie w gminie Bodzechów w latach 2015-2022

Z pewnością nie jest to jeszcze obraz idealny, po regularny spadku bezrobocia w 2020 roku nastąpił jego wzrost co mogło budzić obawy. Wiele wskazuje jednak, że było to związane z pandemią koronawirusa. Dane na koniec 2022 roku są już dużo bardziej optymistyczne, co pozwala mieć nadzieję, na to, iż w kolejnych latach tendencja spadkowa bezrobocia zostanie podtrzymana.

Infrastruktura i środowisko

Urządzenia sieciowe - wodociągi

W 2022 roku na terenie Gminy Bodzechów:

- liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej wynosiła 10 734,
- liczba przyłączy wodociągowych do instytucji i działalności gospodarczych wynosiła 91,
- odsetek odbiorców przyłączonych do sieci wodociągowej wynosił 80,2 %.

W odniesieniu do lat ubiegłych liczba przyłączy wodociągowych przedstawiała się następująco:

- 2016 r. – 3 535 szt.
- 2017 r. – 3 556 szt.
- 2018 r. – 3 592 szt.
- 2019 r. – 3 628 szt.
- 2020 r. – 3 669 szt.
- 2021 r. – 3 742 szt.
- 2022 r. – 3 778 szt.

Teren gminy został uzbrojony w sieć wodociągową, obejmującą wszystkie sołectwa. Na omawianym terenie czynne są następujące ujęcia i stacje uzdatniania wody:

- SUW we wsi Miłków oraz z 1 studni głębinowej o wydajności 35 m^3/h znajdującej się we wsi Jędrzejów,
- SUW we wsi Magonie-2 studnie głębinowe o łącznej wydajności 49m^3/h,
- SUW we wsi Szewna-2 studnie głębinowe o łącznej wydajności 49 m^3/h,
- SUW we wsi Mirkowice oraz z 2 studnie głębinowe o wydajności 26 m^3/h znajdując się we wsi Broniszowice.

Zaopatrzenie gminy w wodę odbywa się również z ujęć wodnych dla miasta Ostrowca Świętokrzyskiego. Z ujęć miejskich zaopatrywane jest w wodę 13 wsi. Są to: Sarnówek Mały, Sarnówek Duży, Stara Dębowa Wola, Sudół, Wólka Bodzechowska, Przyborów, oraz awaryjnie Bodzechów, Goździelin, Romanów, Denkówek, Świrna i część Jędrzejowa. Sołectwo Chmielów i Nowa Dębowa Wola zaopatrywane jest w wodę z ujęcia ze wsi Boksycka gmina Kunów, wybudowanego przy udziale środków finansowych gminy Bodzechów.

Z przedstawionych danych wynika, że gmina w pełni pokrywa potrzeby mieszkańców w wodę. Należy stwierdzić, że istnieje potrzeba modernizacji istniejącej sieci wodociągowej i ujęć wodnych.

Urządzenia sieciowe - kanalizacja

Na terenie gminy w roku 2021 znajdowało się 155,8 km sieci kanalizacyjnej do której podłączonych było ponad 2526 gospodarstw. Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej na koniec roku 2022 wynosiła 6 818. Procentowy odsetek odbiorców przyłączonych do sieci kanalizacyjnych w 2022 roku wyniósł 44.9%. Poziom skanalizowania gminy Bodzechów z roku na rok wzrasta. Powstające na terenie gminy ścieki komunalne odprowadzane są do oczyszczalni ścieków Ostrowcu Świętokrzyskim.

Liczba przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy w poszczególnych latach:

- 2016r. – 1725 szt.
- 2017 r. – 1 761 szt.
- 2018 r. – 1 817 szt.
- 2019r. – 2 023 szt.
- 2020 r. – 2 251 szt.
- 2021 r. – 2 526 szt.
- 2022 r. – 2 894 szt.

Gmina Bodzechów w 2022 r. zakończyła realizację projektu pod nazwą „Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski – etap III" współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w ramach działania 2.3 „Gospodarka wodno - ściekowa w aglomeracjach", oś priorytetowa II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu". Umowę o dofinansowanie nr POIS.02.03.00-00-0013/16-00 podpisano

z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w dniu 28 września 2016 roku. Projekt umożliwił jak największej liczbie mieszkańców gminy korzystanie z lepszego systemu oczyszczania ścieków i kanalizacji. W miejscowościach Sarnówek Duży, Stara Dębowa Wola, Nowa Dębowa Wola, Szyby, Podszkodzie, Miłków, Jędrzejów, Wólka Bodzechowska, Przyborów, Sudół, Mychów, Mychów Kolonia, Bodzechów, Goździelin, Denkówek, Chmielów została wybudowana sieć kanalizacyjna grawitacyjno – tłoczna o łącznej długości 74,64 km do której zostanie podłączonych minimum 3 031 mieszkańców.

W celu uzyskania jak najwyższego efektu ekologicznego, czyli podłączeniu jak największej liczby osób do sieci kanalizacyjnej Gmina Bodzechów opracowała program budowy i dofinansowania przyłączy kanalizacyjnych. Program zawarty jest w uchwale Rady Gminy Bodzechów nr XLIV/74/2017 z dnia 28.08.2017 roku w sprawie uchwalenia „Regulaminu przyznawania dotacji osobom fizycznym na realizację prac związanych z budową podłączeń do sieci kanalizacji sanitarnej na obszarze Gminy Bodzechów".
W sumie, od 2018 r. do chwili obecnej, przyłączono do wybudowanej sieci kanalizacyjnej 771 budynków. Na dotację do budowy przyłączy wydatkowano kwotę 2 005,3 tys. zł.

Zgodnie z danymi GUS, na terenie Gminy Bodzechów w 2022 roku znajdowało się 2 026 bezodpływowych zbiorników na nieczystości i 314 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Urządzenia sieciowe – gaz i ciepłownictwo

Na terenie gminy Bodzechów nie istnieje sieć ciepłownicza dostarczająca ciepło sieciowe do odbiorców.

Mieszkańcy gminy Bodzechów posiadają dostęp do gazu ziemnego dostarczanego siecią gazową. Sieć na obecną chwilę ma długość 108,97 km. Gazociąg obejmuje 11 sołectw znajdujących się w południowo –zachodniej części gminy: Bodzechów, Goździelin, Denkówek, Jędrzejów, Miłków, Szewna, Podszkodzie, Świrna, Jędrzejowice, Chmielów, Szyby. Dostawcą gazu na terenie gminy Bodzechów jest PSG Sp. z.o.o. Oddział w Tarnowie, Zakład w Kielcach, Rejon Dystrybucji gazu w Starachowicach.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r., obowiązkiem gminy jest odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i ich zagospodarowanie. Od 01.07.2013 r., powyższy obowiązek jest realizowany przez Remondis Ostrowiec
Sp. z o.o. Firma została wybrana w trybie przetargu nieograniczonego. Odbiór odpadów w 2022 r. był objęty umową podpisaną dnia 30.11.2020r. i obowiązywał w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2022 r.

Dnia 03.11.2022 r. została podpisana nowa umowa z Wykonawcą na okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2025 roku.

Na terenie Gminy Bodzechów funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, który swoją siedzibę ma na terenie bazy Referatu Gospodarki Komunalnej w Szewnie przy ulicy Dolnej 3 i jest czynny w dni robocze od 7:00 do 16:00 oraz w soboty od 7:00 do 13:00. Mieszkańcy gminy Bodzechów na teren PSZOK mogą dostarczać:

- przeterminowane leki i chemikalia,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte akumulatory, ogniwa i baterie,
- zużyte opony,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady zielone,
- materiały budowlane,
- materiały niebezpieczne.

Na terenie gminy Bodzechów nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Odpady przekazywane są do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych: Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Janik ul. Borowska 1, 27-415 Kunów. Na terenie zakładu znajdują się poniższe instalacje:

- instalacja mechaniczno- biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych – MBP;
- instalacja przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i bioodpadów – kompostownia;
- instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych – składowisko odpadów.

Dodatkowo, firma Remondis zajmująca się odbiorem odpadów komunalnych z terenu gminy Bodzechów, posiada własną sortownię odpadów selektywnie zebranych.

Masa odpadów niesegregowanych o kodzie 200301 odebranych przez gminę Bodzechów w roku sprawozdawczym 2022 wyniosła: 1 426,10 Mg.

Masa odpadów niesegregowanych odebranych w gminie i przekazanych do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Janik) – instalacja MBP w roku 2022 wyniosła: 1 522,94 Mg.

Zmieszane odpady komunalne (o kodzie 200301): 1 522,94 Mg poddano obróbce mechanicznej w procesie R12. W wyniku procesu mechaniczno-biologicznej obróbki (D8) odpadów komunalnych wytworzono ogółem:

- kod:191209, w ilości 90,59 Mg – proces odzysku R5;
- kod: 191209, w ilości 89,53 Mg – proces unieszkodliwiania D5;
- kod: 191212, w ilości 135,87 Mg – proces unieszkodliwiania D5 (frakcja wielkości powyżej 80 mm);
- kod: 190599, w ilości 661,72 Mg – frakcja palna zagospodarowana w kierunku paliwa alternatywnego.

Odpady wielkogabarytowe o kodzie 200307 w ilości 115,44 Mg poddano obróbce mechanicznej R12. W wyniku procesu wytworzono ogółem:

- kod: 191212 w ilości 12,03 Mg – proces unieszkodliwiania D5 (frakcja wielkości powyżej 80 mm);
- kod: 191210 w ilości 97,87 Mg – frakcja palna zagospodarowana w kierunku paliwa alternatywnego.

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych powinien wynosić za rok 2022, minimum 25 %. Gmina Bodzechów za rok 2022 wykazała poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych 35,93 % – poziom został osiągnięty.

Gmina Bodzechów za rok 2022 wykazała poziom składowania 27,61 % - do 2025r. jest to poziom informacyjny.

Zgodnie z danymi Bazy azbestowej , na terenie Gminy Bodzechów zinwentaryzowano 3 641 861 kg odpadów azbestowych, unieszkodliwiono 1 086 898 kg odpadów azbestowych, a do unieszkodliwienia pozostało 2 554 963 kg odpadów azbestowych (stan na 26.04.2024 r.).

Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

Na terenie gminy Bodzechów nie istnieje sieć ciepłownicza dostarczająca ciepło sieciowe do odbiorców. W związku z tym ogrzewanie budynków usytuowanych na terenie Gminy odbywa się za pomocą indywidualnych kotłowni spalających najczęściej węgiel i gaz ziemny, w mniejszym stopniu olej opałowy, energia elektryczna i drewno.

Zdecydowana większość budynków użyteczności publicznej w Gminie (urzędy, placówki oświatowe, obiekty infrastruktury) posiada kotłownie opalane gazem ziemnym. Część jest zasilana energią elektryczną lub olejem opałowym. Obiekty użyteczności publicznej w wielu przypadkach są wyposażone w odnawialne źródła energii.

Gmina Bodzechów w celu poprawy jakości powietrza udziela dotacji celowych na wymianę niskosprawnych źródeł ciepła. Dotacja celowa była udzielana na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska polegającej na wymianie urządzenia grzewczego opalanego węglem lub koksem, na ekologiczne urządzenie grzewcze takie jak:

- kocioł gazowy kondensacyjny spełniający w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń, wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A,
- kocioł na pellet drzewny posiadający certyfikat/świadectwo potwierdzające spełnienie wymogów dotyczących ekoprojektu, o klasie efektywności energetycznej minimum A+,
- kocioł olejowy kondensacyjny spełniający w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń, wymagania klasy efektywności energetycznej minimum,
- piec elektryczny,
- pompa ciepła powietrze/woda spełniająca w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń, wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A+ (dla temperatury zasilania 55°C),
- pompa ciepła powietrze/powietrze spełniająca w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A+ (dla temperatury klimatu umiarkowanego),
- gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej spełniająca w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń, wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A++ (dla temperatury zasilania 55°C).

Realizacja programu dotacyjnego realizowanego przez gminę Bodzechów w ostatnich latach przedstawiała się następująco:

- 2020 r. - wymieniono urządzenia grzewcze w 34 budynkach mieszkalnych,
- 2021 r. - wymieniono urządzenia grzewcze w 96 budynkach mieszkalnych,
- 2022 r. - wymieniono urządzenia grzewcze w 39 budynkach mieszkalnych.

Ochrona środowiska w Gminie Bodzechów realizowana jest na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bodzechów na lata 2024-2028 w perspektywie do roku 2031". W dokumencie tym określono następujące cele:

1. Ograniczenie niskiej emisji do powietrza, w tym emisji komunikacyjnej i sektora komunalno - bytowego.
2. Zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym Gminy.
3. Kształtowanie klimatu akustycznego przez planowanie przestrzenne.
4. Zmniejszenie hałasu komunikacyjnego.
5. Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym.
6. Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego.
7. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.
8. Racjonalizacja korzystania z wód w gospodarstwach domowych, rolnictwie i przemyśle.
9. Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
10. Zapewnienie wystarczającej ilości wody pitnej o odpowiedniej jakości.
11. Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi.
12. Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.
13. Racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami.
14. Rozwój obszarów zieleni urządzonej, a także terenów i obiektów służących wypoczynkowi i rekreacji.
15. Adaptacja wielofunkcyjnej gospodarki leśnej do zmieniających się warunków.
16. Przeciwdziałanie występowaniu i minimalizacja skutków negatywnych zjawisk atmosferycznych, geodynamicznych i awarii przemysłowych.

Gmina Bodzechów posiada opracowany Program usuwania azbestu - Aktualizację Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Bodzechów w perspektywie do 2032 r. przyjęty Uchwałą NR XLII/64/2017 Rady Gminy Bodzechów z dnia 28 lipca 2017 r. Celem programu jest stopniowa eliminacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Bodzechów oraz ich bezpieczne unieszkodliwianie, zgodnie z przepisami prawa. Spowoduje to sukcesywną likwidację oddziaływania azbestu na środowisko, doprowadzi do spełnienia wymogów ochrony środowiska oraz wyeliminuje negatywne skutki zdrowotne dla mieszkańców.

Stan finansów samorządowych

Planowanie budżetu

Budżet Gminy Bodzechów w 2022 roku, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Bodzechów nr XLVI/1/2022 z dnia 21.01.2022 roku, zakładał:

- uzyskanie dochodów w kwocie 63 281 381,00 zł;
- realizację wydatków na poziomie 72 115 773,00 zł;

- pozyskanie przychodów w kwocie 10 195 980,00 zł;
- realizację rozchodów na poziomie 1 361 588,00 zł.

Różnica między planem dochodów a planem wydatków wynosiła 8 834 392,00 zł i stanowiła planowany deficyt budżetu Gminy Bodzechów na 2022 rok. Planowana na 2022 rok wartość przychodów stanowiła źródło pokrycia powstałego deficytu a w pozostałej części została przeznaczona na rozchody.

W 2022 roku dokonano łącznie 73 zmian budżetu, z czego 16 uchwałami Rady Gminy Bodzechów i 57 zarządzeniami Wójta Bodzechów .

W wyniku wprowadzonych zmian w ciągu roku:

- plan dochodów wzrósł o 23 515 411,52 zł do kwoty 86 796 792,52 zł;
- plan wydatków wzrósł o 24 240 743,70 zł do kwoty 96 356 516,70 zł;
- plan przychodów wzrósł o 730 867,18 zł do kwoty 10 926 847,18 zł;
- plan rozchodów wzrósł o 5 535,00 zł do kwoty 1 367 123,00 zł.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku budżet Gminy Bodzechów zamknął się planowanym deficytem budżetowym w kwocie 9 559 724,18 zł stanowiącym różnicę między planem dochodów a planem wydatków.

Deficyt został sfinansowany środkami pochodzącymi z:

- Kredytów i pożyczek w kwocie 780 000,00 zł;
- Niewykorzystanych środków na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 234 761,43 zł.

Dochody budżetu Gminy w 2022 roku wyniosły 84 912 425,40 zł, a ich realizacja stanowiła 97,83% planu wynoszącego 86 796 792,52 zł.

Dochody bieżące

W strukturze dochodów znaczący udział odgrywają dochody bieżące, które w 2022 roku zostały wykonane na poziomie 74 924 426,76 zł, tj. w 97,62% w stosunku do planu wynoszącego 76 749 079,55 zł.

Dochody majątkowe

Dochody majątkowe Gminy Bodzechów w 2022 roku zostały wykonane na poziomie 9 987 998,64 zł, tj. w 99,41% w stosunku do planu wynoszącego 10 047 712,97 zł.

Wydatki ogółem

Wydatki budżetu Gminy w 2022 roku wyniosły 85 927 186,83 zł, a ich realizacja wyniosła 89,18% planu wynoszącego 96 356 516,70 zł.

Wydatki bieżące

W 2022 roku wydatki bieżące zostały wykonane na poziomie 71 288 027,74 zł, tj. w 93,16% w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 76 523 941,35 zł.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe Gminy Bodzechów w 2022 roku zostały wykonane na poziomie 14 639 159,09 zł, tj. w 73,81% w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 19 832 575,35 zł.

Przychody

Przychody w 2022 roku zrealizowano w łącznej kwocie 9 600 138,18 zł, (co stanowi 87,86% planu), w tym:

- kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych – 780 000,00 zł;
- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych – 4 531 346,96 zł;
- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – 4 288 791,22 zł.

Rozchody

Rozchody w 2022 roku zrealizowano w łącznej kwocie 1 367 123,00 zł (co stanowi 100,00% planu), w tym:

- Spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych – 1 361 588,00 zł;
- Udzielone pożyczki – 5 535,00 zł.

Zadłużenie gminy Bodzechów na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosi 8 384 386,15 zł.

Część 3: Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Bodzechów

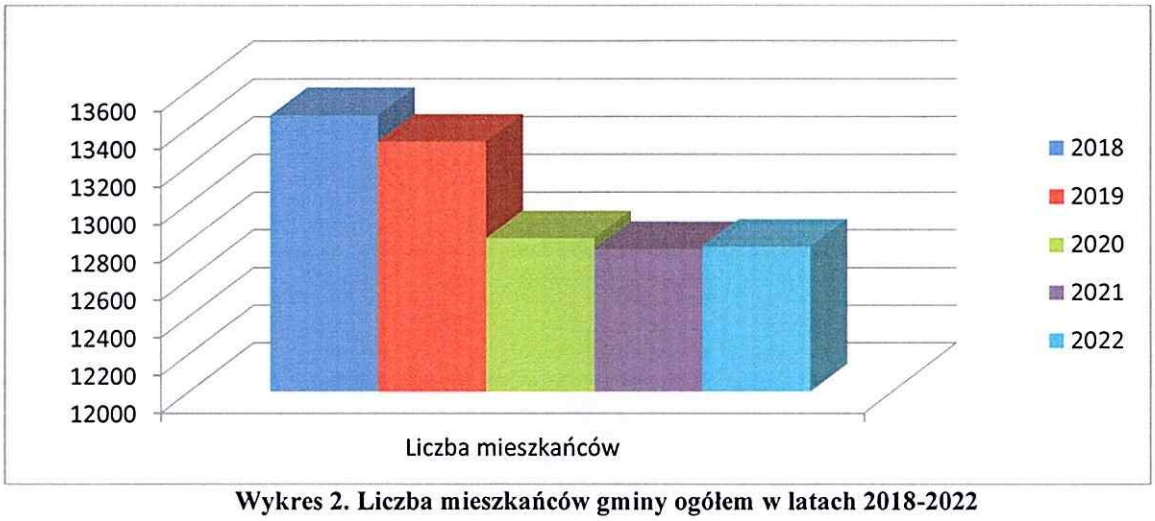
Demografia

Według stanu na 31 grudnia 2022 roku ludność gminy Bodzechów liczyła 13 059 osób. W ostatnich latach obserwujemy spadek liczby mieszkańców gminy. W stosunku do roku 2018 liczba ta spadła o 323 osoby, do roku 2019 o 191 osób, do roku 2020 o 136 osób, zaś w odniesieniu do roku 2021 o 15 osób. Na koniec 2022 roku gminę zamieszkiwało 6695 kobiet i 6364 mężczyzn. Również przyrost naturalny w ostatnim czasie jest na poziomie ujemnym. W 2022 roku wyniósł -119 osób. Sytuację w ostatnich latach obrazuje poniższa tabela.

Tabela 9. Stan ludności w Gminie Bodzechów w latach 2018-2022

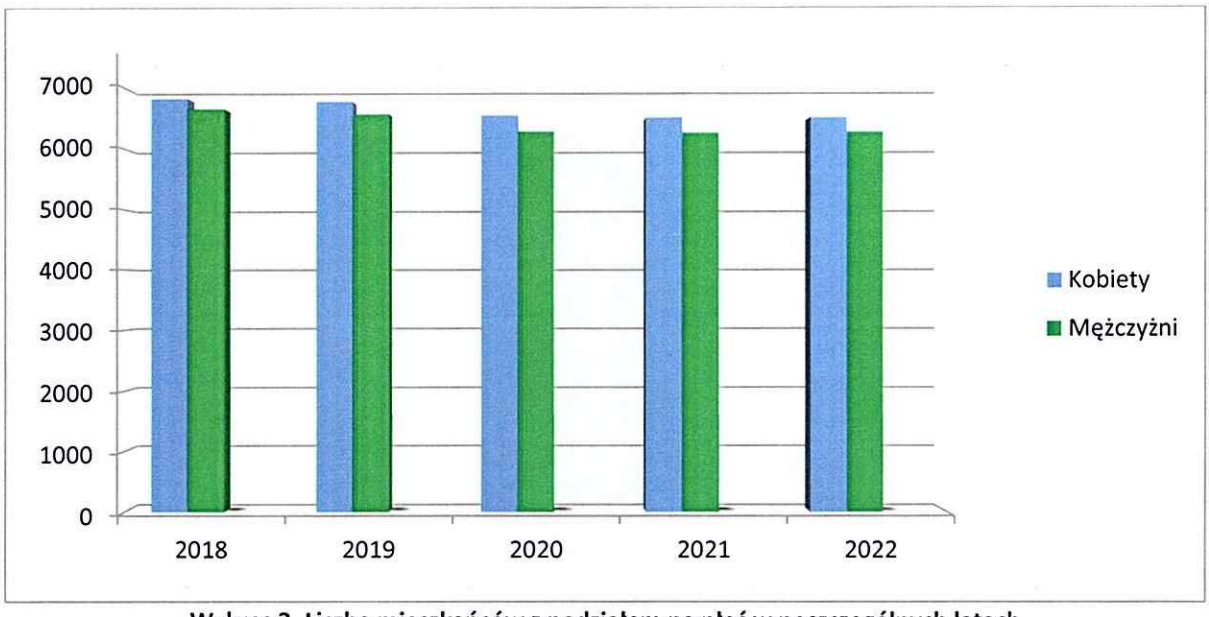
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców	13 467	13 326	12 815	12 758	12 771
Kobiety	6 817	6 766	6 540	6 504	6 504

Źródło: GUS



Wykres 2. Liczba mieszkańców gminy ogółem w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS



Wykres 3. Liczba mieszkańców z podziałem na płeć w poszczególnych latach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

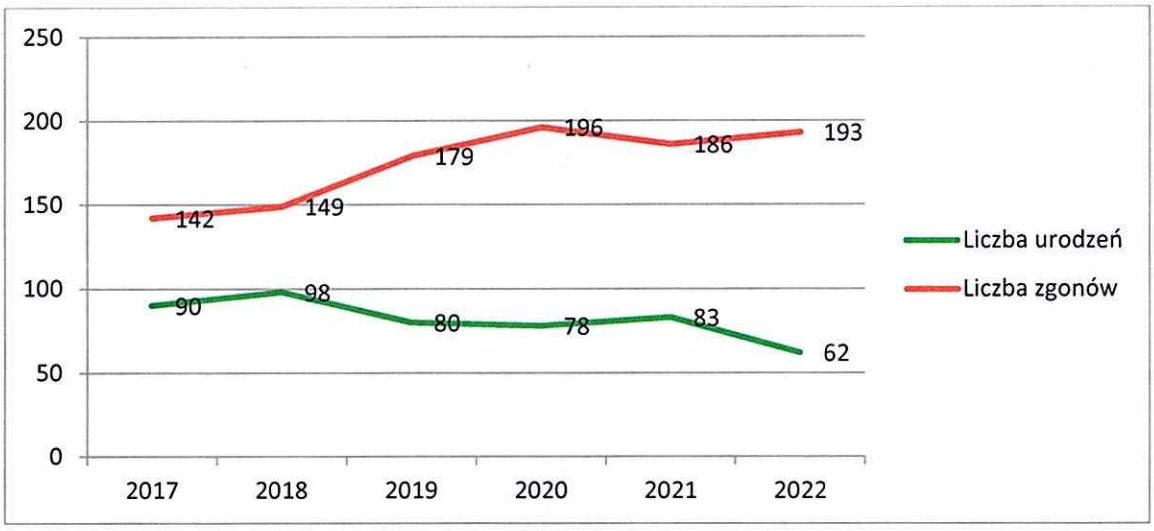
Obecnie gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi 104,5 osób. Na 100 mężczyzn w gminie przypadają 104 kobiety, a w ogólnej populacji kobiety stanowią 50,9%.

Ludność gminy zamieszkuje w 27 sołectwach, przy czym w 3 wsiach mieszka poniżej 100 osób, w 7 wsiach od 100 do 300 osób, w 16 powyżej 300 osób oraz w 1 wsi powyżej 2000 osób - sam Bodzechów liczy 1459 mieszkańców, natomiast sołectwo Szewna - 2194 osoby. W skali powiatu gmina Bodzechów lokuje się na drugim miejscu po Ostrowcu Świętokrzyskim -uwzględniając takie parametry jak: powierzchnia, liczba mieszkańców, ilość bezrobotnych.

Tabela 10. Liczba urodzeń i zgonów w Gminie Bodzechów w latach 2017-2022

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba urodzeń	90	98	80	78	83	62
Liczba zgonów	142	149	179	196	186	193

Źródło: GUS



Wykres 4. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2017-2022
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

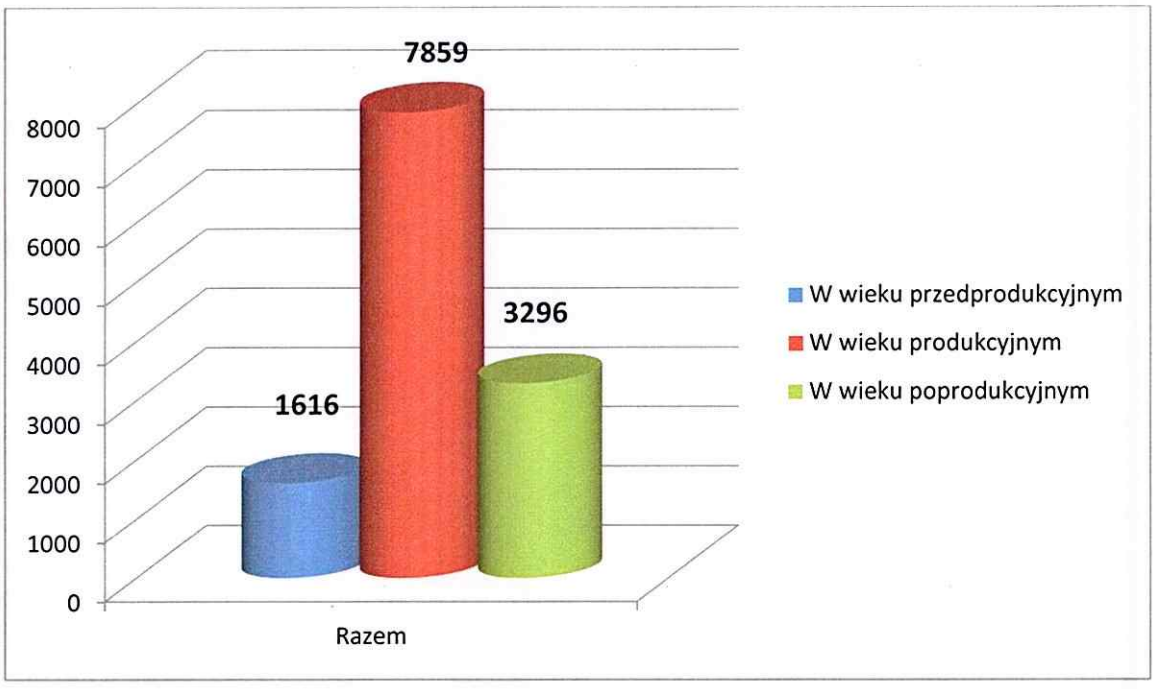
W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych prezentuje się to następująco:

Tabela 11. Struktura wieku mieszkańców gminy Bodzechów w 2022 roku

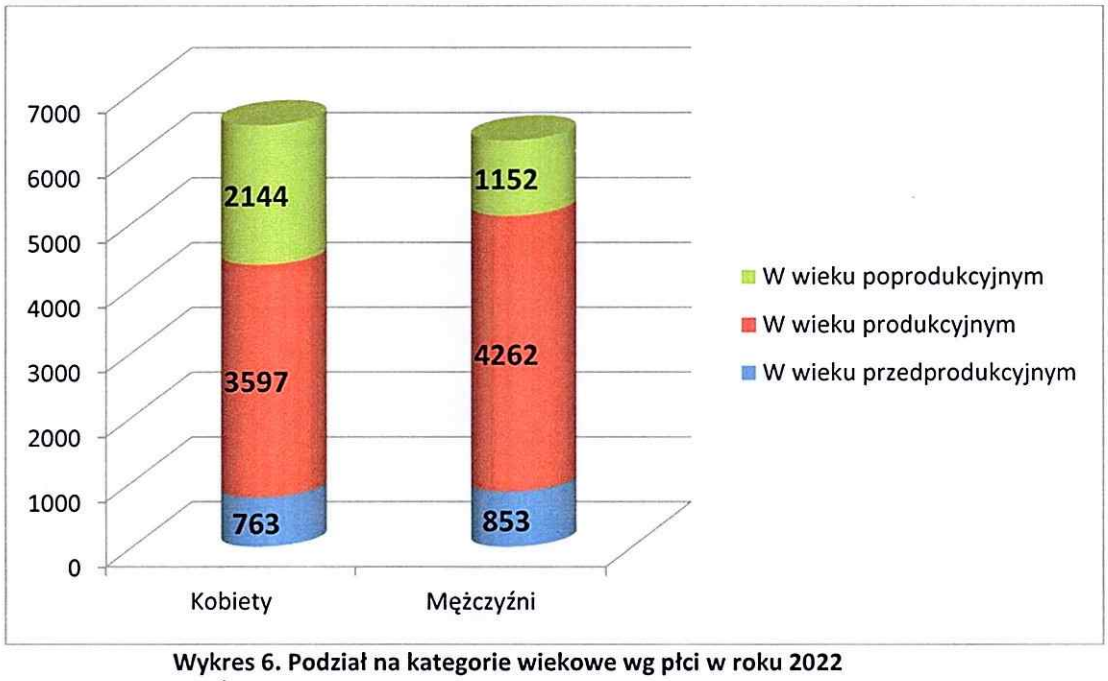
Przedział wiekowy	Razem	Kobiety	Mężczyźni
W wieku przedprodukcyjnym	1 616	768	853
W wieku produkcyjnym	7 859	3 597	4 262
W wieku poprodukcyjnym	3 296	2 144	1 152

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bodzechów

Analizując dane należy stwierdzić, że wyraźnie zaznacza się przewaga kobiet nad mężczyznami w wieku poprodukcyjnym.



Wykres 5. Podział na kategorie wiekowe ogółem w roku 2022
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS



Wykres 6. Podział na kategorie wiekowe wg płci w roku 2022
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Strukturę wieku ludności oraz zmiany w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Struktura wieku ludności (stan na rok 2009 i 2022)

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	Gmina Bodzechów (stan na 31.12.2022)	Gmina Bodzechów (stan na 31.12.2009)
Ogółem	%	100,0	100,00
- w wieku przedprodukcyjnym		15,9	18,4
- w wieku produkcyjnym		58,3	62,4
- w wieku poprodukcyjnym		25,8	19,3

Źródło: GUS

Struktura wiekowa ludności gminy Bodzechów w czasie powstania poprzedniej Strategii uległa zmianie. W stosunku do 2009 roku zmniejszył się udział osób w wieku przedprodukcyjnym (o 2,5 pkt. %) w ogólnej liczbie mieszkańców gminy. Niestety dość istotne zmiany zaszły w dwóch kolejnych grupach. Udział osób w wieku produkcyjnym zmalał o 4,1 pkt. %, zwiększył się zaś znacznie udział osób w wieku poprodukcyjnym (o 6,5 pkt. %). Jest to dowód na to, że społeczeństwo się starzeje.

Powodem do zmartwień może być również notowany w ostatnich latach ujemny przyrost naturalny. Od kilku lat regularnie notujemy więcej zgonów niż urodzeń. Wprowadzony w 2016 r. rządowy program „Rodzina 500 plus" przyniósł w latach 2017 – 2018 pewien wzrost urodzeń, jednak już w 2019 roku wskaźnik ten ponownie zmalał i pozostaje poniżej oczekiwań. W roku 2022 odnotowano 62 urodzenia na terenie gminy, zaś zgonów 193.

Tabela 13. Ruch naturalny ludności

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Urodzenia na 1000 mieszkańców	Zgony na 1000 mieszkańców	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców
2015	81	187	-	-	-	-
2016	88	144	-56	6,48	10,60	-4,12
2017	90	142	-52	6,66	10,50	-3,85
2018	98	149	-51	7,26	11,04	-3,78
2019	80	179	-99	5,96	13,34	-7,38
2020	78	196	-118	6,03	15,15	-9,12
2021	83	186	-103	6,50	14,56	-8,07
2022	62	193	-131	4,87	15,15	-10,28

** Dane GUS*

Źródło: GUS

Migracje ludności są jednym z elementów wpływających na liczbę i strukturę ludności w gminie. W odniesieniu do salda migracji, rok 2022 był rekordowy na przestrzeni ostatnich lat, ponieważ aż 129 osób zdecydowało się zmienić miejsce zamieszkania i osiedlić się w gminie Bodzechów.

Tabela 14. Saldo migracji na terenie Gminy Bodzechów

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo migracji	39	6	-9	-25	26	129

Źródło: GUS

Kapitał społeczny

Edukacja szkolno-przedszkolna

Na terenie Gminy Bodzechów funkcjonuje 7 placówek oświatowych, są to :

- 2 zespoły szkół – Zespół Szkół Publicznych w Szewnie (w skład, którego wchodzi Publiczna Szkoła Podstawowa w Szewnie i Publiczne Przedszkole w Szewnie) oraz Zespół Szkół Publicznych w Sarnówku (Publiczna Szkoła Podstawowa w Sarnówku im. Jana Pawła II i Publiczne Przedszkole w Sarnówku),
- 3 szkoły podstawowe:
  - Publiczna Szkoła Podstawowa w Bodzechowie im Walentego Stefańskiego,
  - Publiczna Szkoła Podstawowa w Chmielowie im. Jana Brzechwy,
  - Publiczna Szkoła Podstawowa w Szwarszowicach – prowadzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Oświaty w Szwarszowicach,
- 2 niepubliczne przedszkola – Niepubliczne Przedszkole „Jaś i Małgosia" w Bodzechowie i Niepubliczne Przedszkole przy parafii św. Mikołaja w Szewnie.

W roku szkolnym 2021/2022 z oferty edukacyjnej w Gminie Bodzechów korzystało łącznie 1040 uczniów. W przedszkolach na zajęcia uczęszczało 283 dzieci, natomiast w podstawówkach 757 uczniów.

Tabela 15. Liczba uczniów w poszczególnych placówkach edukacyjnych

Placówki oświatowe	Liczba dzieci w poszczególnych placówkach edukacyjnych
Publiczne Szkoły Podstawowe	693
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	107
Szkoły prowadzone przez stowarzyszenia	64
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych prowadzonych przez stowarzyszenia	9
Publiczne Przedszkola	70
Przedszkola prowadzone przez stowarzyszenia	14
Niepubliczne przedszkola	83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bodzechów

Młodzież kończąca edukację na terenie Gminy Bodzechów ma szansę kontynuować naukę w sąsiadującej gminie Ostrowiec Świętokrzyski, która posiada bogatą ofertę szkół ponadpodstawowych. Na jej terenie istnieje również uczelnia wyższa – Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości, gdzie młodzi mieszkańcy Gminy mogą uzyskać wyższe wykształcenie.

Kadra

W roku szkolnym 2020/2021 w placówkach zatrudnionych było 120 nauczycieli oraz 46 pracowników obsługi. Poniższe tabele obrazują zatrudnienie w poszczególnych placówkach oraz zatrudnienie nauczycieli na różnych stopniach awansu zawodowego. Jak widać zdecydowana większość kadry pedagogicznej posiada stopień nauczyciela dyplomowanego, co przynosi wymierne efekty w postaci bardzo dobrych wyników osiąganych przez uczniów z terenu Gminy.

Tabela 16. Kadra pedagogiczna

	Stopień awansu	ZSP Szewna	PSP Bodzechów	ZSP Sarnówek	PSP Chmielów	PSP Szwarszowice
Nauczyciele zatrudnieni w szkołach na terenie Gminy Bodzechów	Stażysta	0	0	1	1	0
	Kontraktowy	7	5	0	1	3
	Mianowany	3	2	3	6	3
	Dyplomowany	33	18	12	9	7
	Razem	43	25	15	15	14
	W tym etaty	44,05	32,26	17,14	17,53	9,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bodzechów

Tabela 17. Pracownicy niepedagogiczni

	Stanowisko	ZSP Szewna	PSP Bodzechów	ZSP Sarnówek	PSP Chmielów	PSP Szwarszowice
Pozostali pracownicy zatrudnieni w szkołach na terenie Gminy Bodzechów	Sekretarka/referent	1	1	1	1	1
	Intendent	1	1			
	Sprzątaczka	10	4	3	2	1
	Kucharz/kucharka	1	1	1	1	1
	Pomoc Kuchenna	3	1	1	1	-
	Konserwator	1	1	1	1	1
	Woźny	-	1	1	-	-
	RAZEM	17	10	9	6	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bodzechów

Zaplecze dydaktyczne

Największą bazę lokalową wśród placówek posiada Zespół Szkół Publicznych w Szewnie. Całkowita powierzchnia użytkowa szkoły wynosi 6 251,52 m^2.

Tabela 18. Baza lokalowa placówek oświatowych

Nazwa szkoły	Liczba sal dydaktycznych	Powierzchnia	Obiekty sportowe	Powierzchnia
ZSP Szewna	22	1122,24 m^2	2 sale gimnastyczne (+ siłownia)	2 285,73 m^2

Nazwa szkoły	Liczba sal dydaktycznych	Powierzchnia	Obiekty sportowe	Powierzchnia
			hala sportowa	1 956 m^2
ZSP Sarnówek	12	488,47 m^2	sala gimnastyczna	164,49 m^2
PSP Bodzechów	12	573,40 m^2	sala gimnastyczna hala sportowa	174,50 m^2 689,50 m^2
PSP Szwarszowice	7	286,00 m^2	sala gimnastyczna	124,49 m^2
PSP Chmielów	8	282,66 m^2	sala gimnastyczna	103,00 m^2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bodzechów

Oprócz sal dydaktycznych i obiektów sportowych w skład technicznego zaplecza wszystkich placówek wchodzą: biblioteki szkolne, czytelnie i świetlice, nowoczesne w pełni wyposażone pracownie komputerowe z dostępem do Internetu oraz pracownie językowe. W ZSP w Szewnie pracownia informatyczna wyposażona w najwyższej jakości sprzęt powstała w roku szkolnym 2018/2019, wtedy właśnie placówka przystąpiła do programu pn. „Szkolne Pracownie Informatyczne Województwa Świętokrzyskiego (e-Pracownie Wś)" współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i w ramach tego programu otrzymała dotację na zakup 20 komputerów.

W PSP w Bodzechowie, ZSP w Sarnówku oraz w ZSP w Szewnie istnieją nowoczesne, wyposażone w pomoce dydaktyczne pracownie edukacji przyrodniczej, które powstały w ramach projektów dotowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

Należy jednak zaznaczyć, że nie tylko pracownie są doskonale wyposażone, ale także pozostałe sale dydaktycznych zaopatrzone są w taki sprzęt jak tablice multimedialne, czy projektory. W roku szkolnym 2018/2019 sprzęt multimedialny zwłaszcza sprzęt nagłaśniający, monitory dotykowe i projektory zostały zakupione do ZSP w Sarnówku oraz PSP w Chmielowie w ramach rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno – komunikacyjnych „Aktywna Tablica". W latach wcześniejszych z tego programu skorzystały także PSP w Bodzechowie oraz ZSP w Szewnie.

Tabela 19. Wykaz pracowni dydaktycznych

Nazwa szkoły	Pracownie
ZSP Szewna	2 pracownie komputerowe 2 pracownie językowe pracownia przyrodnicza
ZSP Sarnówek	pracownia historyczna pracownia komputerowa pracownia przyrodnicza pracownia fizyczno - chemiczna
PSP Bodzechów	2 pracownie językowe pracownia przyrodnicza pracownia komputerowa
PSP Szwarszowice	pracownia komputerowa

Nazwa szkoły	Pracownie
PSP Chmielów	pracownia komputerowa pracownia językowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bodzechów

W roku 2022 placówki oświatowe z terenu Gminy Bodzechów angażowały się również w programy ogólnopolskie. Jednym z nich były „Laboratoria przyszłości" czyli inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Inicjatywa ta miała za zadanie wsparcie wszystkich szkół podstawowych w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości z tzw. kierunków STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka). Celem projektu było stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia prowadzone są w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań. Uczniowie mogą uczyć się poprzez eksperymentowanie i zdobywać w ten sposób praktyczne umiejętności.

W ramach Laboratoriów Przyszłości organ prowadzący szkoły otrzymał od państwa wsparcie finansowe w łącznej kwocie 236 500,00 zł bez konieczności wniesienia wkładu własnego. Kwotę 106 500,00 zł otrzymał ZSP w Szewnie. Dzięki tym funduszom w szkole powstały 4 pracownie: krawiecka i robótek ręcznych, kulinarna, druku 3D i robotyki oraz studio audio-video. Uczniowie w powstałych pracowniach mogą kształcić ponad 30 umiejętności, które korelują z wewnątrzszkolnym systemem doradztwa zawodowego ZSP w Szewnie. Pracownie zostały tak dobrane, aby wydobywać z uczniów ich talenty, ale także, aby przygotowywać ich zarówno do codziennych czynności jak i do umiejętności przydatnych w ich nastoletnim i dorosłym życiu. Za otrzymaną kwotę 70 000,00 zł PSP w Bodzechowie zakupiła aparat cyfrowy, statyw do aparatu i kamery, mikroport Saramonic Blink, gimbal do aparatu fotograficznego, BeCreo-zestaw z mikrokontrolerem, kamerę przenośną, filamenty , lego Education Spike-zestaw podstawowy oraz inne nowoczesne sprzęty i pomoce dydaktyczne. PSP w Chmielowie i ZSP w Sarnówku w ramach programu otrzymały po 30 0000,00 zł i za takie kwoty zakupiły m. in. drukarki 3D oraz filamenty do drukarek 3D, laptopy, skanery 3d, mikroskopy z kamerą oraz klocki konstrukcyjne. Wszystkie te nowoczesne pomoce dydaktyczne i wyposażenie, które trafiły dzięki udziałowi w projekcie do naszych placówek przez kolejne lata będą wykorzystywane zarówno podczas prowadzenia obowiązkowych zajęć lekcyjnych jak i zajęć dodatkowych.

Kolejnym ogólnopolskim programem, z którego skorzystały nasze szkoły było przedsięwzięcie Ministra Edukacji i Nauki Poznaj Polskę. Celem projektu było uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki. Przedsięwzięcie ma wspomóc realizację podstaw programowych dla szkół oraz urozmaicić zajęcia lekcyjne, dzięki czemu nauka nabierze praktycznego wymiaru. Nauka oparta na praktycznym odkrywaniu śladów historii, czy też

eksperymentowaniu w centrach nauki ma tworzyć uczniom warunki do zdobywania nowych umiejętności w niepowtarzalnym środowisku edukacyjnym.

Przyznane przez Ministra środki finansowe przeznaczone zostały na dofinansowanie wycieczek szkolnych związanych z priorytetowymi obszarami edukacyjnymi wskazanymi przez Ministra. W ramach programu organ prowadzący uzyskał dofinansowanie w wysokości 80% całkowitego kosztu wycieczek, natomiast 20% pochodziło z wpłat uczestników wycieczek. Uczniowie ZSP w Szewnie realizując program Poznaj Polskę udali się na jednodniową wycieczkę zwiedzając Opatów i Ujazd. Koszt całkowity wycieczki wyniósł 4200,00 zł. ZSP w Sarnówku otrzymał dofinansowanie do dwóch wycieczek: obejmującej trasę Centrum Nauki Kopernik – Muzeum Łazienki Królewskie Warszawa, której koszt wyniósł 5062,50 zł) oraz wycieczkę gdzie punktami edukacyjnymi były Kraków i Wieliczka (koszt 6250,00 zł). Natomiast uczniowie z PSP Chmielów otrzymali dofinansowanie do wycieczki na trasie Ćmielów – Opatów i jej koszt wyniósł 3225,00 zł.

Przez cały rok 2022 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (RPO WŚ 2014-2020) współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, w szkołach naszej Gminy realizowany był również projekt pn.: „Każdy chwat z komputerem za pan brat! Wsparcie rozwoju edukacyjnego uczniów i nauczycieli z gminy Bodzechów". Całkowity koszt tego projektu to 409 875,00 zł., z czego 51 200,00 zł stanowi niepieniężny wkład Gminy (wynajem sal). Jest to drugi taki projekt edukacyjny realizowany w naszych szkołach. W 2018 roku realizowany był projekt pn.: „Kompetencje kluczowe to umiejętności nowe! Wsparcie rozwoju edukacyjnego dzieci z gminy Bodzechów". W ramach projektu prowadzone były zajęcia z zakresu programowania, kodowania, robotyki oraz projektowania z wykorzystaniem długopisów 3D.

Wszystkie szkoły na terenie Gminy posiadają także własną kuchnię z zapleczem oraz stołówkę szkolną. W ostatnich latach gruntowny remont i modernizację przeszła kuchnia w PSP w Bodzechowie. Do kuchni zakupiono nowe wyposażenie, poprawiono także standard istniejącej tam stołówki. Placówka otrzymała na ten cel wsparcie finansowe biorąc udział w Wieloletnim Rządowym Programie „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.

Pozostałe kuchnie i stołówki na obecną chwilę wymagają odnowienia i inwestycji w postaci nowych mebli i sprzętów. Jest to niezwykle istotne z uwagi na to, że uczniowie chętnie korzystają w swoich placówkach z wyżywienia. W roku szkolnym 2020/2021 z obiadów korzystało aż 631 uczniów.

Kultura i sport

W miejscowości Sudół swoją siedzibę ma Muzeum Archeologiczne i Rezerwat Krzemionki z Neolityczną Kopalnią Krzemienia.

Na terenie Gminy działa instytucja kultury pod nazwą Gminna Biblioteka Publiczna w Bodzechowie z siedzibą w Szewnie z Filą w Bodzechowie, w skład której wchodzi również siedem świetlic wiejskich w Gromadzicach, Goździelinie, Magoniach, Mychowie, Świrnej, Szybach, oraz Przyborowiu.

Ważną rolę w wychowaniu i rozwoju nie tylko młodego pokolenia pełnią placówki biblioteczne. Biblioteki działające obecnie na terenie gminy posiadają księgozbiory, które dzięki wsparciu finansowemu władz samorządowych oraz pozyskiwanych dotacjach z MKiDN systematycznie powiększają i uaktualniają swoje zasoby w nowości wydawnicze.

Biblioteki w Bodzechowie i Szewnie, oraz Świetlice w Magoniach, Mychowie, Świrnej i Goździelinie posiadają łącza internetowe. Biblioteki biorą udział w projekcie w ramach kampanii społecznej Instytutu Książki „Mała książka – wielki człowiek" – mającej na celu zachęcenie rodziców do codziennego, wspólnego czytania i częstego odwiedzania bibliotek z dziećmi. Corocznie organizują też akcję Narodowe Czytanie. Świetlice Wiejskie w danych miejscowościach są centrami życia kulturalnego. Dzieci, młodzież, osoby dorosłe mogły korzystać z pomieszczeń, wyposażenia oraz różnorodnych form aktywności społecznej, dostępu do Internetu i prasy.

Na terenie Gminy funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich w Bodzechowie, Szewnie, Szwarszowicach, Sarnówku, Chmielowie, Magoniach, Miłkowie, Jędrzejowie, Jędrzejowicach, Goździelinie, Gromadzicach, oraz Grupa Kobiet Aktywnych w Wólce Bodzechowskiej. Większość pań zrzeszona jest w Gminnym Stowarzyszeniu Gospodyń Wiejskich w Gminie Bodzechów, które działa coraz prężniej i obecnie liczy ponad 170 członków.

W Szewnie funkcjonuje Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Szewny im. ks. Marcina Popiela –Sulima.

W Bodzechowie aktywnie działa Stowarzyszenie Oświatowe Wsi Bodzechów „Lisiny Bodzechowskie". Na Sudole zarejestrowane jest Stowarzyszenie Przestrzeń Inicjatyw Społeczno - Kulturalnych PISK, a w Szwarszowicach Stowarzyszenie Przyjaciół Oświaty.

Na terenie gminy głównie w okresie letnim organizowanych jest szereg imprez plenerowych o charakterze kulturalnym. Podczas nich prezentowany jest dorobek kulturalny gminy. Oprócz zaproszonych wykonawców z zewnątrz swoje pieśni i rękodzieło prezentują Koła Gospodyń Wiejskich. Stałymi imprezami są „Jarmark Wielkanocny", „Letnie spotkanie z folklorem", „Święto Pieczonego Ziemniaka", Dożynki Gminne, Kiermasz Bożonarodzeniowy. Oprócz występów artystycznych można wówczas podziwiać prace wykonane zarówno przez kobiety zrzeszone w KGW, jak i przez młodzież uczącą się w poszczególnych szkołach. Podczas zajęć szkolnych nauczyciele dbają o to, aby tradycja i kultura naszego regionu nie zaginęła.

Gmina stale inwestuje w poprawę infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. W 2022 roku zostało wykonane boisko do siatkówki na obiekcie w Sarnówku Dużym. Ponadto większość placów zabaw przeszła mniejsze, bądź większe remonty znajdujących się na nich urządzeń, celem poprawienia bezpieczeństwa korzystających z nich osób. Wymieniono część wyeksploatowanych urządzeń na nowe.

Na terenie gminy Bodzechów funkcjonują następujące place zabaw i boiska:

- Plac zabaw przy skwerze w Bodzechowie
- Boisko wielofunkcyjne w Bodzechowie
- „Moje Boisko – Orlik 2012" w Szewnie
- Otwarta Strefa Aktywności w Sarnówku Dużym
- Otwarta Strefa Aktywności w Chmielowie
- Centrum Rekreacyjno – Sportowe w Goździelinie
- Centrum Rekreacyjno – Sportowe w Sudole
- Plac zabaw w Szewnie (przy szkole)
- Plac zabaw w Szewnie (przy Orliku)
- Plac zabaw w Jędrzejowie
- Plac zabaw w Denkówku
- Plac zabaw w Przyborowiu (Wólce Bodzechowskiej)
- Plac zabaw w Świrnie
- Plac zabaw w Magoniach
- Plac zabaw w Szybach
- Plac zabaw w Gromadzicach
- Plac zabaw w Sudole I
- Plac zabaw w Sudole II
- Plac zabaw w Miłkowie
- Plac zabaw w Mirkowicach
- Plac zabaw w Starej Dębowej Woli
- Plac zabaw z boiskiem w Jędrzejowicach
- Plac zabaw w Mychowie przy kościele
- Plac zabaw w Mychowie przy świetlicy
- Plac zabaw w Szwarszowicach
- Plac zabaw w Bodzechowie os. Leśne
- Stadion sportowy w Bodzechowie
- Boisko w Świrnie

- Boisko w Przyborowiu
- Boisko w Sarnówku Dużym
- Boisko do siatkówki w Sarnówku Dużym
- Boisko do plażowej piłki siatkowej w Szewnie
- Boisko do plażowej piłki siatkowej w Bodzechowie

Na stadionie w Bodzechowie odbywały się w zawody międzyszkolne, w tym największa impreza sportowa dla dzieci - Gminne Igrzyska Lekkoatletyczne.

Ponadto na tym obiekcie odbywają się regularne treningi dla dzieci w wieku 3-12 lat prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę trenerską. Szkółka prowadzona jest przez Stowarzyszenie Ostrowiecka Akademia Piłkarska „GALACTICOS", a zespół występuje w turniejach pod nazwą GALACTICOS Bodzechów. Poza treningami zespół rozgrywał mecze sparingowe z rówieśnikami z pobliskich klubów. Zespół GALACTICOS Bodzechów został zgłoszony do rozgrywek Świętokrzyskiego Związku Piłki Nożnej.

Podobne zajęcia odbywają się również na obiekcie „Moje Boisko – Orlik 2012", na którym zatrudnionych jest w ramach projektu wspieranego przez Instytut Sportu Polskiego Instytutu Badawczego i Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu dwóch Lokalnych Animatorów Sportu.

Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy

Teren Gminy Bodzechów Jędrzejowice obsługuje Posterunek Policji w Bodzechowie podległy Komendzie Powiatowej w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W 2004 roku utworzone zostało zgodnie z projektem rządowym Gminne Centrum Reagowania.

Na terenie gminy funkcjonuje 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (Miłków, Bodzechów, Jędrzejowice, Gromadzice, Świrna, Chmielów).

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

W wyniku przeprowadzonej restrukturyzacji - od 1 marca 2012 roku zadania związane z ochroną zdrowia mieszkańców gminy Bodzechów realizuje „Eskulap-Med" sp. z o.o. Zadania te, obejmujące świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej realizowane są w oparciu o kontrakt zawarty ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia.

Na terenie gminy istnieją 3 ośrodki zdrowia w Bodzechowie, Szewnie oraz w Sarnówku Dużym prowadzone przez spółkę ESKULAP - MED. Budynki w których znajdują się przychodnie są własnością gminy. Największą grupą zadeklarowaną do POZ-u jest druga grupa wiekowa obejmująca mieszkańców w wieku 7 - 64 lat. Najczęściej leczonymi schorzeniami są choroby układu krążenia i serca, cukrzyca. Coraz częstsze są też schorzenia układu ruchu i schorzenia wieku starczego, przede wszystkim zespoły otępienne. Dość częste są również choroby nowotworowe. Za przyczyny tych chorób w dużej mierze odpowiedzialne są zły styl życia, stres i brak pracy. Wykonywane są także badania przesiewowe i bilansowe.

Ośrodki Zdrowia sprawują również opiekę lekarsko-pielęgnacyjną nad dziećmi i młodzieżą w miejscu ich nauczania i wychowania.

Realizowane są obowiązkowe szczepienia ochronne. Na uwagę zasługuje zwłaszcza usługi szczepienia dziewcząt przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego będącego jedną z przyczyn raka szyjki macicy. W 2022 roku zaszczepiono 80 dziewczynek.

Usługi stomatologiczne i rehabilitacyjne świadczone są przez inne podmioty medyczne. W ostatnich latach, w celu poprawy świadczenia usług medycznych ośrodki zdrowia zostały w pełni skomputeryzowane.

W 2022 r., wciąż znaczącą grupę pacjentów stanowili chorzy na SARS-COVID-2, jak również osoby z powikłaniami po przechorowaniu tejże infekcji. Przez cały 2022r. prowadzone były szczepienia przeciw wirusowi wywołującemu tą chorobę. Łącznie w ośrodkach zdrowia na terenie gminy wykonano 1802 szczepienia.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje na terenie gminy Bodzechów Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2022 roku w ramach zadań własnych GOPS udzielił następujące świadczenia:

- Zasiłki stałe: dla 79 osób, co dało 752 świadczenia na łączną kwotę 415 651,00 zł,
- Zasiłki okresowe: dla 6 osób, co dało 23 świadczenia na łączną kwotę 9 288,00 zł,
- Schronienie: dla 1 osoby, co dało 3 świadczenia na łączną kwotę 2 496,00 zł,
- Posiłki: dla 97 dzieci, co dało 9 344 świadczeń na łączną kwotę 39 024,00 zł,
- Zdarzenia losowe: dla 2 osób, co dało 5 świadczeń na łączną kwotę 15 210,00 zł,
- Sprawienie pogrzebu: dla 2 osób, co dało 2 świadczenia na kwotę 7 060,00 zł,
- Zasiłki celowe i w naturze: dla 246 osób na łączną kwotę 849 327,00 zł,
- Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej: dla 12 osób, co dało 126 świadczeń na łączną kwotę 329 921,00 zł,

- Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych: dla 57 osób, co dało 545 świadczeń na łączną kwotę 28 712,00 zł.

Wydatki na świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów oraz jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu w ramach zadań zleconych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bodzechowie realizowane w 2022 r. wyniosły łącznie 8 181 969,00 zł.

Dodatkową działalność stanowią zadania zlecone gminie, które na podstawie upoważnień i pełnomocnictw przewidzianych w ustawach są przekazane do realizacji gminnej jednostce pomocy społecznej oraz programy ogłaszane przez administrację rządową:

- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" oraz „Opieka wytchnieniowa" dedykowane dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów.
- „Asystent rodziny 2022" – dla rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze.
- „Posiłek w szkole i w domu"- zapewniający pozaustawową pomoc w formie posiłków oraz zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności dla osób uprawnionych.
- w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa wydawano skierowania celem pobierania artykułów żywnościowych wydawanych przez PKPS.
- „Klub Senior+" działalność klubu seniora.
- Karta Dużej Rodziny przeznaczony dla członków rodzin wielodzietnych upoważniający do korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej oraz zniżek na określone towary.
- Program Korpus Wsparcia Seniorów którego celem była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększenie dostępu do tzw. opieki na odległość.
- Dodatek osłonowy jako element rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, w celu zniwelowania rosnące ceny energii, gazu i żywności.

Rok 2022 okazał się wyjątkowym okresem dla ośrodków pomocy społecznej. W lutym 2022 roku Rosja zaatakowała Ukrainę. Granice Polski z obawy o zdrowie i życie przekroczyły miliony obywateli Ukrainy w większości kobiet, dzieci i osób starszych. Specustawa o pomocy obywatelom Ukrainy dała uchodźcom możliwość ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej dotychczas przysługującym jedynie Polakom. Uchodźcy trafili także do Gminy Bodzechów, a Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał wsparcia w postaci jednorazowego świadczenia dla osób, które opuściły Ukrainę w związku

z konfliktem zbrojnym (80 osób dotacja na kwotę 24 480,00 zł), świadczeń rodzinnych, świadczenia pieniężnego przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia (pomoc na 99 obywateli Ukrainy - dotacja na kwotę 273 480,00 zł) . Pokrywano koszty dożywiania dzieci w stołówkach szkolnych i przedszkolach oraz udzielano pomocy psychologicznej. Łączna kwota dotacji pochodzącej z Funduszu Wsparcia dla Ukrainy na wszystkie rodzaje pomocy wyniosła 316 451,51 zł.

Wojna w Ukrainie oraz idące za nią embarga na zakup surowców z Rosji spowodowała znaczny wzrost cen paliw służących do ogrzewania mieszkań. W celu wsparcie dużej grupy gospodarstw domowych, w tym również gospodarstw najuboższych energetycznie, w pokryciu części kosztów wynikających z wzrostu cen na rynku energii rząd wprowadził dodatek węglowy oraz dodatki z tytułu wykorzystywania innych paliw tj. gazu LPG, drewna, pelletu, oleju opałowego, biomasy. Wypłatą tych świadczeń zajmował się także GOPS w Bodzechowie. Pozytywnie rozpatrzono 2 983 wnioski o dodatek węglowy, a do końca 2022 roku wypłacono 8 949 000,00 zł. Natomiast w przypadku dodatków z tytułu zużycia innych paliw pomoc przyznano 369 gospodarstwom domowym na kwotę 605 500,00 zł. Rząd postanowił wspomóc także osoby, które ogrzewają swoje mieszkania przy pomocy energii elektrycznej oraz zwrócić zapłacony podatek VAT przez odbiorców gazu ziemnego służącego do ogrzewania.

Spis tabel

Tabela 1. Analiza SWOT 11
Tabela 2. Cele strategiczne i operacyjne Gminy Bodzechów 15
Tabela 3. Intencyjna lista najważniejszych projektów 17
Tabela 4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki osiągnięcia działań 25
Tabela 5. Zbieżność Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, ze Strategią Rozwoju Gminy Bodzechów 46
Tabela 6. Powiązania celów Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 48
Tabela 7. Złoża kopalin na terenie Gminy Bodzechów 69
Tabela 7. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Bodzechów 71
Tabela 8. Stan ludności w Gminie Bodzechów w latach 2018-2022 81
Tabela 9. Liczba urodzeń i zgonów w Gminie Bodzechów w latach 2017-2022 82
Tabela 10. Struktura wieku mieszkańców gminy Bodzechów w 2022 roku 83
Tabela 11. Struktura wieku ludności (stan na rok 2009 i 2022) 85
Tabela 12. Ruch naturalny ludności 85
Tabela 13. Saldo migracji na terenie Gminy Bodzechów 86
Tabela 14. Liczba uczniów w poszczególnych placówkach edukacyjnych 86
Tabela 15. Kadra pedagogiczna 87
Tabela 16. Pracownicy niepedagogiczni 87
Tabela 17. Baza lokalowa placówek oświatowych 87
Tabela 18. Wykaz pracowni dydaktycznych 88

Spis rycin

Rycina 1. OSI MOF Miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 34
Rycina 2. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Bodzechów 35
Rycina 3. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi rzecznych na terenie gminy Bodzechów 37
Rycina 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bodzechów 39
Rycina 5. Obszary Strategicznej Interwencji Województwa Świętokrzyskiego 49
Rycina 6. OSI Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze 50
Rycina 7. OSI MOF Miast Średnich 51
Rycina 8. Gminy powiatu ostrowieckiego 58
Rycina 9. Wsie obrębowe Gminy Bodzechów 59
Rycina 10. Sieć drogowa na terenie Gminy Bodzechów 60
Rycina 11. Zabudowa mieszkaniowa na terenie Gminy Bodzechów 62
Rycina 12. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Bodzechów 63

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Wiesław Ciesek